

42
68

LACĂRA

JL XVII
698
CTOMBRIE 1968

MEXICO'68

XIX-A EDIȚIE A JOCURILOR OLIMPICE

INTERVIU
DE 5
MINUTERăspunde
George Homoștean,
președintele
Consiliului
popular
județean
provizoriu AlbaSEMICENTENARUL
UNIRII

— În curînd la Alba Iulia se va sărbători semicentenarul Unirii. Ce pregătiri se fac în vechea cetate de scaun a lui Mihai Viteazul?

— Sala și clădirea în care a avut loc actul Unirii cunosc forfota caracteristică șantiereilor: se pun la punct exponatele care vor ilustra acele momente istorice; formațiile artistice din județ pregătesc programe a căror temă este Unirea; vor avea loc întâlniri cu veteranii participanți la actul Unirii, o evocare emoționantă a acestui moment istoric. Serbarea va culmina cu o mare adunare populară care va reconstitui acele clipe emoționante.

În aproape 80 de săli vor fi expuse documente și relicve ale trecutului, care atestă că năzuința spre Unire s-a manifestat și în

grai, în port, în cîntecul și jocul românilor, în lupta lor, și că momentul de la 1 decembrie 1918 nu a fost decît urmarea firească a unui lung proces istoric ale cărui origini se află în vremuri imemorabile. Complexul muzeistic va cuprinde un grup de săli dedicate istoriei patriei și va fi amenajat în 4 secții: secția unității naționale, o secție de etnografie, una de istorie (medievală) și o secție de arheologie. În plus, cu sprijinul Muzeului de artă al Republicii Socialiste România se va deschide și o secție de artă plastică care va reuni operele cele mai valoroase, în care sînt ilustrate momentele cele mai semnificative din istoria patriei.

— Acest eveniment suscită desigur și interesul artiștilor plastici. Cu ce se va îmbogăți patrimoniul monumental al municipiului Alba Iulia?

— În primul rînd cu statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul, operă a sculptorului bucuștean Oscar Han, care va fi amplasată chiar în fața clădirii unde s-a votat Unirea. Coloanele transversale de la intrarea în sala Unirii vor fi decorate cu fresce înfățișînd mari conducători de oști, revoluționari, oameni de cultură din toate cele trei provincii românești, care au jucat un rol important în istoria patriei. Ele aparțin pictorilor Cileevici, Piliuță și Codiță. Sculptorul Ștefănescu lucrează la două basoreliefuli: unul înfățișînd adunarea de la '48 și altul, marea adunare populară de la 1 decembrie 1918.

Interviu consemnat
de Ilie ROȘIANU

PRIMUL TREN DE CĂLĂTORI LA ORȘOVA NOUĂ

Recent, acceleratul de noapte a oprit pentru prima dată în noua gară din Orșova.

După plecarea trenului am rugat pe șeful stației, Ferdinand Panec, să ne spună cîteva cuvinte:

— După un rodaj de verificare de aproape două luni, azi am inaugurat noul traseu de călători Coramnic-Turnu Severin, ce se caracterizează printr-o dotare la nivelul celei mai noi tehnici feroviare. Instalația electronică C.E.D. de centralizare electrodinamică, cu care este dotată stația Orșova, va înlătura practic posibilitatea accidentelor, asigurînd o securitate a circulației de sută la sută, concomitent cu o reducere a personalului de 50 la sută.

R. ILIE

SANTIER

BUCUREȘTI. În cartierul bucureștean Drumul Taberei s-au terminat lucrările de construcție a unui mare dispensar. În noua clădire vor funcționa: patru circumscripții medicale pentru adulți și copii, o secție de stomatologie cu zece unități, un laborator de tehnică dentară, o secție de radiologie, precum și mai multe laboratoare.

CALAN. La uzina «Victoria» a intrat în funcțiune, cu o lună mai devreme decît era prevăzut, primul cuptor al bateriei pentru producerea cocsului prin fluidizare. În final bateria va avea trei cuptoare de mare capacitate, dotate cu un utilaj modern.

ARAD. Fabrica de mobilă I.P.R.O.F.I.L.-Arad se află în plină modernizare. Spațiile folosite pînă acum pentru depozitarea produselor, ca și pentru confecționarea tapi-

seriei, vor fi descongestionate: se va separa fluxul tehnologic pe linii distincte de produse, se va crea un sector de montaj pe benzi rulante, vor intra în funcțiune utilaje de mare productivitate.

SIGHETUL MARMĂȚIEI. În cadrul acțiunii desfășurate în primele 8 luni ale acestui an pentru înfrumusețarea orașului, cetățenii din Sighetul Marmăției au contribuit prin muncă patriotică la executarea unor lucrări gospodărești corespunzătoare sumei de 5 645 000. Cu un milion mai mult decît se angajaseră.

BACĂU. Pe șantiierul Termocentralei de la Borzești se lucrează la terminarea construcțiilor legate de instalarea celui de-al doilea grup electrogen de 200 MW. Lucrarea se află într-un stadiu avansat față de grafic, ceea ce va permite darea ei în funcțiune într-un termen apropiat.

BUSTENI. De curînd s-au dat în folosință două blocuri de locuințe pe Strada Băilor. Alte două sînt în construcție și vor fi terminate în luna octombrie. Numărul total al apartamentelor: 40.

CENTENARUL MINOVICI

La 25 octombrie se vor împlini 100 de ani de la nașterea profesorului doctor N. Minovici, care pe lângă aportul esențial pe care l-a adus în domeniul cercetărilor și studiilor de medicină legală este socotit fondatorul Salvării și al Spitalului de urgență din București.

Înainte de înființarea Salvării, transportul «de urgență» al răniților la spitale se făcea de către medicul poliției, cu o ambulanță a primăriei. În 1906, cu ocazia expoziției jubi-

liare din București, Austria a expus și o ambulanță de transport a răniților. Vizitînd această expoziție, dr. N. Minovici s-a gîndit la înființarea unei stații de Salvare la noi. Fiind sigur că autoritățile nu-l vor sprijini, el a apelat la marea publică. Și la data de 1 august 1907, Salvarea a început să funcționeze cu regularitate.

Medic primar dr. I. ȚUGUI
directorul Spitalului Colțea

Mii și mii de oameni ovaționează cu entuziasm pe conducătorii de par și de stat.

La fel ca în întreaga țară, la Brașov s-a sărbătorit Ziua recoltei printr-o mare serbare populară. Iată un aspect de la această manifestare.

SĂRBĂTOAREA ZILEI RECOLTEI

Duminica trecută, pe tot cuprinsul țării, la sate și în orașe, s-a sărbătorit — după tradiție — Ziua recoltei. Semn al prețurii și cinstirii pe care partidul, întregul nostru popor, le acordă harnicei țărâni cooperative, tuturor oamenilor muncii din agricultură, pentru rezultatele pe care le obțin an de an în sporirea producției, în dezvoltarea satelor, Ziua recoltei a constituit și de data aceasta un prilej de trecere în revistă a roadelor acestui an în cooperativele agricole, fermele agricole de stat și întreprinderile de mecanizare.

În Capitală, Ziua recoltei a adunat în vasta piață a Oborului zeci de mii de oameni din București și din județul Ilfov. Ei au întâmpinat cu nesfârșite ovații pe tovarășii Nicolae Ceaușescu cu soția, Ion Gheorghe Maurer cu soția, Gheorghe Apostol, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil cu soția, Virgil Trofin cu soția, Ilie Verdeț cu soția, membri și membri supleanți ai Comitetului Executiv și secretari ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Înălții oaspeți au vizitat expoziția-tîrg organizată în marea incintă a halelor centrale, expoziție ce îmbrățișează realizările obținute în acest an de întreprinderile agricole de stat și cooperativele agricole de producție. Panouri, fotografiile, grafice, exponatele arată că și în condițiile de secetă din primăvara acestui an s-au obținut recolte bune.

Conducătorii de partid și de stat s-au întreținut cu oameni de știință, cu cercetători, cu specialiști, informându-se asupra activității cercetării științifice în domeniul agriculturii.

După vizitarea standurilor, conducătorii de partid și de stat au participat la o entuziastă adunare populară consacrată Zilei recoltei. Primit cu puternice aplauze și urale, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea secretarului general al C.C. al P.C.R. a fost subliniată în repetate rînduri cu ovații puternice.

▲ Un instantaneu de la nenumăratele petreceri populare prilejuite la București de Ziua recoltei.

▼ Oaspeții dragi sînt întâmpinați cu tradițională ospitalitate.

A ctualitatea

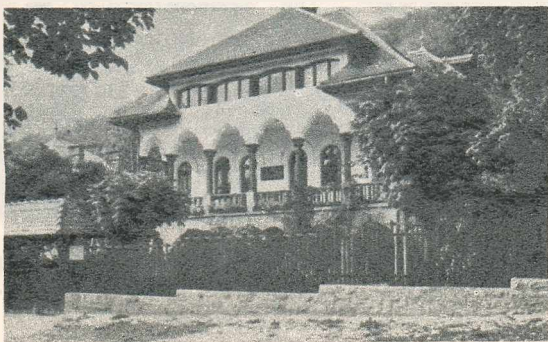
Prezentarea
grafică
Vasile
OLAC

COPERTA NOASTRĂ
Imagine din Mexic

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. **TIPARUL** executat la Combinatul poligrafic Casa Științei.

Anunțurile de publicitate (reclamă) se primesc la următoarea adresă: Agenția de publicitate ISIAP — București, str. Eforiei, sectorul 6, telefon 16 79 45.

Aici a locuit și și-a scris o parte din romanele sale Cezar Petrescu — azi muzeu memorial.

Acasă la Cezar Petrescu

Casa din Bușteni, în care autorul «Întunecării» și al lui «1907» a trăit în ultima parte a vieții, a devenit de câteva luni muzeu memorial. Clădirea, înălțată chiar la poalele Caraimanului, într-un curat stil românesc, adăpostește

în 18 încăperi un număr deosebit de important de manuscrise ale romancierului, exemplare din cărțile publicate (36 romane, sute de schițe, povestiri, articole și sute de traduceri), documente de familie, precum și o bibliotecă alcătuită din peste 9 000 volume. Biroul în care Cezar Petrescu și-a scris cărțile (aici s-au născut «Ochii strigoiului», «Tapirul», «Oameni de ieri, oameni de azi, oameni de mâine», ultima parte a lui «1907» ș.a.), camerele de locuit redau cu fidelitate atmosfera epocii dintre cele două războaie mondiale. Deosebit de interesante sînt colecțiile de ziare și reviste de la începutul secolului — peste 16 000 exemplare — care la vremea lor au constituit sursa de documentare a scriitorului pentru romanele sale cu adînci implicații sociale.

La aranjarea muzeului un rol important l-a avut una dintre surorile scriitorului, Smaranda Chéhata. Altă soră, Ștefania Petrescu, face oficiul de amfitrionă în calitate de conservator al muzeului.

Deși de la deschiderea Muzeului memorial «Cezar Petrescu» n-a trecut prea multă vreme, numărul oaspeților care-l vizitează este destul de mare. Păcat însă că cei care au reamenajat clădirea în vederea instalării muzeului au lăsat cîteva lucruri nepuse la punct: planșeele crăpate ale terasei, un gard din spatele clădirii gata să se prăbușească etc. Instituțiile culturale care au investit aici muncă, pricepere, bani, au datoria să intervină pentru remedierea lor.

F. URSEANU

GH. LEFTER, inginer-șef al Uzinei de prelucrare a maselor plastice-București.

— Din cînd în cînd, uzina dv. aduce pe piață și noutăți. Care sînt ultimele?

— În primul rînd vă informez despre cele 17 piese ce vor fi folosite la automobilul românesc «Dacia-1100». Amintesc doar două dintre ele: biela carburatorului și semibușca de la scaunul rabatabil.

În pregătire, pentru anul viitor lucrăm la realizarea din masă plastică a unor piese pentru tractorul românesc de 40 CP: ventilatorul radiatorului și masca radia-

torului. Pînă acum asemenea piese se executau din metal.

Tot anul viitor vom livra, în serie mare, navele pentru transportul sticlelor de bere și pepsi (pînă acum confecționate din lemn), precum și o serie de obiecte de uz casnic.

DORIN POPESCU, directorul adjunct al Institutului de arheologie al Academiei.

— Ce rezultate s-au obținut în timpul săpăturilor arheologice din vara lui 1968?

— În toată țara au existat în acest an peste 120 de șantieri arheologice, unele deschise pentru prima dată altele mai vechi. Săpături mai importante s-au făcut la Iстріa, la Tîrgșor (Prahova), la Bratei, lângă Mediaș, Grădiștea Muncelului, Căscioarele, în Cîmpia Muntei, la Suceava, Cernica, Orșova, în zona Porților de Fier etc. La săpături au participat zeci de specialiști de la Institutul de arheologie al Academiei, de la institutele de istorie și arheologie din Cluj și Iași, precum și de la muzeele județene. Deși a venit toamna, unele șantieri n-au fost încă închise.

Bogatul material arheologic scos la lumină în această vară se află în cercetarea specialiștilor.

ION BLAGA, directorul Editurii Meridiane.

— Ce lucrări vor apărea în editura dv. pînă la sfîrșitul anului?

— Încep cu «Istoria artelor plastice în România (vol. I). Autor: un colectiv de la Institutul de istorie și arheologie al Academiei. Apoi, «Frescele de la Arborea». Autor: Vasile Drăguț. Un volum nou din seria «Măeștii artei românești»: Iosif Iser. Autor: Marin Mihalache. Două volume: «Scrieri despre artă» de George Ciulescu. Vor mai apărea într-un volum: «Din arhitectura veche a Indiei» de A. Bănoiu, «Muralismul mexican» de Nestor Ignat, «Arta neolitică în România» de Vladimir Dumitrescu.

Din seria de lucrări intitulată «Mari arhitecți ai lumii» un nou volum va fi consacrat lui Michelangelo. Autor: A. Teodorescu.

Tot în această perioadă vor vedea lumina tiparului două albume de artă fotografică, unul intitulat «Hoinărind prin București», autor, Gh. Șerban, și altul, «Muntele Făgărașului», de I. Fișer și V. Pușcariu.

OVIDIU VELEHORSCHI, inginer-șef al Întreprinderii de construcții și montaj siderurgic-Galați.

— Combinatul siderurgic de la Galați se îmbogățește cu o nouă și importantă unitate. Despre ce este vorba?

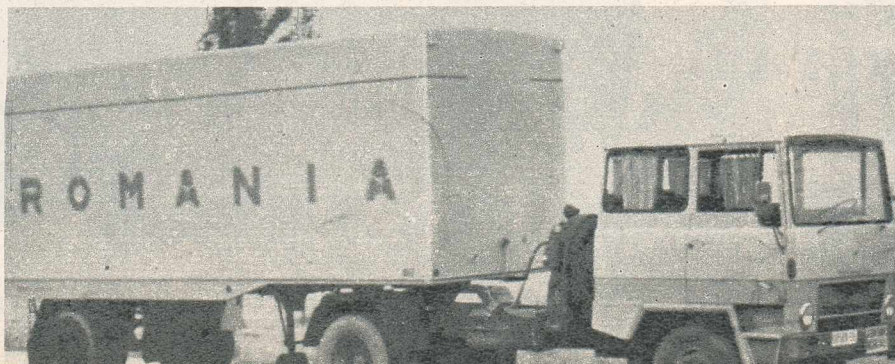
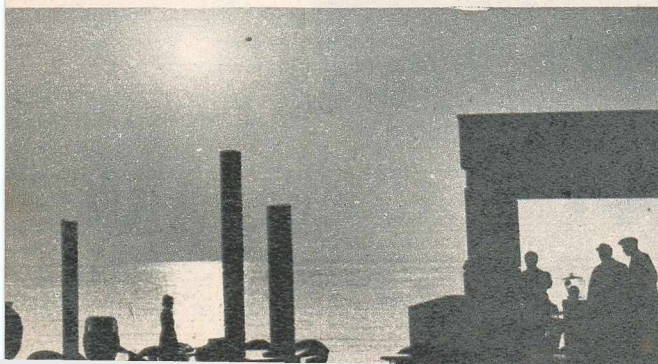
— În cadrul perimetrului sectorului de laminare s-a aflat acum în construcție un alt agregat: laminorul de benzi la rece. Suprafața pe care se ridică în etapa noul laminor este de 76 000 mp. În etapele următoare ea va ajunge la 210 000 mp. Pînă acum s-a executat excavația generală pentru fundații și s-au bătut 1 500 de piloni prefabricați. Lucrarea din etapa I va fi terminată la sfîrșitul anului 1970. Noul laminor va produce benzi de oțel-carbon (de la 0,3 mm la 3 mm) laminate la rece

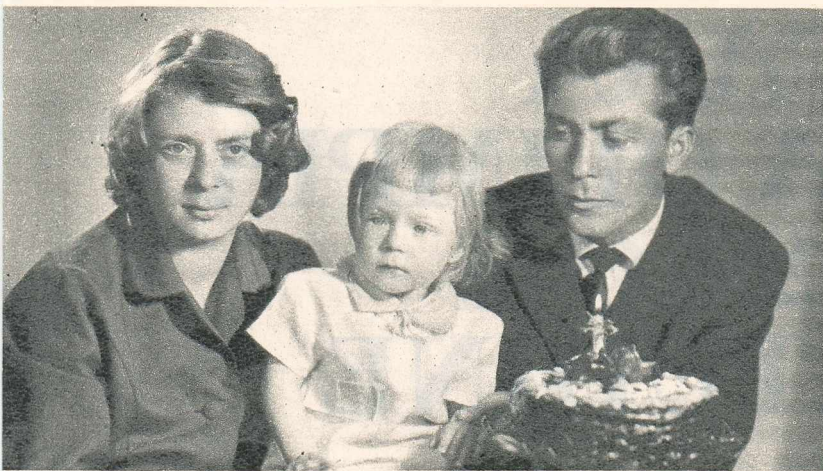
INSTANTANEE

DUMINICĂ. Există un cîntec, «La revedere litoral», la care ne-am gîndit să adăugăm și această ultimă fotografie, care a surprins apusul soarelui și al sezonului estival, lipsind rubrica noastră, pentru aproape zece luni, de imagini de vacanță, pe plajă... (foto: Gh. Vințilă).

LUNI. Un furgon de 8 tone pentru transportul mobilei, cu o lungime de 8 metri, o suprafață de 18 mp și cu un volum de 39 mc, care a și devenit familiar peste granițele țării. Această semiremorcă furgon de 8 tone a fost construită la uzinele «Automecanica» din Mediaș (foto: M. Postelnicu).

MARTI. A început școala. Emoțiile sînt emoții. Bucuriile sînt bucurii. Și lacrimile sînt lacrimi de înțeles, tot începutul e greu (foto: A. R. Senthall).

DRAMA DIN SPATELE UNEI FOTOGRAFII

De aflăm în casa lui Longin Corșatea Ilienii Făgărașului. Cătălin a împlinit ani și fotografatul vrea să adauge la bumul familiei» încă o imagine. Se miră și el cînd în vizorul aparatului privirea mei apare goală, cînd copilul pare obolipsit de copilărie, și cînd tatăl este sau

căzut pe gânduri, sau rușinat, sau trist. De ce oare?

S-au cunoscut, s-au iubit și s-au luat. După patru ani a apărut un «al treilea», și au divorțat. Apoi, după ce regretele le-au aprins deopotrivă speranțe noi, s-au împăcat. Și la 9 iulie 1966 s-a născut Cătălin «în afara căsătoriei». În loc să sudeze legătura, nașterea copilului a prăbușit parcă și ultima punte. Pentru că Maria Datcu pendula între copil, soț și un fost prieten al soțului. Totuși, gîndindu-se în primul rînd la viitorul copilului, tatăl s-a luptat din răsputeri să refacă așezămîntul căsniciei sale. În zadar!

Copilul trăia la părinții tatălui, la Ilienii. Cităm dintr-un referat al Comisiei de tutelă: «...copilul a fost îngrijit și întreținut de tatăl său și părinții lui..., în bune condițiuni, asigurîndu-i-se o creștere și îngrijire corespunzătoare...» Într-o zi însă Longin Corșatea se trezește citat la tribunal: e dat în judecată de Maria Datcu pentru răpirea copilului. Precizăm, spre stupefacția cititorului și a noastră, că fotografia pe care o publicăm a fost făcută în timpul acestei «răpiri», cînd însăși mama a locuit, cu copilul, la foștii socri! Iată ce spune Comisia de tutelă: «De la data de 14 iunie 1967 și pînă la data de 8 ianuarie 1968, cît timp s-a aflat în Ilienii, minorul a fost bine

întreținut și îngrijit, dezvoltîndu-se corespunzător... În toată această perioadă mama, deși se afla în relații proaste cu tatăl minorului, a făcut vizite periodice la domiciliul acestuia, consimțind să fie îngrijit de tată și de părinții lui». Așadar, a consimțit să fie îngrijit de tată, dar îl dă în judecată pentru răpire! În ciuda acestor evidente, ignorînd dovezile repetate și concludente care ilustrau lipsa de grijă pentru copil, violent manifestată de Maria Datcu, Tribunalul din Făgăraș hotărăște să-l incredînteze mamei. Copilul se îmbolnăvește și tatăl său îl ia acasă să-l îngrijească. Executorii judecătorești, trimiși să aplice hotărîrea, la refuzul dramatic, disperat (și motivat) al tatălui, îi cer acestuia o declarație. Deși a înțeles ce riscuri va înfrunta, Longin Corșatea dă declarație. Apoi e

condamnat la șase luni închisoare.

Așadar copilul se naște în afara căsătoriei, în împrejurări (și cu antecedente) care ar fi putut oricînd să-l îndreptățească pe Longin Corșatea, dacă nu să conteste, cel puțin să pună sub semnul întrebării paternitatea; dar el îl recunoaște, îl crește frumos, iar un tribunal răpește tatălui acest drept, acuzîndu-l de răpire.

Cum este posibil așa ceva?

La plecarea din redacție, Corșatea, înlacrimat și tremurînd, ne-a spus următoarele:

— Fac pușcărie dacă e nevoie, fac orice, dar să-mi fie lăsat copilul să-l pot îngriji!

Bazil DUNĂREANU

COMODITATE

La Turnu Severin, de pe Șantierul de construcții nr. 5 s-a sustras cantitatea de 2348 m țevă de schelă metalică în valoare de 146 111 lei. Această importantă cantitate nu a dispărut dintr-o dată, ci încetul cu încetul, puțin cite puțin, în decurs de aproape patru ani. La o sumară anchetă făcută de cei în drept a reieșit că unii cetățeni din Tr. Severin și-au pus vița de vie pe palieri de țevă, și-au construit garduri și porți din țevă, fără să mai vorbim de sutele de antene de televizoare așezate tot pe suporturi de țevă. Pînă la intervenția organelor competente nimeni

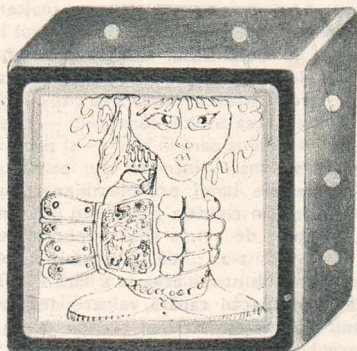
nu a «văzut» nimic, nimeni nu a semnalat nimic. Nici conducerea șantierului, nici gestionarii care aveau în grijă bunurile statului n-au «văzut» că lipsește o însemnată cantitate de țevă. Fără îndoială, justiția își va face datoria și-i va trage la răspundere așa cum se cuvine pe răufăcători. Ce au de spus însă cei care au asistat la producerea pagubei, cei care au văzut cum bunurile statului deveneau peste noapte bunuri individuale și au tăcut chitic?

Carol BORA

CHAR

de Dorin DIMITRIU

Sînt cavalier,
cu femeile
mă port cu mînuși.

LĂSAȚI-I SĂ DOARMĂ...

Magazinul cooperativei din comuna Capu Piscului, satul Cotești, județul Argeș, a devenit la un moment dat obiectul atenției deosebite a patru tineri care, în trei duminici la rînd, au furat bani și mărfuri în valoare de aproape 8 000 lei.

Cei patru infractori și-au primit pedeapsa. Prejudiciul, în cea mai mare parte, a fost acoperit. Cazul poate fi deci socotit rezolvat. Și totuși...

Din dosar rezultă că dacă nu în fața tribunalului, barem în fața judecății opiniei publice trebuie să stea și membrii pazei

obștești, precum și acei ce au obligația să controleze modul în care își fac aceștia datoria.

Într-una din zilele cu pricina, pe la orele 2,30 noaptea, infractorii s-au dus la magazin și, după ce s-au asigurat că paznicul dormea în clădirea fostului sfat popular, au forțat ușa și au intrat. La fel au operat și a doua oară. Pentru a treia lovitură banda s-a mărit cu încă doi inși. În toate trei împrejurările paznicii au dormit buștean.

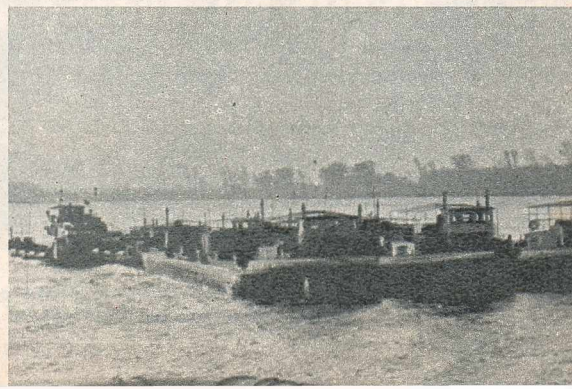
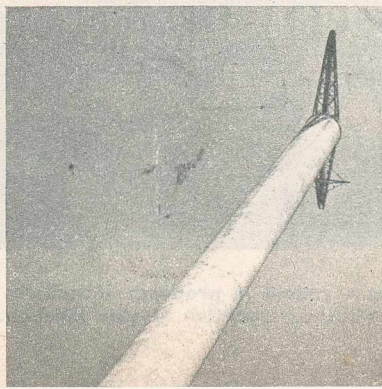
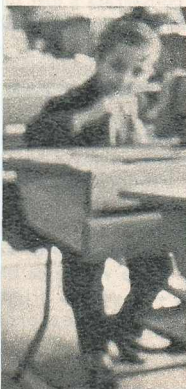
S. MARINESCU

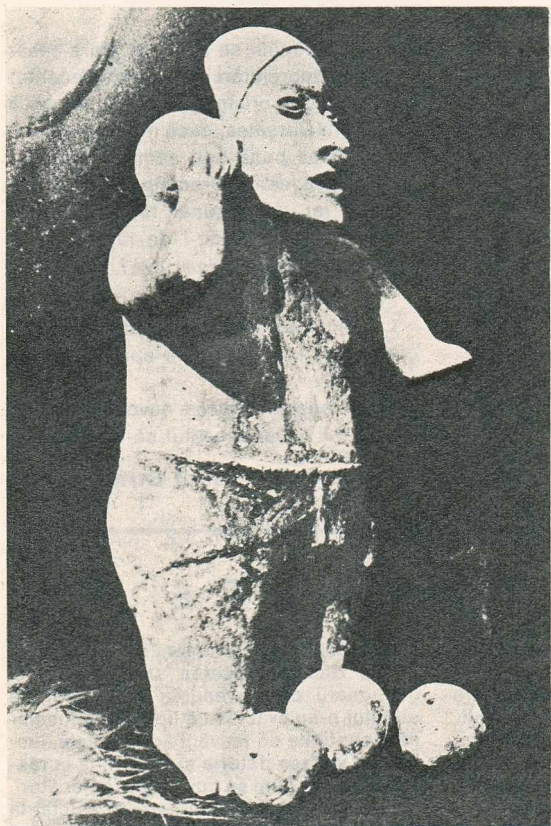
IERCURI. În «dulce tirgul ieșilor» industria dezvoltat rapid și consistent în anii noștri. Cum arată numai una din halele — secția cotoat — fabricii ieșene de tricotaț, «Moldova» (foto: V. Gheorghe).

JOI. Cunoașteți, desigur, turnul de parașutism din Parcul «23 August» din București. El nu mai funcționează — ca și instalațiile aferente. Pentru că a fost greșit construit și amplasat, fără a se ține seama de curenții de aer. Halal de așa performanță! (foto: M. Alexe).

VINERI. Și acum, priviți o imagine de pe Dunăre. Cargouri cu pavilionul românesc taie apele bătrînului fluviu în sus și în jos, transportînd, ca albinele, mărfuri (foto: B. Durleacă).

INSTANTANEE

Această statueta de argilă aparținând culturii străvechiului Mexic precolumbian reprezintă un jucător de pelotă.

FLACĂRA DE LA OLIMPIA LA 2240m ALTITUDINE

de Victor BĂNCIULESCU

Alaltăieri, pe uriașul patralater al Pieței Constituției, 60 000 școlari mexicani au prezentat exerciții de gimnastică de ansamblu, prefigurând alegoric ceremonia de recepție a tineretului lumii de către tineretul mexican. La poalele barocului fastuos al clădirilor din jur, pe o suprafață de mai multe sute de metri pătrați, în fața tribunei principale, a fost întins un imens covor din flori, operă a țesătorilor din Huamantla, simbolizând pe ghergheful lujerelor spiritul de înțelegere olimpică...

Ieri, torța aprinsă (cu lăpașe de la razele soarelui) pe ruinele templului lui Zeus de la Olimpia a parcurs penultima etapă a itinerarului ei transcontinental. Flacăra olimpică a fost primită la centrul arheologic Teotihuacán în cadrul unei

ceremonii grandioase evocând ritul aztec al «focului nou în marea incintă a «Ciudadelei» (cetății) și a templului Quetzalcoatl (șarpele cu pene), sub obrocul Piramii Lunii, aproape o mie de dansatori, struniți de Amalia Hernandez, directoarea celebrului Balet folcloric mexican, au refăcut tabloul viu în lumina crepusculară. Tocmai a între Piramida Soarelui și Piramida Lunii, pe Cerro de Estrella (Muntele Stelei), se celebra în trecut cea mai importantă ceremonie tradițională a epocii precorteziei: reînnoirea focului sacru. La fiecare 52 de ani — ciclul calendarului lor, un fel de secol al aztecilor — focul se stingea vetre la apusul soarelui. Poporul se strîngea în preajma Muntelui Stelei și aștepta verdictul preoților. Dacă miezul nopții trecerea celor șapte stele ale constelației Pleiadei (Cloșca-cu-pui a folclorului nostru) era neîntreruptă, viața se considera asigurată pentru un nou ciclu, adică pentru alți 52 de ani. Dimpotrivă, după credința vneacă trecerea acelor stele înceta la încheierea ciclului însemna că vine sfârșitul lumii. De unde necesitatea penitenței și a meditației, înaintea reînnoirii focului sacru. Focul era simbolul vieții. O dată la fiecare ciclu, pe înaltele platforme Mexicului, pe Muntele Stelei, în mijlocul liniștii depline, cremenea și iasca iscau, din sinul tenebrei, flacăra, mesageră a vieții. Focul reînnoit se multiplica apoi în mii de torțe. Fiecare se întorcea la vatră cu câte o făclie, șomoioag aprins. Frumusețea acestei ceremonii — celebrată de către azteci pentru ultima oară în 1507 — și profunda semnificație au transformat-o într-una din cele mai importante evenimente ale lumii precolumbiene. Ieri, pe aceleși platouri înalte, în citadela poporului din Anahuacul, de acum cinci sute de ani, a sosit simbolul cultului elen — focul de la Olimpia, unde se organizau Jocurile închinare ideii de pace. Nuntirea aceasta a flăcării olimpice cu torța de la Teotihuacán capătă valoare de simbol.

Astăzi, ultimii pedestrași ai unei ștafete peste țară și spațiu vor parcurge cei 40 de kilometri de la Piramida Lunii până la Estadio, traversând capitala de la nord spre sud pe Avenida de los Insurgentes, pentru a permite închinarea la quiete Basilio — pentru prima oară o femeie în această misiune — să ajungă la timp în dreptul cupei ce va adăpa flacăra olimpică, pe Stadionul Olimpic, până în ziua de 27 de septembrie. Întreaga festivitate a zilei inaugurale vă va deveni familiară astă-seară pe ecranele televizoarelor. Veți asista la ceremonia de deschidere, cu tot cortegiul ei protocolar: Pierre de Coubertin — renovatorul Jocurilor Olimpice moderne — a ținut mult la stabilirea acestui program explicând adesea că nu e vorba aici de un simbol învechit imitând procedeele jocurilor antice de la Olimpia — ci de manifestări formale cu un adânc conținut pedagogic. Trebuie să-l credem, pentru că solemnitatea momentelor este adevărat înălțătoare și pilduitoare.

Miine, abia miine — deși formula consacrată a fost pronunțată astăzi — începe cea de-a XIX-a ediție a Jocurilor Olimpice!

PE LOCURI FIȚI GATA: STAR

Începe recensămîntul cvadrinal al forțelor atletice a lumii, începe marea confruntare a virtuților sportive, începe proba de foc a pregătirii acumulate și a sudorii consumate, începe, inevitabil, număratoarea medaliilor.

În fiecare zi, de mai multe ori pe zi, sportivii vor păși pe Satul Olimpic de la poalele vulcanului stins Ajusco, vor coborî scările acestui sat pe verticală — de vreme ce blocurile (29 în total) au 6 până la 10 etaje — și vor lua drumul celor 15 stadioane, arene, piscine, săli și terenuri de sport

Fiecare sportiv speră să poată purta — redusă la proporții — medalia învingătorului. Dar marea confruntare a virtuților sportive de-abia începe...

mpinzesc orașul. În fiecare zi vor părăsi cele 904 apartamente purtând în sacii de sport nădejdi și emoții, incertitudini ambiții.

Tabloul nu e inedit. De 72 de ani, de când Coubertin a revăzut «exportul de canotori, alergători, scrimeri», sportivi veseli sau îngândurați pășesc în arena olimpică anițași de aceleași veleități, de același spirit competitiv care prezintă rațiunea de a fi a Jocurilor Olimpice. Așa vor fi răsiți, în 1924, la Paris, baraca improvizată de lângă stadionul Colombes, printre negustorii ambulanzii, și Paavo Nurmi, și Johnny Weissmüller. Cu firea-i taciturnă, ufată, învățătorul, melomanul, celibatarul și vegetarianul în Abo a obligat pe ziariști să-i născocescă porecle: finlandezul cu chipul de piatră», «miracolul curselor de ergare», «campionul economiei integrale», «omul-cronometru» (căci alerga cu cronometrul în mână). Nouă edalii olimpice de aur îi ornează panoplia, iar o statuie — viață fiind — îi celebrează victoriile la Helsinki. Mai puțin secret, înotătorul american (fiu al unor emigranți din suburbia Freidorf a municipiului Timișoara) a folosit performanțele sale nautice (primul om care a înotat 100 m sub un inut) ca o trambulină spre cariera cinematografică: el a cântat, primul, celebrul erou de film, Tarzan: «Omul-nfibie».

Cu 12 ani mai devreme, la Stockholm, favoritul cursei de 100 m plat, negrul H.P. Drew, nici nu a mai ajuns pe pista de alergări. Pentru a asigura victoria unui alb, oficialii americani l-au încuiat în vestiar până după disputarea cursei! evanșa cea mai strălucită a venit în 1936, la Berlin, unde atletul negru Jesse Owens, suplu și agil pe cât de rapid, al căreia în familie cu 15 copii din Cleveland, obține rezultate senzaționale și patru medalii olimpice, obligând pe critici să părăsească tribuna pe furii pentru a nu strînge înău laurii mai glorios sportiv al jocurilor, «omul-gazelă». Epoca atleților miraculoși continuă o dată cu saltul neîntrerupt al performanțelor spre (sau dincolo de) limite neprevizibile. Lista eroilor consfințește evoluția sportivă a timpurilor moderne, nemijlocit legat de progresul civilizației. În 1952, la Melbourne, fiul unui tâmplar din nordul orașului, fostul laborant de la Zlin, Emil Zatopek, câștigă toate probele de fond, inclusiv copia isprăvii ostașului lipide, solul de la Marathon, însoțindu-și alergarea cu imasele lui devenite proverbiale, cu răsufarea atît de tîmică încît i s-a spus «omul-locomotivă».

Ultimele două ediții ale Jocurilor Olimpice au cunoscut-o și pe fetița blondă, înaltă, firavă, din Timișoara, care sărea la 1,28 m, în curtea casei părintești, 1,91 m, fiind poreclită la Roma: «a grande bionda» și «căprioara», iar la Tokyo: «pasărea

flamenco» și «libelula din România», încă înainte de a deveni doamna Iolanda Balaș-Söter.

Antichitatea proclama pe eroul jocurilor eponim, ceea ce înseamnă că după numele său se numea olimpiada. Cine vor fi eponimii Jocurilor Olimpice de la Ciudad de Mexico? Cei ce vor suporta mai bine atmosfera rarefiată a podișurilor mexicane (la 2 240 m altitudine), după ce s-au antrenat, tot la înălțime, la Font Romeu, Erevan, South Lake Tahoe, St. Moritz sau Piatra Arsă? Cei ce vor depăși dificultățile schimbării de climă sau de fus orar? Sau vor fi, la urma urmei, tot cei hărăziți cu talentul șlefuit în mii de ore de exercițiu? Surprizele nu sînt excluse, oricîți favoriți am cunoaște. Dimpotrivă, ele sînt firești și fac pronosticurile hazarde, dînd farmecul convenit oricărei mari competiții sportive.

Vor fi sprinterii aceia uluitori care aleargă cu o viteză de aproape 37 km pe oră; vor fi naiadele adolescentine de 14-15 ani care pulverizează recordurile mondiale la vîrsta păpușilor; vor fi herculii moderni, laureați ai concursurilor «Mister Univers», care ridică imense bare de oțel de peste 200 kg deasupra capului; vor fi cavalerii pagaiei și padelei, anacronici urmași ai eroilor lui Jack London, pierduți printre pitoreștile canale de la Xochimilco (amintind de Delta Dunării), bordate de chiparoși și cu celebre grădini plutitoare (chinampa). Vor fi eroii la stadioanele cetății universitare Magdalena Mixhuca, la stadionul Azteca, la centrul recreativ Oaxtepec, în stațiunea maritimă Acapulco, la Campo Marte sau la Pista Hielo, vor fi atîția încît galeria dv. de cunoștințe sportive va deveni neîncăpătoare în următoarele două săptămîni.

SPORT ȘI CULTURĂ

Dar, în aceleași zile, în legătură intimă cu Jocurile Olimpice, Ciudad de Mexico va prezenta oaspeților săi și alte motive de mîndrie. Simpla răsfoire a programelor ne produce invidie. Baletul secolului XX al lui Maurice Béjart, spectacolul cehoslovac «Lanternă magică», o companie de teatru clasic grec, un ansamblu sovietic de dansuri folclorice, orchestra lui Duke Ellington, expoziția litografiilor lui

Salvador Dali, Opera din Düsseldorf, baletul eschimoșilor și balet africane, expoziții de pictură (de la Picasso pînă la Tuculescu). Poeții își vor confrunta lirele într-o reuniune internațională interesantă, de la care nu vor lipsi: Pablo Neruda, Evtuşenko, Leopold Senghor, René Char, Octavio Paz. Tinerii sculptori din 15 țări și-au încheiat lucrările: operele originalului lor simpozion jalonează autostrada de sud a capitalei mexicane, pînă în dreptul Satului Olimpic. Un grup de oameni de știință vor desăvîrși un program de genetică și de biologie umană chiar în incinta sediului candidaților olimpici. La Institutul politehnic sînt deschise expoziții consacrate utilizării pașnice a energiei nucleare și proiectelor arhitectonice pentru sport și cultură.

Ce relație există între toate aceste manifestări de cultură și competițiile sportive de la Mexico? În această privință gazdele Jocurilor Olimpice au realizat un efort extraordinar, comparabil doar cu efortul material pretins de organizarea jocurilor. Președintele Republicii Mexicane, Gustavo Diaz Ordaz, a sintetizat intențiile care au concurat la alcătuirea vastului program cultural: «Aceste manifestări vor permite tinerilor reuniți în Mexic — independent de rezultatele lor sportive — să ia cunoștință de adevăratele valori umane și să părăsească teritoriul nostru cu certitudinea că toate popoarele, fără excepție, aduc o contribuție pozitivă la progresul omenirii». Potrivit tradițiilor instaurate la jocurile antice — cînd Pindar își citea poemele în dumbrava sacră de la Olimpia, printre capodoperele statuare ale lui Fidias — artele, științele, literarele își dau din nou întîlnire la o Olimpiadă modernă. Pe esplanada de acces a parcului Chapultepec, lângă mîndria capitalei mexicane, Muzeul național de antropologie, este plasată o a doua amforă olimpică în care va arde de asemenea o flacără simbolizînd «Olimpiada culturală». Fără îndoială că la Mexico, în ambianța unei maiestuoase armonii de sunete, de linii, de mișcări (pe care o numea «întoarcerea la euritmie»), Coubertin și-ar fi văzut cu ochii: «alianța dintre atleți, artiști și spectatori», pe care o socotea drept idealul Jocurilor Olimpice.

La Ciudad de Mexico, programul cultural va da strălucire spirituală marilor parade a virtuților fizice, paralelismul sport-cultură fiind în acest caz un mod comun de a celebra frumosul.

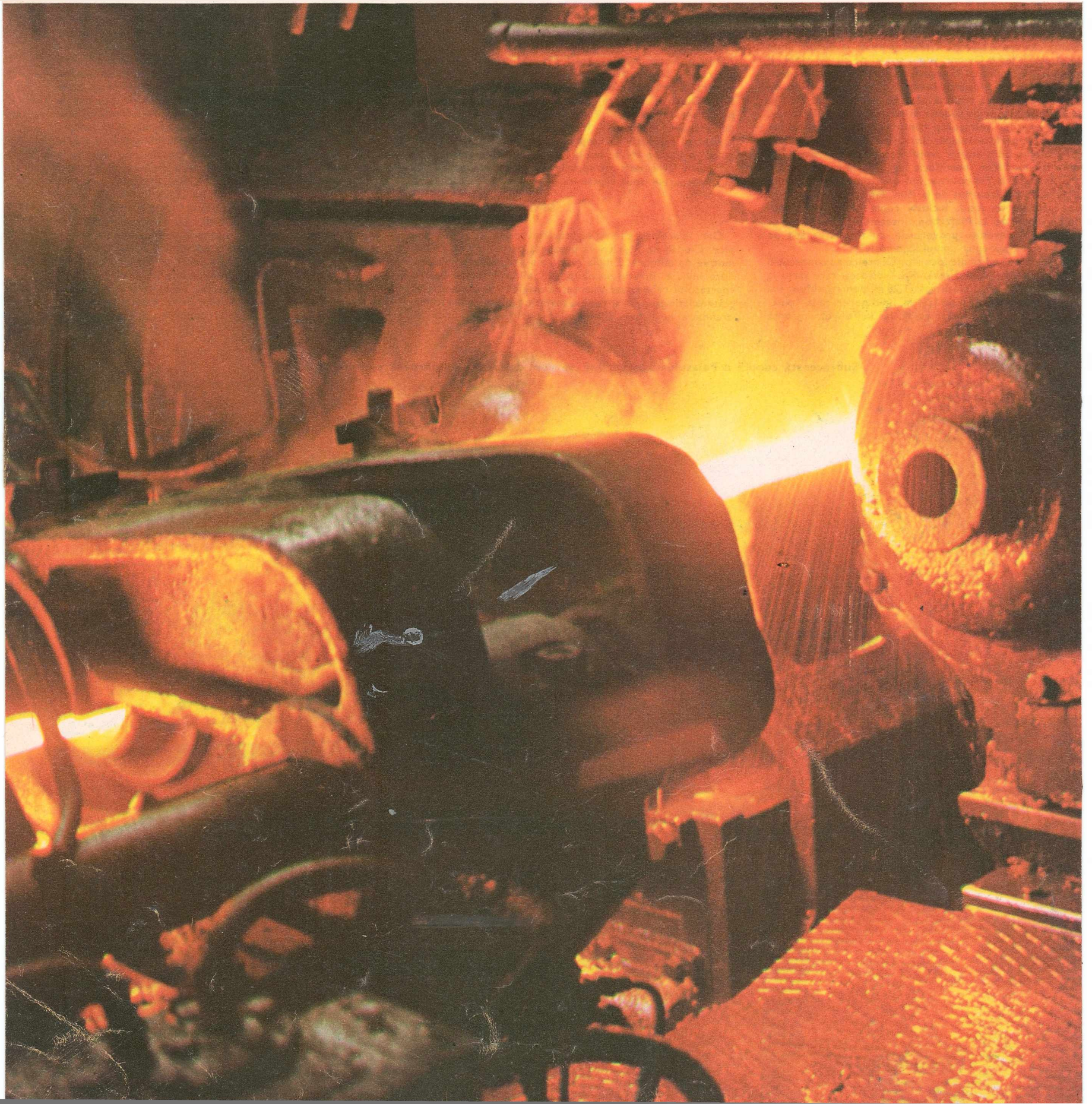
Sub această cupolă a Palatului Sporturilor se vor desfășura numeroase competiții.

LA UZINELE "REPUBLICA": LAMINORUL DE SASE TOLI, PRODUC

Reportaj de M. HETCO—Fotografii de E. IAROVICI

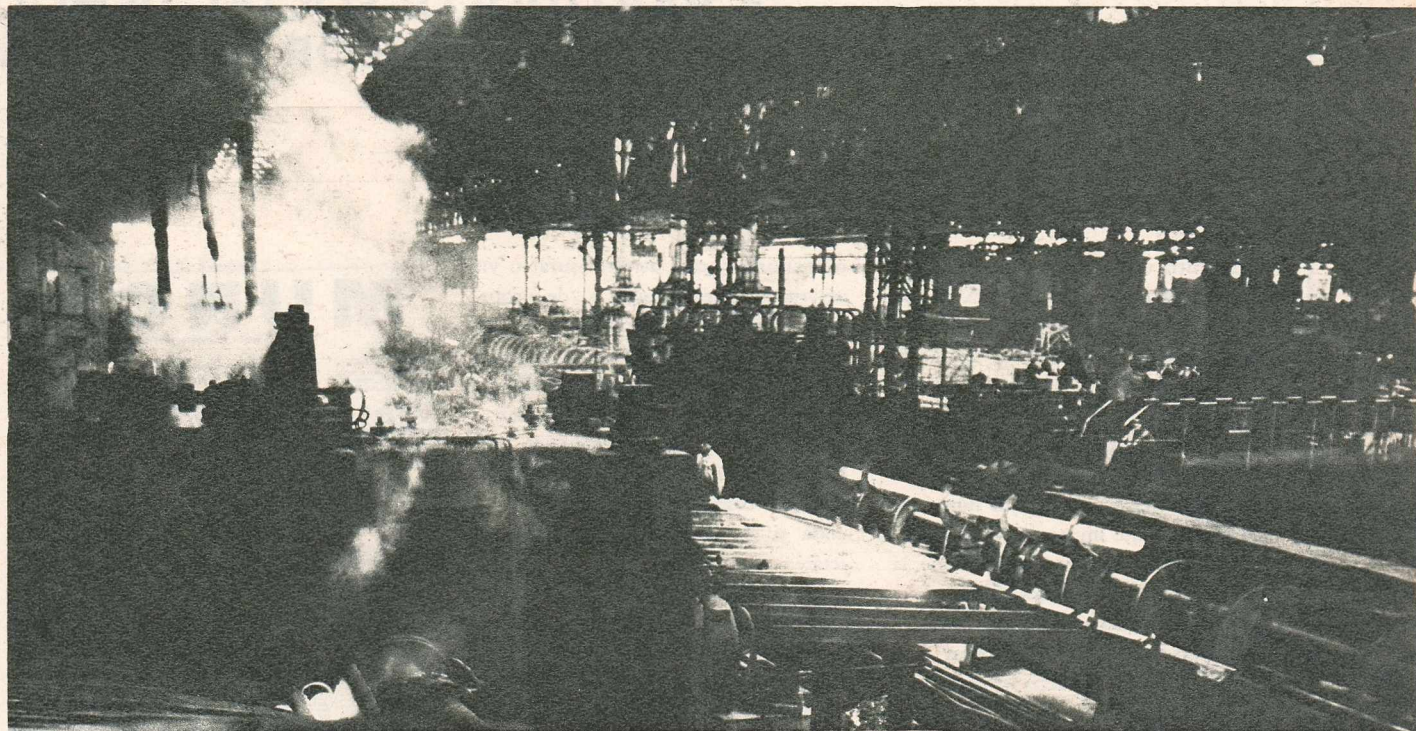
Un detaliu al gigantului agregat perforator, ai cărui cilindri sfredelind lingouri de oțel îi dau o primă formă longilină.

◀ Bloc de comandă, manete, o mină atentă: procesul de producție la marele laminor este în întregime automatizat.

▼ O parte a halei care adăpostește cele trei laminoare. Blocul incandescent a și suferit o primă prelucrare.

...În urmă cu doi ani în marea hală a laminoarelor de la uzinele «Republica» din Capitală se dăduse startul la o construcție ce se ghicea de pe atunci de anvergură, menită în final să amplifice și să diversifice producția de țevi a marii întreprinderi. Se puneau atunci bazele construcției noului laminor de șase țoli, agregat extrem de complex, care la sfârșitul acestei veri a intrat în probe tehnologice și care în prezent a început să producă. Ca la orice întreprindere de asemenea amploare, inițiativa a fost la ordinea zilei, soluțiile tehnice, originale, născându-se din necesitatea imperioasă a momentului. De pildă, pentru câștigarea de spațiu (spațiul interuzinal, această componentă a producției, atât de neglijată uneori dar atât de importantă pentru asigurarea unui flux continuu și eficient al producției...), noul laminor a fost amplasat în locul celui de trei țoli, acesta găsindu-și de asemenea o altă și, evident, mult mai eficientă poziție în cadrul halei.

Împreună cu «strămoșul» său (un prim laminor tot de șase țoli, aflat în funcțiune de vreo trei decenii, dar de o productivitate, evident, mult scăzută), forța de «șoc», forța de prelucrare a uzinei se mărește enorm (în 1970 aproape se va dubla!) grație, în primul rând, acestui ultim agregat, incomparabil mai productiv decât celelalte două. Într-adevăr, acest complex de mașini ultramoderne care este laminorul de șase țoli recent pus în funcțiune, proiectat și executat în proporție de peste 90% în țara noastră (la Reșița, Brăila și la uzinele «23 August»), prin înaltele-i capacități de producție va reuși să sporească cu o sută de mii tone țevi prelucrate anual «zestrea», și așa impunătoare, a uzinei.

...Urmărirea complicatului drum prin care lingoul incandescent de oțel capătă rotunjimi, suplețe și calibre calculate la milimetru este totdeauna spectaculoasă și impresionantă. Călătorit pe patul de rostogolire care nu se oprește niciodată, blocul de metal, încălzit pînă aproape de transparență, trece succesiv prin agregatul perforator care-i dă o

primă formă longilină, prin perforatoarele vibrante ale laminorului-două care asigură prelucrarea grosimii de perete, suferind în final operații de netezire și tăiere ce-l metamorfozează definitiv în țevi de diverse diametre (de la 89 mm la 168 mm, diametrul de bază fiind de 156 mm, adică 6 țoli).

— Ceea ce este cu totul nou la acest agregat se referă la structura și soluțiile unor mecanisme — ne amintește ing. Mihai Sălăjan, șeful serviciului tehnic. Soluțiile fac din laminor un etalon, un reprezentant de avangardă al tehnicii din acest domeniu. Astfel, cuptorul de încălzire a blocurilor de oțel este de formă rotundă, fiind dotat de asemenea cu o vatră rotativă cu o capacitate de 35 tone/oră. Prin aceasta se simplifică și se asigură o manevrare sporită a blocurilor, eliminându-se efortul fizic al îndreptării și supravegherii continue a lor. O altă noutate: debitul de gaz și aer este reglat automat, în funcție de temperatură. Ca urmare a acestor modernizări, numărul muncitorilor pe schimb a scăzut de la 42 la 25, realizându-se astfel o importanță economică de forță de muncă, folosită de noi cu mult mai multă eficiență în alte sectoare ale uzinei. Pentru etapa următoare (de după 1970) am și început construcția unui laminor reductor-alungitor, al cărui scop este de a micșora diametrul țevelor (provenite de la noul laminor de șase țoli) printr-o prelucrare la cald. Se vor obține astfel în final țevi cu diametre foarte reduse, atât de insistent solicitate de întreaga noastră economie.

...O economie a cărei dezvoltare impetuoasă reclamă, după cum s-a văzut, utilaje dintre cele mai diverse, de o calitate ireproșabilă. Cele trei laminoare, adică cele două de cîte șase țoli și cel de trei țoli, aflate în prezent în funcțiune la uzinele «Republica», asigură o bună parte din utilajele folosite în industria petrolieră (țevi pentru extracția fluidelor, prăjini de săpă, utilaje pentru rafinării), precum și cele atât de complexe, necesare industriilor chimică și de mașini grele.

PRIMI PASI...

100 DE ANI DE LA CREAREA PRIMEI ORGANIZAȚII POLITICE MUNCITOREȘTE DIN ȚARA NOASTRĂ

75 DE ANI DE LA CONGRESUL DE CONSTITUIREA PARTIDULUI SOCIAL-DEMOCRAT AL MUNCITORILOR DIN ROMÂNIA

Evoluția capitalistă a României în a doua jumătate a veacului al XIX-lea, crearea unor întreprinderi industriale cu un număr relativ ridicat de lucrători — peste 500 — au avut ca urmare formarea proletariatului modern de fabrică, de apariția căruia este strâns legată nașterea mișcării muncitorești și dezvoltarea ei pe făgașul luptei de clasă conștiente împotriva burgheziei.

Muncitorimea s-a manifestat de la început ca forța cea mai înaintată a societății, purtătoare consecventă a idealurilor de progres, s-a arătat dornică de afirmare pe scena istorică. Încă din a doua jumătate a secolului trecut s-au format și primele sale organizații profesionale și politice, au apărut ziare muncitorești.

La 11 octombrie 1868 s-a înființat la Timișoara Asociația generală a muncitorilor, prima organizație politică muncitorească de pe teritoriul țării noastre, care cuprindea aproximativ 300 de membri. După câteva luni numărul celor ce au aderat la această organizație s-a ridicat la peste 1 000.

În anul 1869 Asociația generală a muncitorilor din Timișoara s-a afiliat la Internaționala I, devenind prima secție a acesteia pe teritoriul țării noastre. Organizația muncitorilor din orașul de pe Bega, condusă de Gheorghe Ungureanu și Carol Farcaș, a avut un rol important în răspîndirea ideilor socialismului științific în România.

În anii următori, procesul de organizare a clasei muncitoare din țara noastră a cunoscut o continuă dezvoltare. La Arad, Cluj, Brașov, Sibiu, Anina, Orăștie etc. s-au creat organizații asemănătoare cu cea de la Timișoara. La București s-a înființat în 1872 «Asociația generală a tuturor lucrătorilor din România», prima organizație care și propunea să unească lucrătorii pe scară națională.

În deceniul 9 al veacului al XIX-lea au luat naștere, la București, Iași, Galați, Bacău și în alte orașe, cercuri ale

muncitorilor, care au desfășurat o vie activitate organizatorică și de propagare a ideilor socialismului științific, contribuind la procesul de unire a mișcării muncitorești cu socialismul științific. În același timp cunoșteau o continuă dezvoltare și asociațiile profesionale, care spre sfârșitul secolului trecut se bazau pe principiile luptei de clasă și ale internaționalismului proletar.

Un nou pas înainte pe linia organizării politice a clasei muncitoare s-a făcut o dată cu transformarea, în anul 1890, a Cercului muncitorilor din București în Clubul muncitorilor, care reunea un număr mai mare de muncitori, fiind conceput pe baze mai largi. Acest club își propunea să servească drept «simbure în jurul căruia să se organizeze toate puterile partidului muncitoresc».

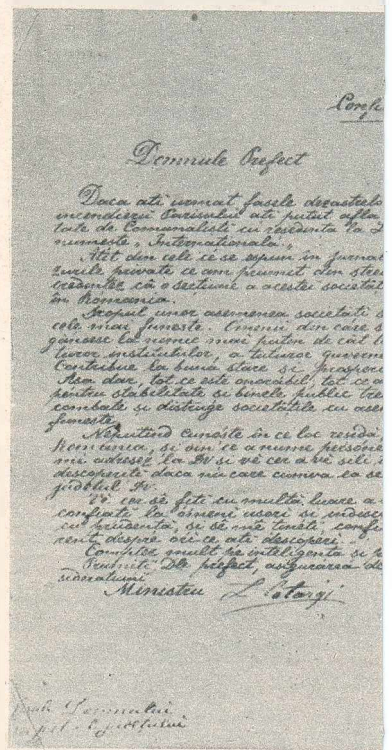
În anul 1893, după 25 de ani de la înființarea Asociației generale a muncitorilor din Timișoara, se deschideau la București lucrările Congresului de constituire a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România.

«Crearea în 1893 a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — constituie un moment de însemnătate istorică în dezvoltarea luptelor sociale din țara noastră, în organizarea clasei muncitoare pe plan național, începutul afirmării sale în principalele probleme care frământau viața social-politică a societății din acea vreme». Totodată, înființarea P.S.D.M.R. marchează intensificarea răspîndirii în România a teoriei științifice despre lume și viață, elaborată de marii dascăli ai proletariatului internațional — Marx și Engels.

Pagini realizate de Elisabeta SIMION de la Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România

Inscriind ca revendicări principale i diate ameliorarea stării materiale intelectuale a muncitorilor, dreptul grevă, de organizare, de întrunire, în țământ general, ziua de muncă de 8 ore programul Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România afirmă totodată, pentru prima dată în istoria României, necesitatea luptei pentru «desființarea proprietății private și a mijloacelor de producție și pentru creșterea lor în proprietate socială», «trugerea societății i burgheze și interierea societății socialiste».

Teama clasei conducătoare față de creșterea primelor organizații politice muncitorești din țara noastră se oglindesc în alte documente — și în această circulară a ministrului Lascăr Catrimisă prefectilor județelor.

Presa vremii relatează despre Congresul de constituire a P.

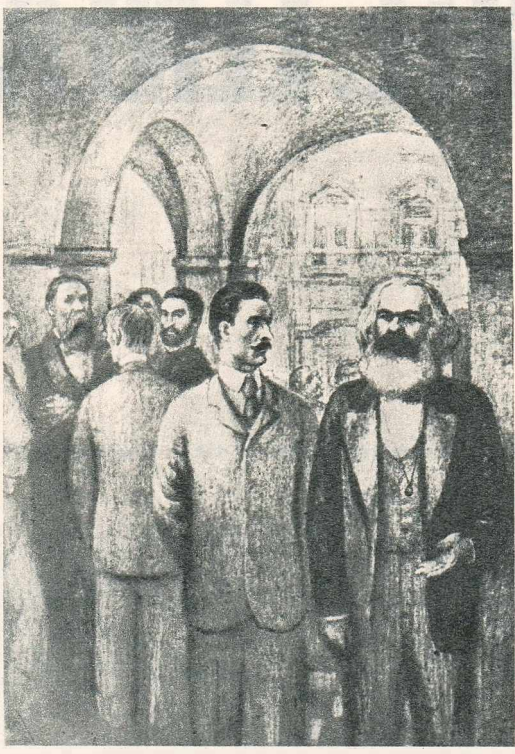
Hollmann!

*Ich verfolge ferner den Kampf
 d. Wäre die Hollmann, ferner
 die in der Welt der Arbeit
 die in der Welt der Arbeit
 die in der Welt der Arbeit*

Karag Jan 7. August 1872

Carl Farcaș

mit Best in Ungarn.

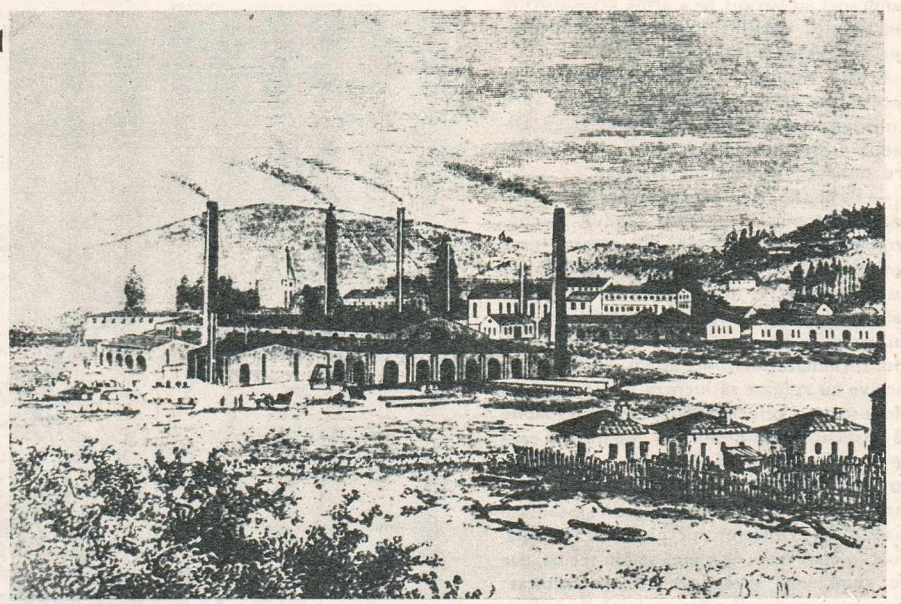
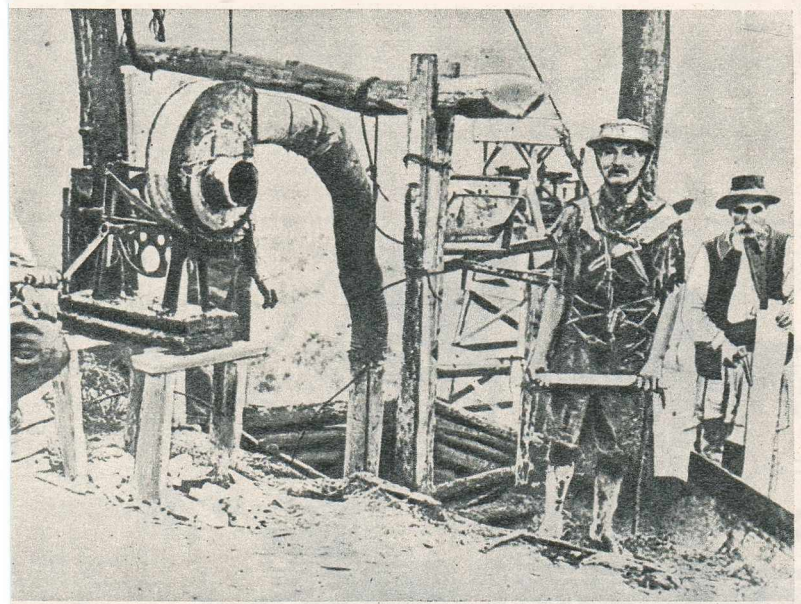

«Conducătorii Asociației generale a muncitorilor din Timișoara întrețineau legături personale cu marii dascăli ai proletariatului — Marx și Engels. Facsimilul reprezintă o scrisoare a lui Carol Farcaș către Karl Marx, iar desenul — o întâlnire dintre cei doi.

«Acolo unde strigătul strident al sirenei cheamă mulțimea muncitoare la muncă, acolo unde masele muncitoare în mine răscolesc măruntaiele pământului, unde ciocane uriașe spulberă blocuri de oțel, unde pădurea de coșuri înălțată spre cer anunță izbînda și victoria muncii omenești asupra naturii..., acolo unde fierbe și spumegă lupta uriașă dintre muncă și capital, din care trebuie să nască o lume nouă..., acolo naște viitorul».

C. Dobrogeanu-Gherea

Imaginile alăturate înfățișează două aspecte ale începuturilor dezvoltării industriale a României: un puț de petrol din secolul trecut și furnalul din Reșița în 1867.

CONGRESUL II AL P.S.D.M.R.

Programul de lucru:

Secțiunea I. Situația generală a țării.

Secțiunea II. Activitatea partidului.

Secțiunea III. Organizația și disciplina partidului.

Secțiunea IV. Probleme economice și sociale.

Secțiunea V. Probleme culturale și educative.

Secțiunea VI. Probleme internaționale.

Secțiunea VII. Probleme locale.

Secțiunea VIII. Probleme speciale.

Secțiunea IX. Probleme de ordin tehnic.

Secțiunea X. Probleme de ordin administrativ.

Secțiunea XI. Probleme de ordin financiar.

Secțiunea XII. Probleme de ordin juridic.

Secțiunea XIII. Probleme de ordin medical.

Secțiunea XIV. Probleme de ordin artistic.

Secțiunea XV. Probleme de ordin științific.

Secțiunea XVI. Probleme de ordin sportiv.

Secțiunea XVII. Probleme de ordin recreativ.

Secțiunea XVIII. Probleme de ordin social.

Secțiunea XIX. Probleme de ordin politic.

Secțiunea XX. Probleme de ordin legislativ.

Secțiunea XXI. Probleme de ordin executiv.

Secțiunea XXII. Probleme de ordin judecătoresc.

Secțiunea XXIII. Probleme de ordin militar.

Secțiunea XXIV. Probleme de ordin naval.

Secțiunea XXV. Probleme de ordin aerian.

Secțiunea XXVI. Probleme de ordin cosmic.

Secțiunea XXVII. Probleme de ordin terestru.

Secțiunea XXVIII. Probleme de ordin subterestru.

Secțiunea XXIX. Probleme de ordin supraestru.

Secțiunea XXX. Probleme de ordin metafizic.

Secțiunea XXXI. Probleme de ordin mistic.

Secțiunea XXXII. Probleme de ordin ocult.

Secțiunea XXXIII. Probleme de ordin paranormal.

Secțiunea XXXIV. Probleme de ordin psihic.

Secțiunea XXXV. Probleme de ordin psihic.

Secțiunea XXXVI. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXVII. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXVIII. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXIX. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXX. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXI. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXII. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXIII. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXIV. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXV. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXVI. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXVII. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXVIII. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXIX. Probleme de ordin fiziologic.

Secțiunea XXXXX. Probleme de ordin fiziologic.

P.S.D.M.R. a ținut în total șase congrese la care s-au dezbătut probleme centrale ale activității sale. La Congresul II (în fotografie: delegați la congres) s-au discutat chestiuni legate de lupta pentru vot universal și pentru organizarea cluburilor socialiste la sate.

MUNCA GÂNDEȘTE, LENEA VISEAZĂ

Castelul de apă de la același șantier, care trebuia să fie dat în folosință la 31 august și care în prezent nu este realizat decât în proporție de 10%.

Fără acest castel nu există apă pentru păsări.

Pe la mijlocul lunii februarie a.c. 96 000 de pui de găină, locatari de drept ai Complexului avicol din Mogoșoaia, au dispărut pe neașteptate, sfidînd, curajoși și demni, viața de padoc, alimentația à la carte și proiectatul prohod condimentat al gastronomiei bucu-reștene.

La scurtă vreme după acest senzațional eveniment, 168 000 de găini mature și 50 000 de porci de cea mai bună «familie» (York și Landrace) au părăsit fără urme crescătoriile din Fetești, volatilizîndu-se pentru totdeauna din evidența întreprinderii.

Aceste întîmplări nemaipomenite ne-au determinat să ne îndreptăm în grabă spre Consiliul Superior al Agriculturii. La Direcția creșterii animalelor am primit, printre oltaturi, următorul răspuns:

— Poveștile dv. senzaționale (bune de adormit copiii, inspectorii creduli și controlorii romantici) rămîn, din păcate, între limitele unui strict adevăr. Cei 96 000 de pui nu au emigrat în masă, ci pur și simplu au refuzat să se nască. Cele 6 hale ale complexului, promise pentru 15 februarie 1968, n-au fost terminate nici pînă astăzi. Din aceleași motive au refuzat să lucreze pentru cei din Mogoșoaia și cele 168 000 de găini (capabile să execute zilnic mii de ouă). În ceea ce-i privește pe rotofeii de la Fetești, aceștia au hotărît să se îngrășe pe cont propriu din moment ce complexul porcin din localitate n-a fost dat în folosință nici pînă la ora actuală. Luați-o cum vreți, în glumă sau în serios, dar de ajuns veți ajunge la același rezultat: rețeaua comercială a fost privată de milioane de ouă, iar celelalte necuvîntătoare, cu două și patru picioare, ar fi totalizat pînă la sfîrșitul anului o apreciabilă cantitate de carne.

— Unde se află cheia misterului?

— Căutați-o la Întreprinderea 8 construcții din Capitală.

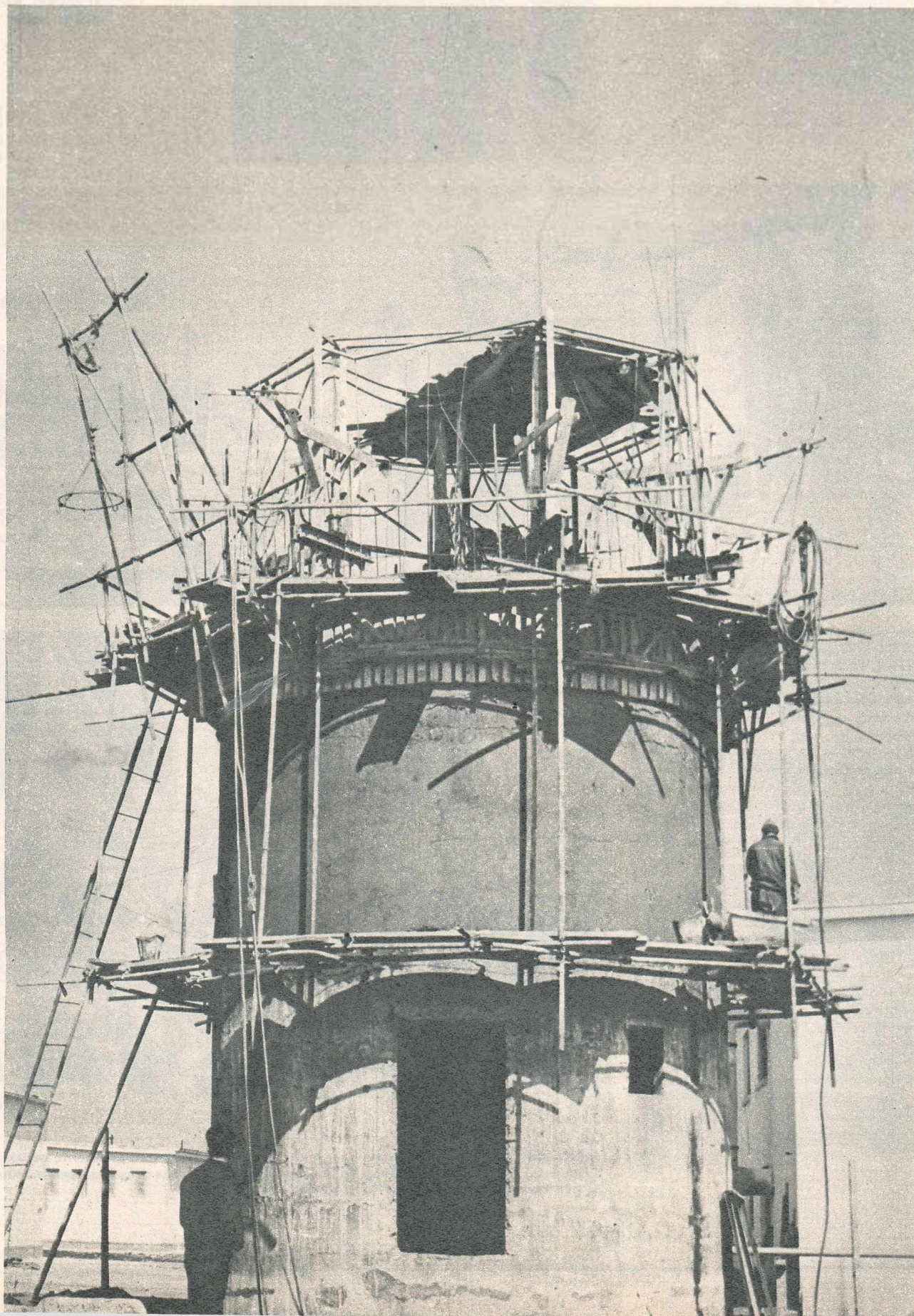
Dar n-am procedat întocmai. Ne-am gîndit că e mult mai nimerit să organizăm în prealabil o călătorie prin județele Ilfov, Ialomița și Argeș, iar aici să vizităm cîteva din principalele șantiere deschise la Pitești, București, Mogoșoaia, Fetești, Cuparu, Călărași.

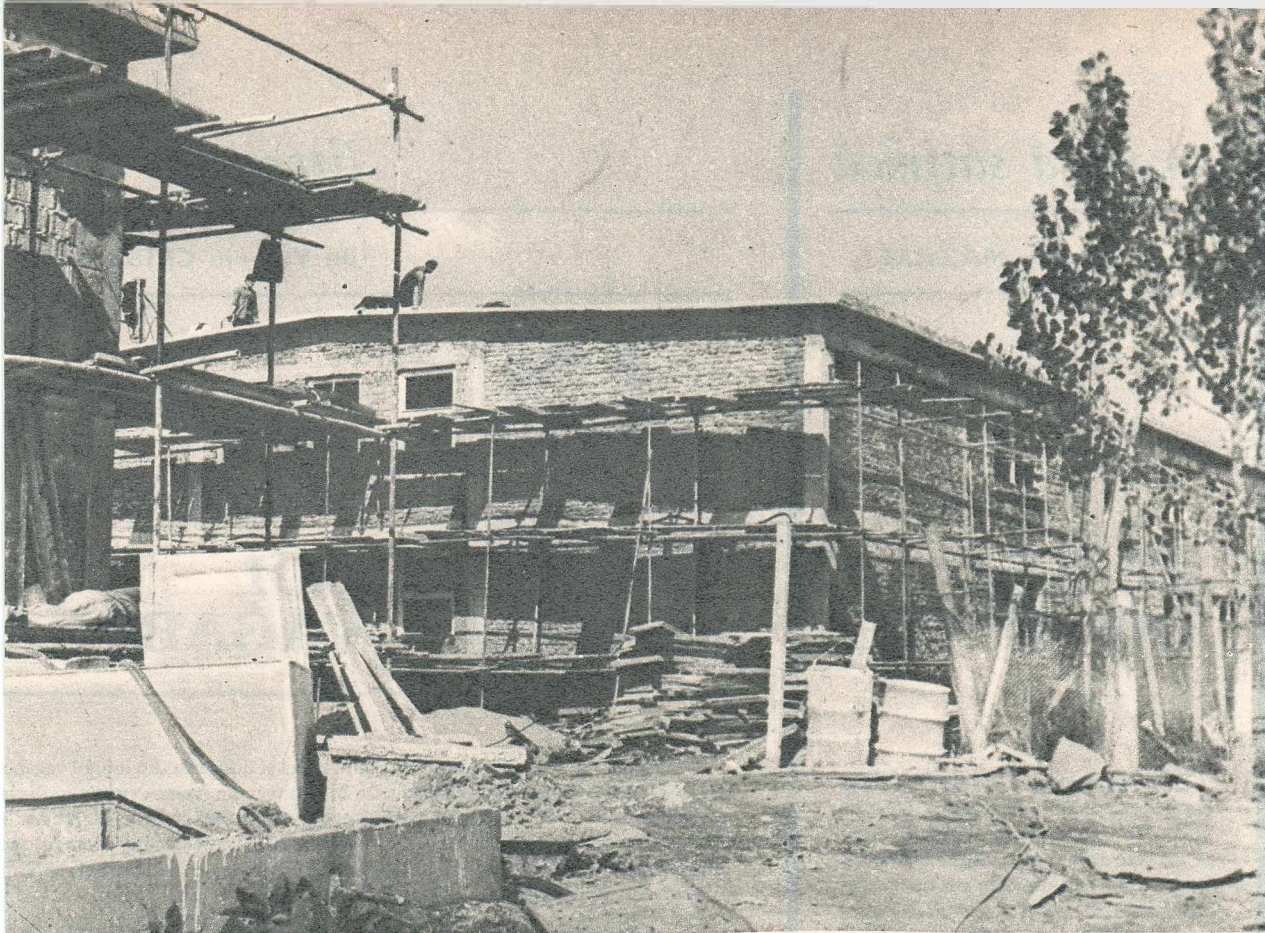
N-am aflat «mare lucru». Ne-am notat în schimb aceste fapte și întîmplări izolate, desprinse din viața zilnică a acestor șantiere și care, la prima vedere, nu prezintă nici o legătură cu tragedia avicolo-porcină de la Mogoșoaia și Fetești. Cîteva exemple:

Într-o dimineață, doi dintre membrii conducerii Șantierului 802 din București au fost găsiți beți turtă în grădina unui «Bufet» din apropiere. La scurtă vreme după acest intermezzo bachic, desfășurat în rîstimpul orelor de lucru, mecanicul Pipenco Vladimir de pe Șantierul 805 Pitești manevrează greșit macaraua și accidentează grav doi tovarăși aflați în apropiere: lucrătorii Nicolae Popa și Bădică Dragnea.

Un grup de visători romantici, angajați ai Întreprinderii 8 construcții, recepționează o mare cantitate de panouri prefabricate, constatînd abia ulterior că materialele furnizate de către Întreprinderea de prefabricate Militari prezintă grave defecțiuni de fabricație.

Și tot în aceeași perioadă, la «Tehnica nouă», două treimi din lucrătorii angajați

Starea în care se află azi șantierul Complexului Mogoșoaia I pentru creșterea industrială a păsărilor.

Întârzierea dării în folosință provoacă pagube (producție nerealizată) în valoare de 6 000 000 lei.

răsesc brusc șantierul, căutind de lucru altă parte...

...Așadar întâmplări disparate și îndeajuns «obișnuite» dacă le înscrinem la capitolul: glijență, nepăsare, indisciplină și proastă ganizare a muncii. Ce filiație se poate ibili între puii de la Mogoșoaia și mecanicii n Pitești, între nemulțumiții de la «Tehni-nouă» și panourile recepționate la IC-8? a singură: **toate întâmplările pomenite arțin, voit sau nevoit, aceluiași colec- / de muncă: întreprinderea de con- rucții 8 din Capitală.** Ce părere are în eastă privință comitetul de direcție al estei importante unități bucureștene?

— Evenimente neprevăzute, întâmplări re-etabile pot surveni în viața oricărui colec- / de muncă. Principalul e să procedăm cu ompetititudine la lichidarea lor. În acest ns întreprinderea noastră a luat o serie treagă de măsuri. La «Tehnica nouă» au st sancționați inginerul Lascu și maistrul ocănel, principalii vinovați ai faptului că de muncitori, nemulțumiți de condițiile / de muncă, au părăsit șantierul. Sancțiuni și ertismente au primit și tovarășii arh. Gh. / trescu și Gh. Penciu, contabil șef, iar la / 02» a fost schimbată și întreaga conducere / antierului. A fost elaborat de asemenea un / an de măsuri menit să îmbunătățească / ganizarea științifică a producției și să ur- / nteze rămănerile în urmă pe șantierele cu / crări restante. Și pentru a face dovada / transigenței și spiritului autocritic, comi- / tul de direcție a elaborat o «Informare» / luminoasă în cuprinsul căreia «lipsurile» / upă un loc de cinste. Atit doar că lacunele / istente apar cu totul neglijabile în fața / ultatelor de prestigiu însumate în aceste / eava cifre: «în primul semestru al anului / oducția de construcții a fost realizată / tr-un procent de 101,2 la sută, iar producti- / tatea muncii pe un salariat este de 103,5 la / tă».

Și zău că i-am crede pe cuvînt dacă am / ivi și noi lipsurile cu ocheanul întors și am / nfla succesele cu pompa pneumatică. Din / cate lucrurile se prezintă exact de-a-ndoa- / lea. Realizările fizice, prețul de cost, / ecanizarea, calitatea lucrărilor, producti- / tatea muncii, asigurarea condițiilor optime / : lucru și preocuparea consacrată organi- / rii științifice a producției sînt atit de / erte de proiectele inițiale încit lipsurile / istente lasă cu totul în umbră unele re- / ltate pozitive.

Faptele o dovedesc:

Numeroase lucrări cu termene de dare în folosință în planul de stat la 31 decembrie 1967 nu au fost terminate nici pînă în momentul de față. Din această cauză întreprinderea s-a dovedit în domeniul cheltuielilor suplimentare un adevărat sac fără fund: 2 412 000 lei cheltuieli neproductive, 9 298 000 lei cheltuieli privind transportul materialelor, la care se adaugă depășirea fondului de salarii admisibil cu 2 700 000 lei.

Proiectate pe acest fundal neguros, «cifrele de prestigiu» ne apar ca niște firave baloane de săpun. E adevărat: planul a fost realizat din punct de vedere valoric, dar nu și fizic. La 30 septembrie a.c. valoarea lucrărilor nerealizate se cifra la aproximativ 18 000 000 lei. În același timp, «creșterea productivității muncii» a fost obținută prin sporirea numărului mediu scriptic de muncitori angajați tocmai pentru terminarea lucrărilor restante. În loc să scurteze durata de execuție a obiectivelor rămase în urmă, întreprinderea s-a angajat să execute noi lucrări, cele mai multe prevăzute pentru 1969.

Dar cine fuge după doi iepuri, pățește ca cei de la menționata întreprindere bucureșteană. Zorind să prindă timpul din urmă, presați de datorii scadente și obligați să îndeplinească planul de producție în orice condiții, conducerea întreprinderii bucureștene a contractat o boală primejdioasă: jocul cu milioanele. Pierderile înregistrate în primele nouă luni ale anului se cifrează la aproximativ 9 000 000 lei. Luna și milionul. Aceasta a avut ca prim rezultat crearea stocurilor supranormative, repartizarea anarhică a forței de muncă, saci de bani irosiți pentru manoperă și transport sau, mai pe scurt, ridicarea inadmisibilă a cheltuielilor de producție. Resortul intim al acestor nereguli: proasta organizare a muncii. Iată câteva exemple:

Luni de zile Șantierul 805 din Pitești a dus lipsă acută de brațe de muncă. În același răstimp, în alte puncte de lucru din oraș (fabrica de bere și întreprinderea «Textila»), șantiere aparținînd aceluiași întreprinderi, numărul mediu scriptic de muncitori a fost depășit cu 31 la sută.

În aceeași perioadă de timp, alte șantiere ale întreprinderii au solicitat prin adrese repetate importante cantități de materiale de construcție. Cererile au rămas neonorate. Abia la sfîrșitul semestrului conducerea întreprinderii a constatat stupefiată că în

depozite există stocuri supranormative în valoare de 18 310 000 lei! Între acestea: 60 metri cubi de prefabricate, 3 285 metri pătrați uși și terestre și 17 000 metri pătrați plăci de azbociment etc., etc.

O soluție sui-generis a fost adoptată și în privința transportului de materiale. Conducătorii auto au procedat în foarte dese cazuri la descărcarea materialelor la marginea șantierelelor. De aici, două consecințe: degradarea materialelor prin depozitare necorespunzătoare (30 000 cărămizi numai la 803 Fetești) și irosirea unor fonduri suplimentare pentru retransportarea lor pînă în incinta șantierului (cheltuieli care pînă la 30 iulie 1968 au atins o cifră cu adevărat incredibilă: 7 298 000 lei!).

Așa se face că, în mijlocul acestei dezordini generale, șefii punctelor de lucru găsesc timp berechet pentru a trage la mîsea în orele de producție; că treaba făcută la întâmplare și de mintuială (240 828 ore muncă risipite prin absențe și învoiri numai în primul trimestru al anului!) provoacă grave accidente de muncă, iar munca în asalt înfluențează nefavorabil calitatea execuției (refacerea unor lucrări necorespunzătoare a condus pe primul semestru al anului la efectuarea unor cheltuieli de aproximativ 47 000 lei).

*

Rezultat final: lucrările restante apasă din ce în ce mai greu pe umerii constructorilor, iar beneficiarii înregistrează pierderi bănești cu fiecare lună scursă. Păsările și porcii virtuali de la Mogoșoaia și Fetești au știrbit simțitor beneficiile planificate în acest an de către Consiliul Superior al Agriculturii. Dar cîți bani s-au pierdut prin nerespectarea termenelor de dare în funcțiune la următoarele două întreprinderi: F.N.C.-Periș și Laboratorul comitetului geologic?

Și totuși ce e de făcut pînă la urmă? Un lucru cît se poate de simplu: schimbarea metodelor de muncă sau eventual schimbarea celor care nu știu, nu vor sau nu înțeleg să le respecte.

Nu sîntem nici primii, nici ultimii care facem această propunere.

Liviu TIMBUS
Fotografii de E. IAROVICI

F varietăți

UMOR

de Nell COBAR

FĂRĂ CUVINTE

● În această toamnă Elvira Popescu va interpreta rolul principal din piesa lui Frederic Dard, «Doamna din Chicago», o comedie al cărei succes este dat ca sigur, atât datorită textului cit și distribuției. În fotografia luată în timpul elaborării spectacolului, Elvira Popescu împreună cu regizorul Jacques Charon.

● «Cocoșul de aur» de Rimski-Korsakov e una din premierele Operei de stat din capitala R.D. Germane. Erhard Fischer, care semnează regia spectacolului, afirmă că a urmărit «redarea fidelă a ideilor artistice ale autorului, dar cu mijloace noi, punând accentul în egală măsură pe reușita interpretării muzicale ca și pe reușita spectacolului în sine». În fotografie, o scenă din spectacol, cu Gudrum Fischer și Reiner Suss.

● Comedia lui Vanbrugh, «Recidiva», care se prezintă pe scena teatrului Aldwych, reinvie atmosfera plină de strălucire și intrigă a Restaurăției, datorită interpretării fericite a lui Charles Thorlas în rolul Loveless și a lui Toby Robins în rolul unei văduve intrigante cu figură de ingenu.

● În 1963, după terminarea adaptării «Discipolului diavolului» de G.B. Shaw, Jean Cocteau afirmă că unicul actor care ar putea să interpreteze rolul Richard este Jean Marais. Acum Marais a renunțat la oricare alt angajament dedicându-se realizării acestui spectacol a cărui regie o va semna, fiind totodată și titularul rolului în care l-a distribuit chiar Cocteau. Fotografia noastră reprezintă un aspect din timpul repetițiilor. Alături de Jean Marais, fiul său, Serge, care își face debutul ca actor.

de Teodor MAZILU

PE UȘA DIN SPATE

Există oameni care din instinct urăsc lumina și reacțiile directe, de aceea ei preferă întotdeauna ușa din spate. Scara de serviciu e cea care le inspiră încredere. Cu cât e mai insalubră, cu atât încrederea e mai mare. De aceea ei nici nu se chinuiesc să trăiască, ci preferă să se furișeze, să se strecoare. De aceea ei ajung în viață pe uși dosnice, și tot ce fac seamănă cu afacerile unor borfași.

Să ne oprim o clipă să vedem de ce acești indivizi iubesc cu atita patimă scara de serviciu, de ce și-au făcut din intrările lăturalnice un adevărat crez de viață. Ei au încercat, ce e drept e drept, în prima lor tinerețe, să intre ca toți oamenii, prin ușa din față. Dar ușa din față li se părea grea ca o lespede de piatră, li se cerea, pentru a o deschide, un anume efort. Li se cerea să gindească, li se cerea să muncească, li se cerea, cu alte cuvinte, să fie oameni. Or, pentru această categorie de indivizi, tocmai existența de om loial li se pare o povară insuportabilă. Așa că au renunțat să mai forțeze intrarea din față. S-au lăsat păgubași, nici măcar nu le-a părut rău.

Și atunci, cu o energie sporită, au început să ducă o viață de noapte, ca a păsărilor de pradă. De cum îi vezi, din depărtare, îți vine să fugi. Niciodată nu știi ce gîndesc acești oameni, și ei nu fac mărturisiri decât cînd sint siguri că mint de îngheață apele. Spovedania lor cea mai adîncă e în același timp minciuna cea mai crîncenă. Tot ce fac, fac pe ocolite, în cel mai deplin mister. Nu știi pe cine iubesc și pe cine urăsc. Duc o viață cu adevărat misterioasă. Dar ce fac ei de fapt în această viață misterioasă în care mereu șușotesc și pun la cale tot felul de drăcovenii? Răspunsul este mult mai simplu și n-are nimic tainic în el. Misterul lor e numai de suprafață, ca o pelerină romantică menită să acopere găinării dintre cele mai banale. Aceste misterioase personaje învăluite în taină și discreție, aceste personaje care urăsc lumina zilei nu se țin decît de ciubucuri. În ciuda mutrei lor satanice și a privirii lor mereu la pîndă, s-au dedicat cu trup și suflet unor banale ciubucuri. Și viața lor întreagă e consumată de un șir de asemenea găinării pe care n-au curajul să le comită ziua-n amiaza mare.

Trăind numai în mistere, printre scări insalubre, printre șușoteli și taine ridicole, ei au început să semene cu păsările de pradă. Au început să aibă aceleași ticuri, și n-ar fi de mirare dacă într-o bună zi nu le-ar apare drept pe față tradiționalul cioc de pradă. S-au obișnuit atât de mult cu întunericul încît cînd un asemenea individ a fost silit să dea ochii cu lumina zilei și să intre pe ușa din față, pur și simplu a murit.

de Valeriu CRISTEA

MAXIM GORKI: DOI VAGABONZ

1968 a marcat centenarul nașterii și al treizeci și doilea an din lungul vagabondaj în eternitate al lui Maxim Gorki. Am în fața mea un frumos exemplar dintr-o ediție de nuvele trasă în colecția **Biblioteca pentru toți** cu prilejul sărbătorii Coperta din față a volumului reprezintă o fotografie (poate a unui moment sau unei scene dintr-un spectacol de teatru gorkian) ori un montaj înfățișînd, pe arpe pe toată suprafața, mărit, un obraz omenesc brăzdat de riduri, cu un ochi enorm la pîndă, implantat sub o sprinceană luxuriantă. În dreapta clișeului, sus, un tîr cu miinile împreunate rostește o replică înflăcărată sau poate se roagă, jos arde lampă, una din acele incerte surse de lumină nelipsite din hrubele în care-și fac vecul personajele scriitorului. Un portret al său, mai puțin cunoscut, de pe copele din spate a cărții, fixează asupra noastră o privire stranie, șocantă și intrigantă: amestec de mirare copilărească și matură blazare, de visare și mizantropie.

Vocația ambulatorie a vagabonzilor gorkieni nu este decît expresia fizică a r liniștii ce bîntuie semințiile de personaje create de Tolstoi și Dostoievski. Er acestuia din urmă, care poate fi numit cu adevărat un predecesor al lui Gorki ci activitatea sa literară se incheie în 1881, își revarsă frămîntarea interioară într gesticulație foarte agitată și, înainte de toate, în mers. Ei parcurg într-un halu nant du-te-vino străzile Sankt Petersburgului, lunecînd pe cheiurile Nevei ca ni fantome, măsoară în lung și-n lat (mișcare tipică a personajelor dostoievskier odăile lor sordide. În comparație cu aceștia, hoinarii lui Gorki nu fac decît, ca spun așa, să mărească pasul, să străbată distanțe mai mari. Dacă drumul lui R kolnikov e strada, cel al lui Kononov e meridianul. Același motor transcende propulsează însă mobilismul ambelor personaje.

În operele lui Maxim Gorki accentul cade așadar pe absolut, și nu pe pitores: Cu atît mai puțin pe melodramă. O frînă îl păzește pe scriitor să devieze de la lir sobră a narării: răceala obiectivă. Pe lîngă aceasta mai există însă și o frînă de : garanță. Despre ce este vorba? Într-o convorbire cu Cehov, Tolstoi a spus: «Gor e un om rău». E dificil de presupus în ce măsură verdictul titanului de la Iasna Poliana se potrivește omului (pe care de altfel îl prețuia și-l iubea); «răutatea» a torului este însă evidentă în aproape orice punct al operei. În nuvela **Bătrîna zerghil**, ce pare multora sentimentală, Gorki e, dimpotrivă, aproape crud: el i trerupe mereu evocarea aventurilor amoroase ale eroinei pentru a-i înfățișa d crepitudinea prezentă. Un profund, gros, aproape medieval cînt al deșertăciun deșertăciunilor încalcă aici imnul adresat vieții. În secțiunea a treia a narațiun celebrul **Danko**, comentatorii opresc de obicei povestirea în momentul în ca eroul își smulge inima din piept ca să lumineze drumul oamenilor. Dar nu aces este adevăratul sfîrșit al legendei. Mai există un episod important, o imagine h tărtoare: aceea aabei grele de picior călcînd torța incendiară a inimii lui Dank Ochii scriitorului sclipesc de răutate în nuvela **Douăzeci și șase și una**. Într mieră răbătire situată la subsolul unui imobil cu trei caturi, douăzeci și șase de l crători muncesc în picioare de dimineața pînă noaptea tîrziu, în condiții de crun exploatare, ca într-o hruabă obscură, ca într-o celulă de infern. Singura lor bucur e Tania, o fată de 16 ani, care binevoiește să coboare la propriu și la figurat pî la ei. Un cult fanatic, sfînt și curat ca aluatul frămîntat de miinile lor se aprin în inimile celor douăzeci și șase de lucrători aproape înmormîntați de vie. Soseș însă un soldat, mizerabil Don Juan, care pune rămășag că va seduce fata și, bin înțeles, izbutește. Surprinsă în flagrant delict, fata e prinsă de foștii ei idolatri i tr-un cerc de ură. O clipă ea se tulbură, ezită, apoi, mîndră de iubirea ei și pr fericită ca să se mai teamă de ceva, taie inelul ostil. Nimeni nu îndrăznește să i împotrivescă. «Și plecă, dreaptă, frumoasă, mîndră. Iar noi am rămas în mijloc curții, în ploaie și-n glod, sub cerul mohorit, fără soare...» Niciodată poate lum n-a fost mai tristă ca în această cușcă de piatră a curții în care s-a sfîrșimat o iluzi Niciodată opțiunea unei femei n-a părut mai paralogică, mai absurdă, mai am rală și mai nedreaptă ca în acest amar poem misogin, în care dragostea se ră toarnă în ură — viața ne dă adeseori peste cap sentimentele — și în care ura r e decît o pojghiță. Sub ea, stratul adevărat: durerea.

«Răutatea» lui Maxim Gorki e de fapt expresia lucidității, calitate la fel de ra în epoca atomică ca și în epoca zalelor, care nu depinde de snobismul sau mode nismul nostru și nici măcar de gradul inteligenței (în sensul ei curent și ingus capacitatea de a absorbi și reda idei), ci numai de volumul conștiinței. A fi luci înseamnă a fi în loc de unul, doi. Condiția lucidității e ca dublul să nu scape di ochi pe celălalt — din noi, pe ceilalți — din jurul nostru, ca fiecare gest sau mi care psihic mai importantă să se ogîndească într-un supra-eu. Un astfel de supr: eu se instalează ca un temut despot în marea conștiință a lui Maxim Gorki. «Rău tatea», în al doilea rînd, nu e decît reversul iubirii rănite, care se vindecă și se ci leste în urmă, cu care — departe de a sta în opoziție — formează o indestruct bilă și fecundă pereche.

tv la adresa nouă

Chiar dacă sintem, de felul nostru, mari iubiri de carte și socotim că ceasul petrecut în un fotoliu cu un volum în mână e suprema curie spirituală dată omului; chiar dacă nu leș din toată inima la un film decât când auzim jurul nostru hohotul sălii de cinematograf, chiar dacă gândim că a ieși în lume, la un spectacol, e o firească nevoie a ființei noastre ciale; chiar dacă credem în forul nostru interior că televizorul e gata să ucidă toate aceste curii și nevoi omenești și că se instalează în fața noastră ca un tiran ce-ți înfulecă timpul și leagă de mâini și de picioare în fața aparatului; iar dacă am ignorat televizorul și nu ne-am împărat încă, trebuie să ne dăm bătuți și să cunoaștem cu mîna pe inimă: în epoca noastră se poate trăi civilizat fără un televizor în să. Foamea informațională a omului modern, voia sa de promptă informare vizuală nu ate fi, practic, altfel potolită. E drept că după faci această constatare și imediatul gest compensator trebuie să ai multă tărie de caracter ca nu te lași contaminat de pojarul telecopilării, de acea lăcomie de a înghiți absolut tot ce se de pe micul ecran, străduindu-te să capeți tot ată acele bune deprinderi ale selecționării emisiunilor. Dar o dată aceste hopuri trecute, pu n sta cît de strîmb în fața micului nostru ecran r spune cît se poate de drept: acum, în cel -al unsprezecelea său an de viață, televiziunea noastră — criticată atîta vreme, în atîta fel și ip, cu — e adevărat — cele mai părintești inșii de colegii noștri telecronicari ori de alții, provizaj după varietățile de duminică — vă ște semnele unei incontestabile maturizări, ale ei tot mai pronunțate profesionalizări, semne șure că se va ajunge, curînd-curînd, la inșpîșie. Avem acum peste 60 de ore de program otămînal, ceea ce situează TV-ul român prin cele mai harnice din Europa. În trei din ele săptămîinii se emite concomitent, pe două nale, cunoscutele program I și program II. mărul abonaților a crescut simțitor, iar le 8 000-10 000 de scrisori care se primesc ar dovedesc că dialogul prin micul ecran e o simplă vorbă goală, un simplu titlu rubrică. Emisiunile noi nu apar ele chiar la care două săptămîni (deși am numărat vreo t în ultimele luni), dar, o dată născute, ele e mult din ce e omenește cu puțință ca să aibă l mai adecvat telespecific. Dacă vrei să vezi i film bun toamna aceasta, îmi spunea o per- ană mucalită, stai acasă. Îi vezi la tine acasă și Ingrid Bergman, și pe Belmondo, și pe Jeanne oreau, și pe Bette Davis, și te minunezi m nu îmbătrînesc unele filme, și suspini cînd zi cum îmbătrînesc oamenii sau cînd te gin- ști cum unele cinematograful s-au născut bă- nel. Iar permanenta stagiune teatrală a tele- zionii a început de la o vreme, pe drept, să abrească de griji frunțile directorilor de teatre: se piese pe lună (ceea ce înseamnă — faceți coteala — cam șaptezeci și două pe an), alcă- ite într-un repertoriu foarte bine și cute- tor elaborat, pot deveni o concurență loială r primejdioasă pentru teatrul din săli.

Televiziunea intră la noi în casă cînd vrea, m vrea, și pune stăpînire pe timpul nostru. crită — ne-am gîndit — să-i întorcem vizita, asă la ea. Am putea face treaba aceasta acum, id se lucrează încă mult în vechile studiouri pe strada Molière nr. 2 (deși interesant este, sigur, să vă prezentăm noul telecentru de pe lea Dorobanților, și treaba aceasta o vom ce cu cîteva rînduri mai jos), dar aici am da o gazdă prea puțin bucuroasă de oaspeți. V nu are, practic, timp de musafiri. Cred totuși telecronicarii ar putea încerca o dată vizita asta profesională, deși gestul ar fi puțin ris- nt pentru conservarea speciei: un cronicar inceaz, cunoscut pentru violența opiniilor sale, făcut o dată călătoria aceasta temerară prin diourile ORTF, după care a jurat — și în ris — că nu va mai redacta vreodată tele- onici: l-a cuprins jena în fața muncii de Sisif, înuitoare, hărțuitoare, epuizante a telecogir- r săi, muncă pe care o anulase, nu o dată, cu

o singură încondeiere malițioasă și comodă ieșită din stiloul său.

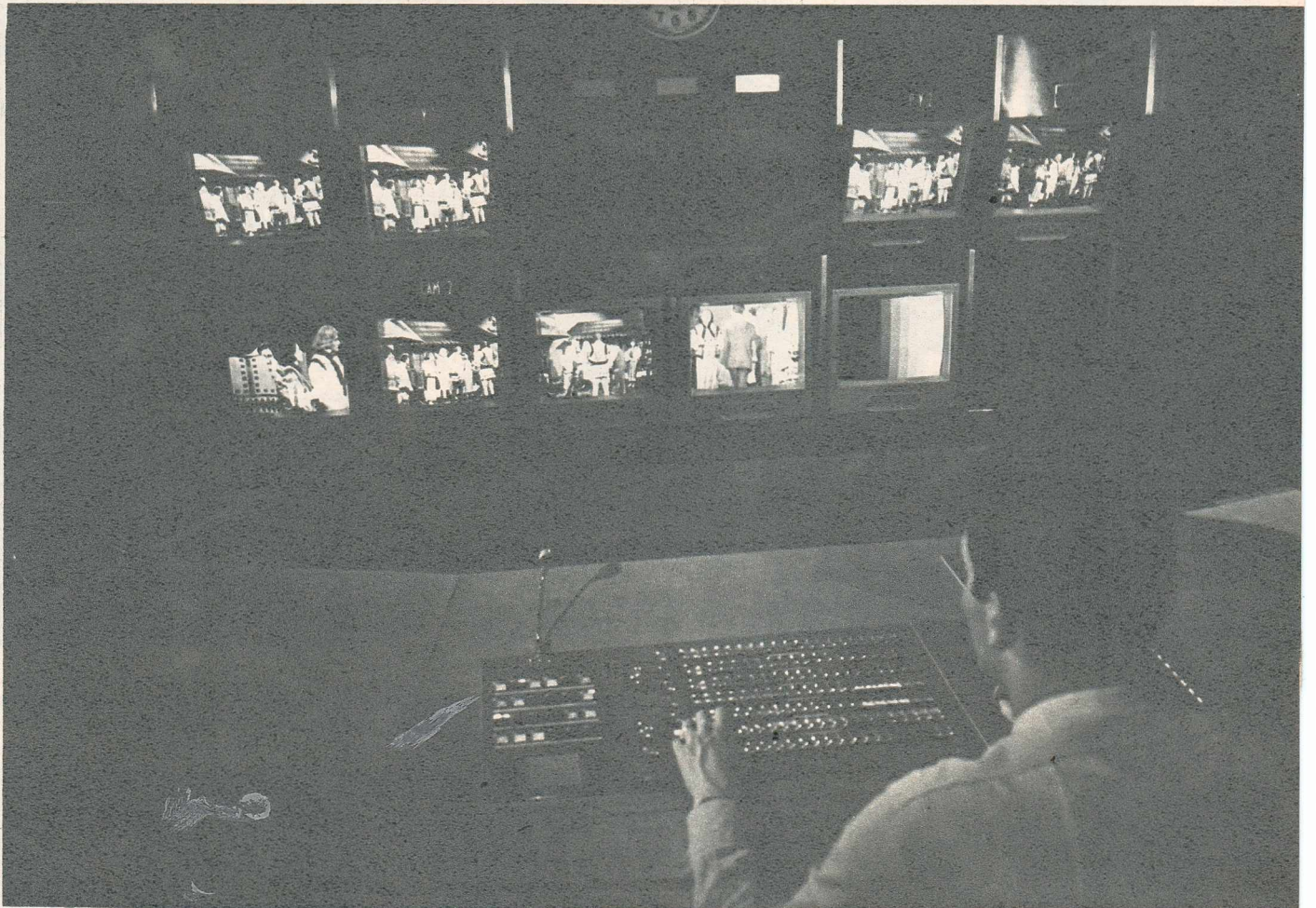
ULTIMA ORĂ DIN ULTIMA VREME...

Chiar dacă televizorul e pentru noi și teatrul, și cinema, și stadion, și profesor de limbi străine, prima și ultima, și cea mai de preț însușire a sa, e cea de a ne informa prompt (dacă nu chiar simultan cu evenimentul) prin acest mare atu al tridimensionalității: informația sa este — ce să-i faci, o recunoaștem pînă și noi, gazetarii de la publicațiile ilustrate — cea mai completă, pentru că aduce pe lîngă text, pe lîngă imaginea în mișcare, și sunetul autentic. Telejurnalele zilnice și teleanimatorul adună cam 45 de

pe drumurile țării, în căutarea noutăților culese și transmise pe loc, de la ele de-acasă. O a doua preocupare este aceea de a adînci și de a da personalitate comentariului, de a oferi *Anchetei sociale*, *Reflectorului*, *Transfocatorului*, *Opinieii dv.*, *Panoramicii* tonalitatea publicistică cea mai convingătoare. Aici, da, aici mai sînt încă pași de făcut, chiar foarte mulți pași de făcut.

Înainte de a ne umple după-amiețile cu fotbal și serile cu artă, TV îndeplinește pentru noi o altă treabă, foarte serioasă și importantă, chiar dacă nu atît de spectaculoasă și nu atît de chemătoare pentru toți. Micul ecran s-a transformat, de o bună bucată de vreme, preț de un

de loc obligațiile pedagogice față de telespectatorii săi mai tineri: elevilor care se pregăteau pentru bacalaureat li s-a oferit în fiecare după-amiază cîte o jumătate de ceas de consultații în materie de fizică și matematică. Ni se anunță, de altfel, frumoasele ambiții școlare ale micului ecran pentru anii viitori: sincronizîndu-se cu programa analitică, programele TV vor putea veni în ajutor profesorilor, chiar în orele de școală, oferindu-le ilustrațiile necesare orelor de geografie sau fizică, să zicem. TV dorește, în plus, să-și lărgească și să-și îmbogățească foarte serios emisiunile sale enciclopedice și cele de informație, anunțîndu-ne pe curînd un magazin de politică internă, un altul de politică externă, precum și o serie de noi emisiuni lite-

Din cele nouă imagini pe care le urmăresc pe aceste nouă «monitoare de control», regizorul de emisie și cel de montaj o vor alege pe cea unică, cea transmisă prin eter și oferită dv., acasă. Ne aflăm la «regia de imagini» a studioului I de la telecentru, studio cu o suprafață de 600 mp. Cînd se va termina construcția, vor mai intra în funcțiune încă șase studiouri, de diferite dimensiuni și cu diferite utilizări tehnico-artistice, și un bloc de 13 etaje pentru colegii noștri telegazetari.

minute de informație, iar în zilele de fierbinte actualitate internă și internațională am stat cu toții ceasuri întregi în fața aparatelor, iar ele realizau, într-adevăr, cea mai vie, mai directă legătură a noastră cu lumea. Telecronicarii au arătat — și n-o să o repetăm insistent — că reportajul politic, că actualitatea politică, că excelentul profesionalism cu care au fost transmise în direct evenimentele de ultimă oră din ultima vreme au adus televiziunii mai mulți suporteri decât s-ar fi putut crede vreodată și au topit toate telerezistențele. Cei 40 de reporteri și cei 10 comentatori ai rubricilor de actualitate privesc acum, și se străduiesc, și luptă profesional în două direcții: aceea a măririi numărului de emisiuni și a îmbunătățirii calității, spontaneității, dezinvolturii emisiunilor în direct — cele patru care de reportaj fiind acum mai tot timpul

ceas pe zi, într-un fel de catedră universitară, să-i zicem poate chiar post-universitară, unde specialiștii — răsplîndiți în toată țara și poate neavînd întotdeauna mijloace de a se documenta — sînt informați la zi cu tot ce se petrece mai nou în ramura lor științifică. Specialiștilor li s-au oferit, timp de circa 20 de săptămîni, cele mai înalt competente cursuri despre problemele industriei, celor din agricultură li s-au consacrat cicluri despre irigații și mecanizarea agriculturii, problemele de automatizare continuă cu ciclul de cibernetică, cele de medicină au ambiția să prezinte toate noutățile. Mari personalități științifice s-au perindat în fața nevăzutei catedre universitare a micului ecran și au adus, în fiecare casă, luminile lor; TV a înfăptuit astfel o foarte însemnată muncă de instrucție post-universitară, dar nu și-a uitat

rare de dezbateri și confruntări de idei.

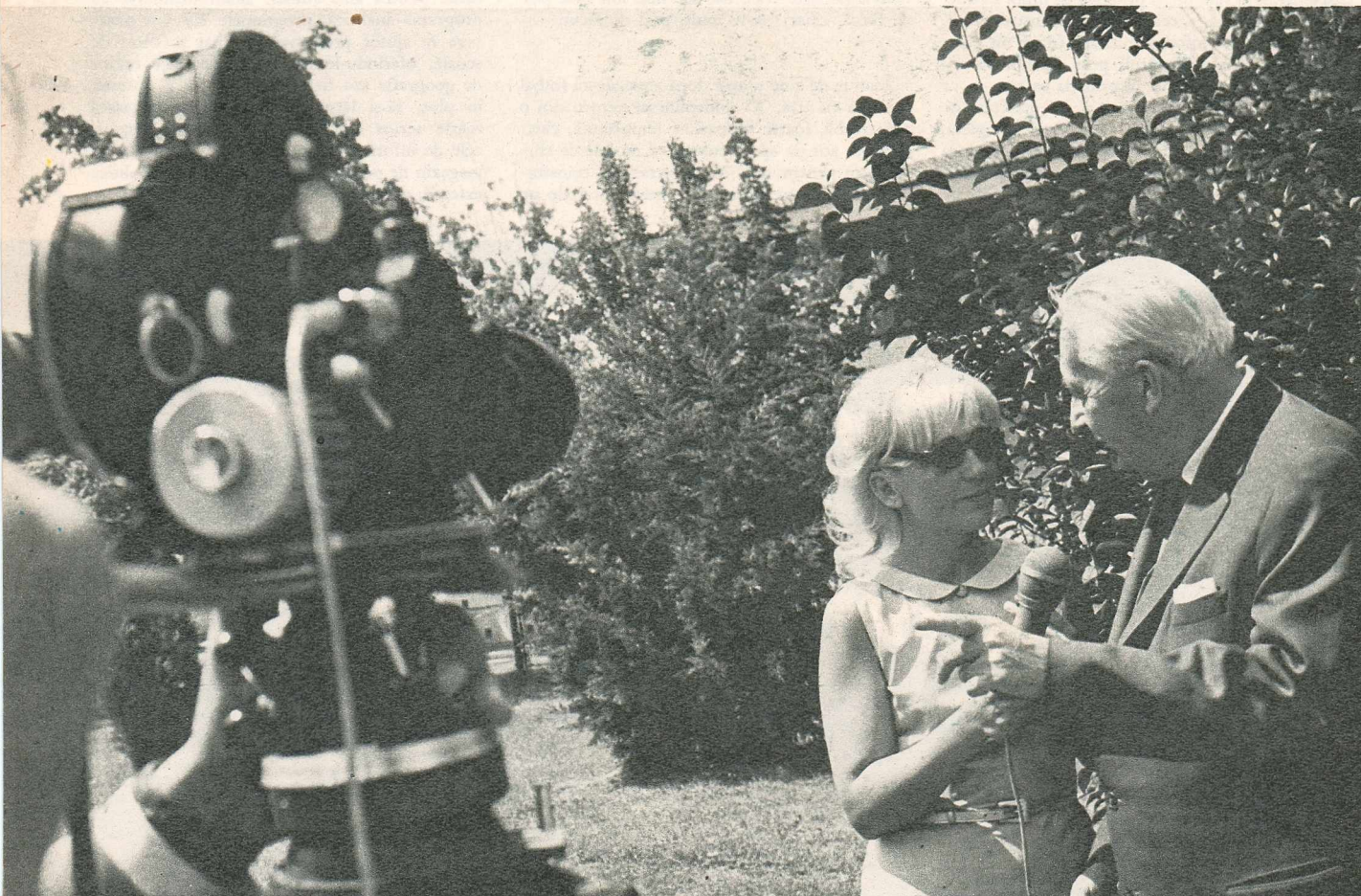
Și, ca să le mai facem o plăcere telespectatorilor, să-i anunțăm că dorința lor va fi împlinită și că emisiunile vor fi programate în ordinea preferată de ei, teatrul și filmele fiind, de pildă, transmise la ore mai timpurii.

Cînd nu mai credeam, cînd nu mai speram (ca să vezi că întotdeauna trebuie să sper și să crezi), cînd oftam citînd anunțurile de film bătrîn și prost din Programul TV, atunci a început să se producă minunea: dintr-o dată, luni seara se anunță «Coajă de banană» iar marți o vedeai pe Elvira Popescu în «Cei șapte celibatari», miercuri rămîneai neapărat să o vezi la Telecine-

(Continuare în pag. 17)

◀ Bună seara, dragi telespectatori! Dau binețe, de astă dată din paginile noastre, crainicele Sanda și Ioana Măgură.

▲ Carmen Dumitrescu, blonda telereporteră frenetică, în acțiune. De astă dată și-a găsit aliați întru apărarea Casei memoriale «Anton Pann».

▲ Și acum, cincisprezece minute de muzică populară.

► Sub privirile de foc ale celor 35 de reflectoare existente în studioul 4 — unul din cele două studiouri intrate în funcțiune la noul telecentru — Valeriu Lazarov pregătește un nou... «Averty» cu Stela Popescu și Anda Călugăreanu. Succes!

matecă pe Bette Davis în «Fata bătrână», iar joi nu te îndurai să nu rizi cu Chaplin sau Fatty, sau cu Stan și Bran, sau să nu îți cu Lagardère; vineri puteai să vezi «Cleo de la 5 la 7», iar sâmbătă să alegi — sau să nu alegi și să vezi amindouă seriile — și subțirele «Forsyte Saga», și palpitantii «Răzbușătorii»; duminică, ce să mai vorbim, puteai și duminică să te amuzi cu nostimele desene animate ale lui Paul Terry sau Richard Oswald, sau cu alte filme. Poate că nu am

respectat exact filmul și ziua și le-am cam amestecat între ele, dar realitatea rămâne aceasta: micul ecran devine tot mai mult un cinematograful de primă mână, de primă artă, chiar dacă nu de primă actualitate (pentru că marele ecran are totuși instinct de conservare și nu acceptă să se dea cu totul pe mâna fratelui mezin). Această schimbare la față a programelor de filme se datorește, de fapt, unei experiențe organizatorice pe care au căpătat-o și care se traduce prin

niște legături mai serioase — e drept, pe bani serioși — cu marile case de filme din lume, ce dețin și difuzează numai peliculele pentru televiziune. Nimic nu e totuși imposibil pe lumea asta...

*

Despre teatru și emisiunile de varietăți am stat de vorbă cu **PETRE SAVABĂLEANU**, regizor, autor al unor spectacole de succes — «12 oameni furioși», «Rața sălbatică» — și al

unei căderi — de presă! — la fel de răsunătoare, «Troienele» (răspunzător de munca regizorilor):

— Acum câteva luni v-aș fi vorbit despre criza teatrelor, despre mediocritatea lui, despre — mai exact — incistența lui: 45 piese realizate în studio nu însemna teatru TV... Deși e mai interesant pentru un gazetar un interlocutor care se înfurie, eu nu pot fi acum decât unul plin de speranță. Cifra premierelor o știți: 6 pe lună. Să vă dau titlurile celor mai apropiate. Ați văzut, desigur, «Nu sînt Turnul Eiffel», din care colegul meu Cornel Todea a făcut — o spun cu toată gura — un spectacol senzațional, revoluționând pur și simplu tehnica TV prin combinațiile sale de decor construit cu decor proiectat în mișcare, prin îmbinarea jocului în studio cu jocul filmat; eu îl consider marele moment al stagiunii — urmat «Omul cu mîrtoaga», realizat de Letiția Popa; să vă pomenească și de «Sanda» lui D.R. Popescu, realizat de regizorul Andrei Brădeanu; vom da «Muștele» lui Sartre și «Omul în robă» de Pavel Kohout, «Unchiul Vanea» și «Corupția la Palatul de justiție», «Doi tineri din Verona» și «Fintina turmelor»... Și încă un lucru nou și bun, după mine: nu vom mai transmite din sală spectacole vechi și degradate; filmăm imediat după premieră, deci cînd e foarte proaspăt încă, spectacolul ce merită atenția noastră și-l vom transmite atunci cînd teatrul respectiv va consimți.

*

L-ați văzut desigur, nu o dată, cînd ați trecut cu autobuzul 31 prin fața sa și l-ați putut urmări cum crește din pămînt: la ora actuală, noul centru al studiourilor noastre TV își etalează în soarele autumnal elegantele sale fațade mozaicate în jocuri de ceramică turcoaz și alb, își înalță zidurile ale căror muchii ușor frînte amintesc de stîlpii pridvoarelor oltenești (sau, dacă vreți, de silueta «Coloanei fără sîrșit») și colorează cu prezența sa insolită întreg peisajul arhitectural din jur. În stînga sa, o altă clădire abia prinde să se desfășoare pe verticală, și într-adevăr, verticalitatea va fi dimensiunea sa esențială: blocul consacrat redacțiilor va avea 13 etaje și, vă imaginați, numeroase birouri, ceea ce înseamnă că bunii noștri colegi vor dispune, în sîrșit, de spațiu (și mai ales liniște!) pentru a-și desfășura talentele.

Telecenrul va mai avea în componența sa, în afara corpului de studii, încă două corpuri de clădiri — unul al atelierelor, celălalt pentru film-foto, și ca să înțelegeți ce înseamnă toată această casă nouă pentru TV o să vă spun următoarele: televiziunea noastră a trăit și a emis mai tot acest deceniu de viață a sa dintr-un studio de 400 mp și dintr-un altul, mai mic, foarte mic, de actualități. Telecenrul nou va avea un studio de 800 mp, două de câte 600 mp fiecare, un studio de 140 mp, două studiouri mici pentru crainici, un studio de înregistrări muzicale, un grup tehnic pentru transmiterea filmelor, un altul pentru înregistrarea imaginii. La ora actuală au și început să se transmită emisiuni din două studiouri (cel de 600 mp, și cel de 140 mp), și aparatul de aici, ca și din întregul telecenru, e absolut de ultimă oră. Chiar dacă nu sînteți pasionați de tehnică, veți admite că e formidabil să ai o instalație de ambiofonie care să poată crea orice «decor» sonor în spațiu al emisiunilor, că e lucru mare să poți aduce aici, în incintă, orice sunet și orice imagine, transmisă din orice țară, de pe orice continent, să poți folosi 25 de camere videocaptoare dotate cu obiective cu distanță focală variabilă.

Da, aveți dreptate, toate aceste mijloace tehnice — care lasă mîna liberă inteligenței omești și impulsionează acest talent de tip nou care se numește teletalent — toate acestea obligă. Televiziunea noastră nu mai are la ora actuală nici circumstanțe de vîrstă fragedă, nici cele de subdotare. Se pare însă că începe să nici nu mai aibă nevoie de ele...

*

Pe Dorobanșilor colț cu Pangrati, televiziunea se înnoiește cu o casă de zile mari, echipată cu utilaj impresionant.

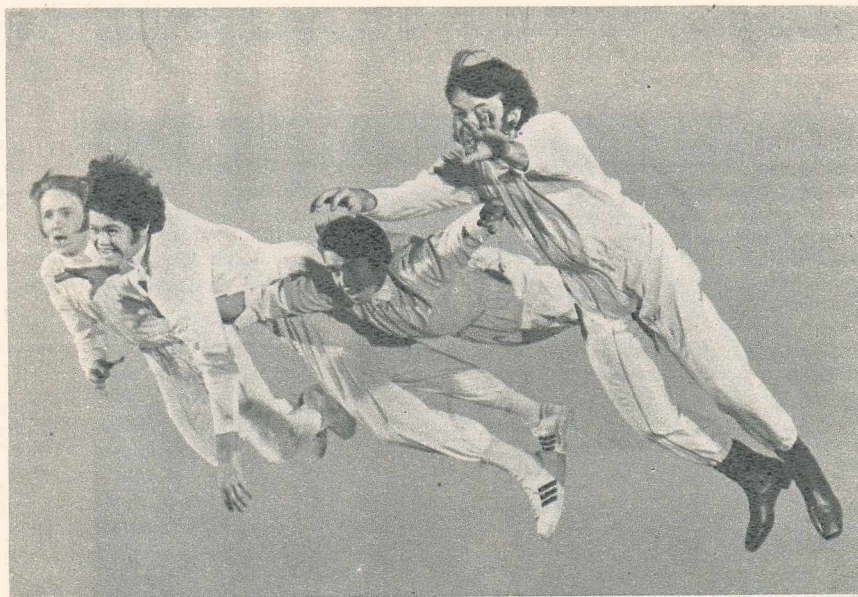
Vestea aceasta, mai bine zis realitatea pe care o implică, ar trebui să ajungă în fiecare casă, să se vadă pe fiecare mic ecran, să se reflecte nemijlocit în calitatea emisiunilor. Numai atunci am putea socoti că ceea ce se anunță afară e cît se poate de viu și natural înăuntru...

Sanda FAUR
Fotografii de S. STEINER

ȘI-AU LUAT ZBORUL...

Formația de muzică «pop», «The Monkees», va apărea într-un film care se turnează în prezent în Statele Unite. Subiectul filmului e secret. Titlul, necunoscut. Cert este numai că, după cum reiese și din această imagine, «The Monkees» vor putea fi văzuți într-o postură în care admiratorii lor nu au avut încă prilejul să-i cunoască.

COLIERUL DE PERLE

JUDECĂȚI ȘI PREJUDECĂȚI

BRAHMS

«Ce matematician excelent ar fi fost și ce compozitor prozaic, disperat, lipsit de sentiment și emoție, ce muzician arid este în realitate!»

(Vernon Blackburn în «Pall Mall Gazette», 28 februarie 1900).

CORNEILLE

«Ar trebui interzisă tinerilor lectura operelor acestui scriitor afectat și obscen.»

(Epimenide: «Caracterele imaginației», 1779)

DELACROIX

«Delacroix se vrea colorist. Aș fi vrut și eu, dar de fapt e coloristul cel mai lipsit de armonie care a fost vreodată.»

(Edmond de Goncourt: «Journal», 12 martie 1885)

FLAUBERT

«Dau toate operele lui Flaubert pentru doi bani.»

(Léon Daudet, citat de Jules Renard în «Journal», 29 ianuarie 1895).

MANET

«Opera domnului Manet nu poate fi considerată decât o pastişă a celui mai stingac pictor: Goya.»

(Henry Trianon în «L'Entracte», 21 iunie 1869)

VICTOR HUGO

«Domnul Hugo a ajuns la un moment decisiv; el are acum 36 ani și iată că autoritatea numelui său scade din ce în ce mai mult.»

(Gustave Planche: «Portrete literare», 1838)

RONSARD

«Nu este decât un zidar al poeziei, nefinișată arhitect, deoarece n-a cunoscut niciodată adevăratele principii pe baza cărora să construiască în siguranță.»

(Jean Chapelain: «Scrisoare către Gue de Balzac», 27 mai 1640)

SHAKESPEARE

«Un saltimbanc care are sărituri norocoase.»

(Voltaire: «Scrisoare către Academie», 177) (După Guy Bechtel-Jean Claude Carrière «Dicționarul prostiei»)

TOALETA DE DIMINEAȚĂ

Cu o bunăvoință care ar putea servi drept exemplu, hipopotamul Lutz, pensionar al Grădinii zoologice din München, se supune ultimei operații a toaletei matinale: spălarea dinților.

CU TELEFERICUL PE PLAJĂ

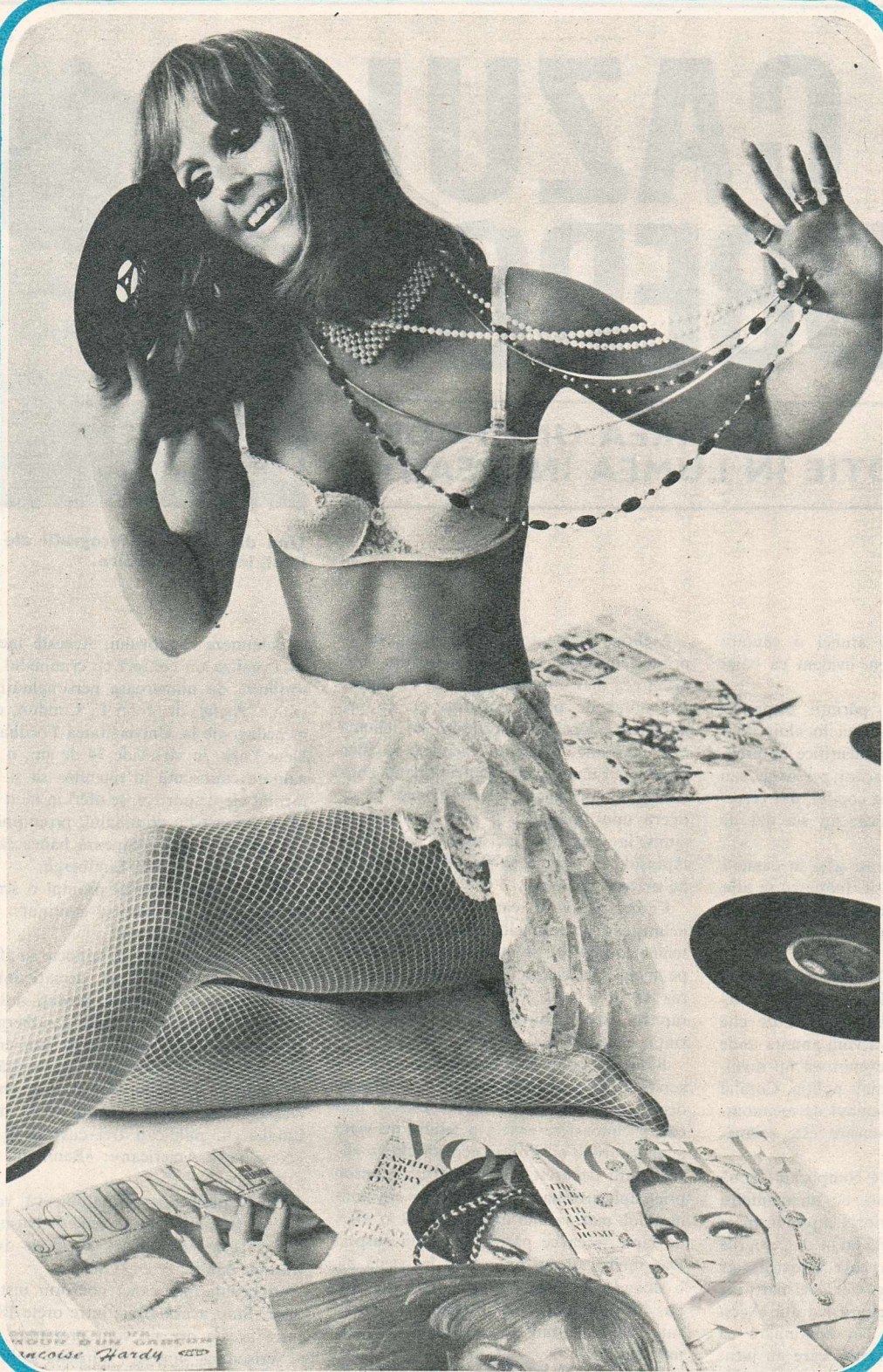
La Lido di Spina, în apropiere de Comacchio (Italia), s-a dat recent în folosință primul teleferic de litoral din Europa. Cu ajutorul lui vilegiaturistii și turiștii au posibilitatea să admire, ca pe un imens covor viu colorat, pădurile de pin care mărginesc plaja.

SERVIȚI, VĂ ROG, UN SANDVIȘ!

Cu prilejul aniversării nașterii sale, domnul Jack Neilly, din Florida, și-a tratat oaspeții cu acest sandviș gigant cîntărind nu mai puțin de 7 kilograme și costînd nu mai puțin de 35 de dolari.

„TRIUMF“ PENTRU UN CEAS ÎN BUCUREȘTI

Poate că nu mai e nevoie de prezentări, pentru că «Triumf International» își clamează virtuțile în toate revistele lumii, cu ajutorul celor mai frumoase — și, mai ales, bine făcute! — fete cu meseria de manechin, căutând să ne convingă pe toate că frumusețea femeii vine... dinăuntru: concernul vest-german «Triumf» produce — se știe — corsete, lenjerie de damă, costume de baie, adică exact acel prim strat al vestimentației feminine de care depind hotărâtor toate celelalte și — spun specialiștii — întreaga siluetă feminină. Mai zilele trecute ni s-a și făcut în holul roșu al Athenée Palace-ului, transformat ad-hoc în sală de mode, o asemenea demonstrație, în cadrul unei conferințe de presă organizate, cu tot dichisul și cu maniere de gazdă desăvârșită, de reprezentanții «Triumfului», sosiți la București: preț de două ceasuri și mai bine ni s-au arătat atâtea din aceste «nimicuri» esențiale ale garderobei (discrete) feminine, în atâtea variante, culori, măsurii, modele, cu atâtea bijuterii, flori, voaluri și ursuleți de pluș, de vreo zece fete scandinave, japoneze, nemțoaice, italiene, totul scăldat în fantezie, umor și whisky, încât am început să înțeleg cum a reușit «Triumful» să cucerească în bună parte piața mondială.

Firește, au sosit la noi (obosindu-se pentru aceasta însuși dl. dr. Herbert Braun — președintele concernului) pentru a încheia noi contracte, legăturile acesteia comerciale existând mai de mult, cum bine știu vizitatoarele standului aflat pe mîna dreaptă în magazinul «Eva». După tot acest spectacol de modă, dr. Herbert Braun a avut amabilitatea de a răspunde curiozității și întrebărilor noastre, acordînd revistei «Flacăra» un interviu în exclusivitate. Doream, de pildă, să aflăm cum a reușit această venerabilă firmă octogenară să-și mențină, ba să-și și sporească clientelea, într-o epocă în care tipul ideal de frumusețe feminină e lipsit de orice rotunjimi, cînd tinerele fete au corpuri de o zveltețe ce nu mai pretinde de loc intervenția... opresantă a corsetăriei. Acum 80 de ani, în Germania (unde silueta feminină agreată a avut multă vreme tipul rubensian), o fabrică de produse ce «sculptau» formele avea o funcționalitate ușor de înțeles, dar la ce mai sînt necesare astăzi, în toate aceste țări ale Europei, Americii de Sud, Asiei (unde «Triumful» produce și vinde — în totul vreo 85 de țări), unde fiecare femeie visează să arate ca celebrului manechin subnutrit Twiggy!

— O să vă mire poate faptul, dar să știți că clientela noastră de bază, cea care consumă în cantități uriașe produsele noastre de modă, este tocmai tineretul. Fetele tinere au nevoie de «intervenția» noastră ca să-și proporționeze bustul și silueta întreagă, să poată purta liniștite minijupe ori pantaloni colanți; ele cer insistent înnoirea permanentă a modei costumelor de baie: producem anual 100 de noi modele de costume de baie, 150 de lenjerie, 100 modele de centuri. Avem grijă de toate tipurile de siluetă: pentru fiecare măsură, se produc pentru talii diferite. Și să nu ne înșelăm: oricît am crede în zveltețea la modă, femeile pline nu au dispărut de loc de pe pămînt, așa că grupele noastre de produse funcționale sînt extrem de solicitate.

— Vorbeați însă de modă... Există o corelație între evoluția modei vestimentației noastre vizibile și a celei ascunse vederii?

— Foarte strînsă, hotărîtoare. Sincer vorbind, creatorii de modă se află de multe ori în mîna noastră: noi sîntem de fapt cei ce le putem asigura o siluetă desăvârșită, să zicem la o rochie de seară cu tot spatele decoltat... Laboratorul de creație al firmei noastre — în care, trebuie să vă spun, există în majoritate creatori bărbați — caută mereu, inventează mereu, pe lîngă acele grupe de produse clasice, funcționale, și produse temporare, de ultimă oră. Noi, de altfel, facem și cercetările în domeniul materialelor...

— Tocmai voiam să vă întreb: există femei care nu suportă lenjerie din fire sintetice, singurele cu care lucrați, se pare...

— E o prejudecată care a fost întărită, poate, de unele produse al căror finisaj, apretură au fost prost executate. Materialele cu care lucrăm permit pielei să respire în voie, sînt răcaroase, perfect finisate, astfel încît au căpătat aproape aceleași virtuți ca ale bumbacului și, desigur, altele în plus. De altfel o să vă convingeți cînd o să cumpărați din magazinele dv. noile noastre produse...

Ceea ce ne și rămîne de făcut...

(Transmis de casa
«Triumf»)

CAZUL LINDBERGH

RĂPIREA UNUI COPIL PROVOACĂ EMOTIE ÎN LUMEA ÎNTREGĂ...

Una din ultimele fotografii ale copilului, înainte de răpire.

În noaptea de 1 martie 1932 agențiile de presă din lumea întreagă au transmis o știre care a provocat alarmă generală: din vila situată în apropierea orașului Hopewell, statul New Jersey, S.U.A., a fost răpit fiul celebrului aviator Lindbergh, în vîrstă de numai un an și opt luni.

Colonelul Lindbergh, care pentru prima dată a traversat cu avionul Oceanul Atlantic, în mai 1927, era considerat ca un erou național. Cînd în iunie 1930 soția sa a născut primul copil, evenimentul a fost însoțit de o largă publicitate și familia Lindbergh a primit nenumărate semne de atenție din întreaga lume.

Charles Lindbergh a continuat să se afle și în anii următori în centrul atenției opiniei publice. Invitat mereu să vorbească la diverse întruniri, asaltat de ziaristi și adesea inoportunit de persoane prea curioase, el se hotărî să se retragă cu familia într-un loc mai ferit de privirile publicului. La 5 km de orașelul Hopewell își construi o vilă, unde se instală cu personalul de serviciu. Accesul spre vilă, compusă din parter și un etaj, era posibil numai prin niște drumuri de țară. Aici spera aviatorul să-și găsească liniștea mult dorită. Dar întîmplările care au urmat au împins din nou familia Lindbergh în viltoarea unor frămîntări cu larg răsunet.

«COPILUL NU ESTE ÎN PĂTUȚUL SĂU, DOMNULE COLONEL!»

În seara zilei de 1 martie 1932, doamna Lindbergh și guvernanta Betty Grow au culcat copilul în camera situată la etajul vilei. Era o vreme furtunoasă și doamna Lindbergh, care intenționase să facă o vizită părinților ei împreună cu copilul, se bucura că nu pornise la drum.

După orele 20 sosi acasă și colonelul, care se așeză numaidecît la masă, apoi se retrase în camera sa de lucru. Soția plecă să se culce în dormitor. Peste aproximativ o oră, Lindbergh auzi un zgomot în fața casei, ca și cum s-ar fi rupt o creangă de copac. Cum însă furtuna era în toi, colonelul nu-i dădu nici o importanță.

Pe la orele 22, guvernanta intră în camera copilului spre a-l mai vedea o dată înainte de culcare. Pătuțul era gol! Crezînd că fusese luat de unul din părinți, ea fugi mai întîi la d-na Lindbergh, care se afla tocmai în baie, și o întrebă dacă băiețașul nu era cumva la tatăl său. Ea o îndrumă să-l întrebe personal. Lindbergh scria la masa de lucru, cînd guvernanta îi spuse speriată: «Copilul nu este în pătuțul său, domnule colonel!»

Toți trei au început atunci o căutare febrilă, dar curînd deveni evident că băiețașul fusese răpit.

Poliția, alarmată de părinții disperați, sosi peste scurt timp la fața locului. Polițiștii țineau mai ales să identifice amprente digitale sau urma pașilor persoanei sau persoanelor care au răpit copilul, dar cercetările au rămas zadarnice; nu s-a dat de nici o urmă!

Deodată unul din agenți găsi în camera copilului un plic împăturit. Înăuntru se afla o coală de hîrtie pe care erau mîzgălite cîteva cuvinte abia descifrabile:

«Stimate domn!

Pregătiți suma de 50 000 dolari: 25 000 în bancnote de cîte 20 dolari, 15 000 în bancnote de 10 și 10 000 în bancnote de cîte 5 dolari! Peste 2-4 zile vă vom anunța unde să predați banii. Vă prevenim să nu divulgați nimic și să nu alarmați poliția. Copilul se află în mîini bune. Semnul de recunoaștere pentru scrisorile noastre este semnătura».

O semnătură destul de complicată: două cercuri care se întretaiau, cu un diametru de 25-30 mm, iar în interiorul elipsei formate de cele două cercuri se afla un oval. Cercurile fuseseră trasate cu cerneală albastră, iar ovalul, cu cerneală roșie. Cele trei părți ale desenului aveau cîte o gaură pătrată. Acest semn curios a figurat în continuare ca semnătură pe toate scrisorile care au jucat un rol în această afacere.

Unele greșeli de ortografie din prima scrisoare, precum și topica frazelor indicau că autorul este o persoană de origine germană.

UN APEL CĂTRE NAȚIUNE

După găsirea scrisorii, colonelul Lindbergh și întreaga echipă de polițiști au continuat să cerceteze împrejurimile casei și au descoperit, la cîteva metri de la fereastra copilului, o scară pliantă. Într-un loc, o bară era ruptă; în mod evident, cedase sub greutatea făptașului și a micuței victime, provocînd zgomotul pe care Lindbergh îl auzise din camera sa de lucru.

În cele din urmă s-au descoperit și urme de pași, dar insuficient de clare. Încă în timp ce continuau cercetările s-a dat alarma în trei state învecinate ale S.U.A. cu indicația de a căuta prin toate mijloacele copilul răpit.

Presa a fost informată pe la orele 22, și știrea a fost difuzată în lumea întreagă. A doua zi, familia Lindbergh fu asaltată de ziaristi, foto și radioreporter, de mii de curioși, astfel încît pînă la urmă poliția a fost obligată să blocheze accesul spre vilă!

Atenția anchetatorilor s-a îndreptat în primul rînd spre scara găsită în fața casei, urma cea mai importantă lăsată de făptaș. Un ofițer de poliție călători cu ea prin numeroase localități, arătînd-o la nenumărate persoane, încercînd zadarnic să identifice locul unde fusese confecționată. După modul de construcție reieșea evident că era opera unui specialist și pînă la urmă s-a ajuns la concluzia că autorul era însuși făptașul. El trebuia să fie deci un dulgher de origine germană...

Cercetările vaste care s-au întreprins îl nelinișteau pe colonelul Lindbergh, care se temea ca făptașul să nu asazineze între timp pe micuț. De aceea a făcut cunoscută hotărîrea sa de a nu cere pedepsirea autorului răpirii, exprimîndu-și doar o singură dorință, aceea de a-și recăpăta fiul.

Bănuiala poliției se îndreptă și spre personalul de serviciu al familiei Lindbergh, deoarece împrejurările faptei comise indicau o cunoaștere exactă a felului de viață, a obiceiurilor ei. Poliția cercetă cîteva zile, sub stare de arest, pe marinarul Johnson, prietenul guvernantei Betty Grow. În automobilul marinarului fusese găsită o sticlă de lapte, ceea ce păruese oarecum suspect. Dar interogatoriul nu a scos la iveală nici o dovadă de vinovăție și Johnson a fost pus în libertate. Autoritățile au urmărit sute, ba chiar mii de alte urme, fără nici un rezultat.

În această situație, guvernatorul statului New Jersey a lansat un apel către toată națiunea pentru a ajuta la descoperirea criminalului. În capitala statului au sosit din toate colțurile S.U.A. cei mai renumiți experți criminaliști, pentru a ține o consfătuire secretă cu scopul de a preciza măsurile ce se impuneau.

Între timp, la 4 martie sosi la adresa familiei Lindbergh o a doua scrisoare. Cu preț de răscumpărare se cereau acum 70 000 dolari. Și această scrisoare, ca și prima, purta aceeași semnătură și conținea greșeli ortografice care indicau originea germană a autorului.

În ziua următoare Lindbergh primi o a treia scrisoare, în care i se făcea cunoscut că fiul său e sănătos și se pretindeau din nou 70 000 dolari.

«BANII SÎNT PREGĂTIȚI!»

Îngrijorați de soarta fiului lor, soții Lindbergh au dat publicității o declarație în care cereau ca făptașul să ia de urgență contact cu ei, pe orice cale, pentru a discuta condițiile eliberării copilului, făcînd totodată promisiunea că nu vor încerca în nici un fel

să-i dăuneze răpitorului. Această încercare de a realiza un contact cu criminalul a fost sprijinită de numeroase personalități americane. Astfel, dr. John F. Condon, docent în pedagogie la Universitatea Fordham din New York, în vîrstă de 74 de ani, o personalitate cunoscută în tinerețea sa și în domeniul vieții sportive, se oferî în mod public să ia contact cu criminalul, promițîndu-i și din partea sa o recompensă bănească peste cea cerută de la soții Lindbergh.

Dr. J. Condon primi prompt o scrisoare de răspuns cu următorul conținut:

«Prea stimat domn!

Dacă sînteți dispus să mijlociți în afacerea Lindbergh, vă invit să urmați întocma următoarele instrucțiuni: predați scrisoarea anexată, personal domnului Lindbergh. Nu povestiți nimic la nimeni. În momentul în care am aflat că poliția este înștiințată, totu se anulează și va surveni o nouă amîinare. După ce ați obținut banii de la domnul Lindbergh, publicați trei cuvinte în ziarul «New York American»: «Banii sînt pregătiți!»

După publicarea anunțului vă vom da noi instrucțiuni. Nu vă temeți. Numă între rezează cei 1 000 dolari oferiiți de dv. Păstrați-vă banii!

Procedați însă exact conform instrucțiunilor. Stați acasă zilnic între orele 18 și 24. Între aceste ore ne vom prezenta».

Scrisoarea anexă, adresată colonelului Lindbergh, avea următorul cuprins:

«Prea stimat domn!

Domnul Condon poate servi drept mijlocitor. Dați-i vă rog cei 70 000 dolari în pachete de... (urmează instrucțiunile). Vă prevenim: nu puneți vreo capcană! Dacă dv. sau altcineva va informa poliția, va interveni o nouă amîinare. Dacă vom avea banii în mîină, vă vom comunica unde să află copilul.

Pregătiți un avion. Se află la aproximativ 150 de mile...»

ÎNTR-O NOAPTE ÎNTR-UN CIMITIR NEWYORKEZ.

Colonelul Lindbergh se declară de îndată de acord cu toate condițiile. După discuții avută cu dr. Condon, acesta, abia întor acasă, fu din nou chemat la telefon de făptaș și se întîlni încă în aceeași noapte cu «mijlocitorul» acestuia, într-un cimitir din New York. După ce se convinsă că interlocutorul său participase într-adevăr la răpirea copilului, dr. Condon îl întrebă cum se numește și unde locuiește. Acesta îi spus că se numește John și că locuiește la Boston. Accentul său străin îl explica prin origine:

Vila din Hopewell a familiei Lindbergh. Printr-o fereastră a etajului a fost răpit copilul. În medaliaoane: portretul mamei și al tatălui. (Din presa românească a vremii.)

Hauptmann spre locul execuției.

scandinavă. Dr. Condon avu impresia necunoscutul avea circa 35 de ani.

«John» îi mai povesti că răpirea a fost executată de un grup de cinci persoane, ei bărbați și două femei, el ocupând locul 2; nr. 1, capul bandei, n-ar fi vrut să se întâlnească cu Condon deoarece îl cunoaște. În discuția de o oră și un sfert, «John» a explicat că majorarea prețului de scumpărare se explică prin faptul că nr. 1 trebuiau să primească cite 20 000, iar ceilalți trei, cite 10 000 dolari.

Dr. Condon i-a arătat că este împuternicit și îi ofere numai 50 000 dolari. De altfel el nu a exprimat dorința de a vedea în prealabil copilul. Părinții voiau să fie siguri că trăiesc și e sănătos. «John» îi răspunse că nu îl poate arăta deoarece se află ascuns într-o barcă, la o distanță de 150 mile, dar poate aduce o dovadă că e teafăr și se află în mâini bune.

Convorbirea a avut loc la 12 martie, iar peste trei zile dr. Condon primi acasă un pachet care conținea pijamaua în care dorise copilul în seara când fusese răpit. În pachet se afla și o scrisoare prin care se solicita asupra sumei de 70 000 dolari.

Au avut loc apoi câteva luări de contact între dr. Condon și «John». La 1 aprilie 1932, potrivit instrucțiunilor bandei, dr. Condon i-a predat, în timpul nopții, într-un cartier de la periferia New Yorkului, suma de 50 000 dolari în bancnote de cite 20, 10 și 5 dolari. În schimbul sumei el a primit scrisoare cu următorul conținut:

«Copilul se află pe vasul Nelly, un vas mic, lung de 28 picioare. Pe vas se mai găsesc două persoane, neimplicate în afacerea răpirii. Veți găsi vasul între Horsenecks Beach și Cay Head, în apropiere de insula Elisabeth».

Poliția, care aflase pe căile sale proprii despre întâlnirea lui Condon cu delegatul bandei, îl sfătui pe Lindbergh să nu plătească suma pretinsă, ori să dea cel puțin prilej organelor de cercetare să aresteze pe loc persoana în cauză. Lindbergh nu acceptă această propunere și se lăsă doar cu greu convins să permită autorităților notarea seriilor bancnotelor ce urmau a fi predate «kidnapper»-ilor. Au fost notate în totul numerele a 5 150 bancnote.

ÎN TUFIS E CADAVRUL UNUI COPIL!

În ziua următoare, colonelul Lindbergh zbură cu avionul la locul indicat în scrisoare. Căută însă zadarnic. Nici urmă de vasul «Nelly»! La 4 aprilie a trebuit să recunoască că se lăsase tras pe sfoară de cei care i-au răpit copilul.

Între timp mai apărură și alte persoane care, profitând de situația disperată a soților Lindbergh, încercară să-i escrocheze. Despre băiețelul dispărut însă nu se mai auzi nimic, când deodată, la 12 mai 1932, a fost descoperit întâmplător cadavrul copilului!

În după-amiaza acelei zile, doi negri, William Allen și Orville Wilson, transportau într-un camion o încărcătură de lemne în direcția orașului Hopewell. Ajungând în apropierea vilei lui Lindbergh ei se opriră și Allen coborî să fumeze o țigară lângă un boschet. Deodată își ni de acolo îngrozit, fugi spre camion și strigă colegului său: «Dumnezeule, în tufis e cadavrul unui copil!»

Poliția alarmată sosi numaidecît la fața locului și identifică cadavrul micuțului Lindbergh, iar autopsia a demonstrat că moartea a survenit în urma unei fracturi craniene. Nu s-a putut constata însă cum a fost provocată fractura, dar s-a stabilit că victima murise cu două luni în urmă, așadar înainte ca dr. Condon să fi predat banii reprezentantului bandei. Ulterior s-a mai stabilit că răpitorul împreună cu povara sa căzuseră de pe scară, care cedase la greutatea lor, provocând moartea copilului.

Răpirea micuțului Lindbergh s-a transformat deci într-o crimă. Opinia publică cerea impetuos descoperirea și pedepsirea asasinilor. Anchetatorii au reușit cu atenție firul cercetărilor. În primul rând, problema scării. S-a stabilit că ea putea suporta o greutate

de 80 kg. Întrucît copilul cîntărea 10, răpitorul trebuia să fi avut cam 70 kg.

Poliția încercă din nou să dea de urma infractorului în rîndurile personalului de serviciu al familiei Lindbergh și al socrilor. Bănuiala se îndreptă asupra cameristei Violet Sharpe din casa Morrow, socrii colonelului. Ea fu cercetată, se încurcă în răspunsuri. Își pierdu capul și, lăsată singură în cameră, se sinucise. Mai tîrziu se dovedî cu certitudine că era complet nevinovată!

LANȚUL SE STRÎNGE

Valurile afacerii Lindbergh nu se linișteau. În perioada pînă la descoperirea cadavrului copilului au avut loc cîteva procese ale unor indivizi care au încercat să săvîrșească diverse escrocherii afirmînd că pot răscumpăra copilul răpit. Alții continuau să asalteze familia chiar după găsirea cadavrului, pretinzînd că acesta ar fi fost al altui copil...

Pentru cercetarea și anchetarea cazului Lindbergh erau inițial competente organele de urmărire penală din statul New Jersey, organele federale putînd doar să-și ofere colaborarea. Situația s-a schimbat însă în urma adopțării, în acel timp, a legii Lindbergh, care a făcut din răpirea de copii o crimă federală. În această situație, organele de la Washington au delegat de îndată o echipă de 24 comisari, criminaliști cu mare experiență, pentru rezolvarea acestui caz dificil.

Ca primă măsură au fost date publicității numerele bancnotelor plătite drept răscumpărare prin intermediul doctorului Condon, iar băncile au primit o broșură specială cuprinzînd toate numerele.

În curs de doi ani au fost controlate peste 40 000 000 bancnote! Echipa de anchetatori a dat de urma cîtorva bancnote, dar nu a reușit să stabilească identitatea celui care le-a pus în circulație. S-a stabilit totuși că banii apăreau treptat în circuitul bancar, deci posesorul îi cheltuia în sume mici, probabil pentru nevoile sale zilnice. S-a putut stabili de asemenea că respectivul cheltuia banii făcînd cumpărături în magazinele mai mici ale unui anumit cartier din nordul orașului New York, Bronx, spre care se concentră acum atenția urmăritorilor.

După aproximativ un an, organele poliției se aflau în posesia unei descrieri vagi a celui urmărit: un bărbat de circa 1,70 m înălțime, cu ochi albaștri, reci, pomeții ascuțiți și o bărbie ascuțită; el purta o pălărie de fetru, de regulă trasă peste ochi. Vorbea cu un accent german. Era meseriaș, probabil dulgher. Fiind șomer, trăia cheltuiînd puțin cite puțin bancnotele primite de la Condon. Cercetările au ajuns în cele din urmă la concluzia că această persoană a pregătit și săvîrșit crima singur. Poseda un automobil ieftin, de tip vechi, și avea deci permis de conducere.

În seara zilei de 26 noiembrie 1933, un bărbat își cumpără un bilet la casieria unui cinematograf din New York, plătind cu o bancnotă de cinci dolari, a cărei serie fusese publicată în presă. Casieria, interogată a doua zi, a făcut o descriere amănunțită a individului, care concorda cu cele stabilite anterior de poliție. Analiza chimică a bancnotei găsite indica faptul că banii erau păstrați într-o pivniță cu pămînt pe jos. Identificarea criminalului întîrziă însă.

CINE ERA BRUNO HAUPTMANN

În martie 1934 organele de urmărire hotărîseră să-și intensifice eforturile. Seriele

bancnotelor au fost comunicate în mod special tuturor stațiilor de benzină din New York, cu indicația să se noteze numărul autoturismului al cărui proprietar ar prezenta o asemenea bancnotă.

Măsura a dat rezultate. La 15 septembrie 1934, la o stație de benzină din cartierul Bronx, un bărbat care vorbea cu accent german a plătit cu o bancnotă de 10 dolari din cele adnotate. Proprietarul stației Lyle, își notă numaidecît numărul autoturismului: «New York — 4 U 13 41» și informă de îndată poliția. S-a stabilit astfel că proprietarul mașinii era un anume BRUNO RICHARD HAUPTMANN, un dulgher originar din Germania, domiciliat în str. 222 din cartierul Bronx, căsătorit, cu un copil. Hauptmann se născuse la 20 noiembrie 1899 la Chemnitz, în Saxonia, și a emigrat clandestin în S.U.A. în 1923; a lucrat apoi ca dulgher pînă cînd deveni șomer, în perioada mării crize economice din 1929-1933. Hauptmann avea antecedente penale: cîteva condamnări pentru jaf în Germania.

Organele poliției l-au arestat la 18 septembrie 1934 și, la percheziție, în locuința sa a fost descoperită suma de 13 750 dolari. Toate bancnotele făceau parte din cele plătite de colonelul Lindbergh.

Contrar așteptărilor, Hauptmann nu se recunoscuse vinovat ci declară că primise banii de la un prieten care în 1933 plecase în Germania. Poliția află că prietenul respectiv murise între timp, după ce s-a întors în Germania. Dovezile existente erau copleșitoare și îndreptăteau punerea sub învinuire a lui Hauptmann pentru șantaj, întrucît deocamdată era dovedit că el fusese persoana care, prin intermediul doctorului Condon, încasase de la acesta prețul răscumpărării copilului. Hauptmann a rămas astfel în arest preventiv. Apoi autoritățile judiciare din New Jersey au cerut transferul lui spre a fi judecat pentru asasinat în statul unde fusese comisă crima.

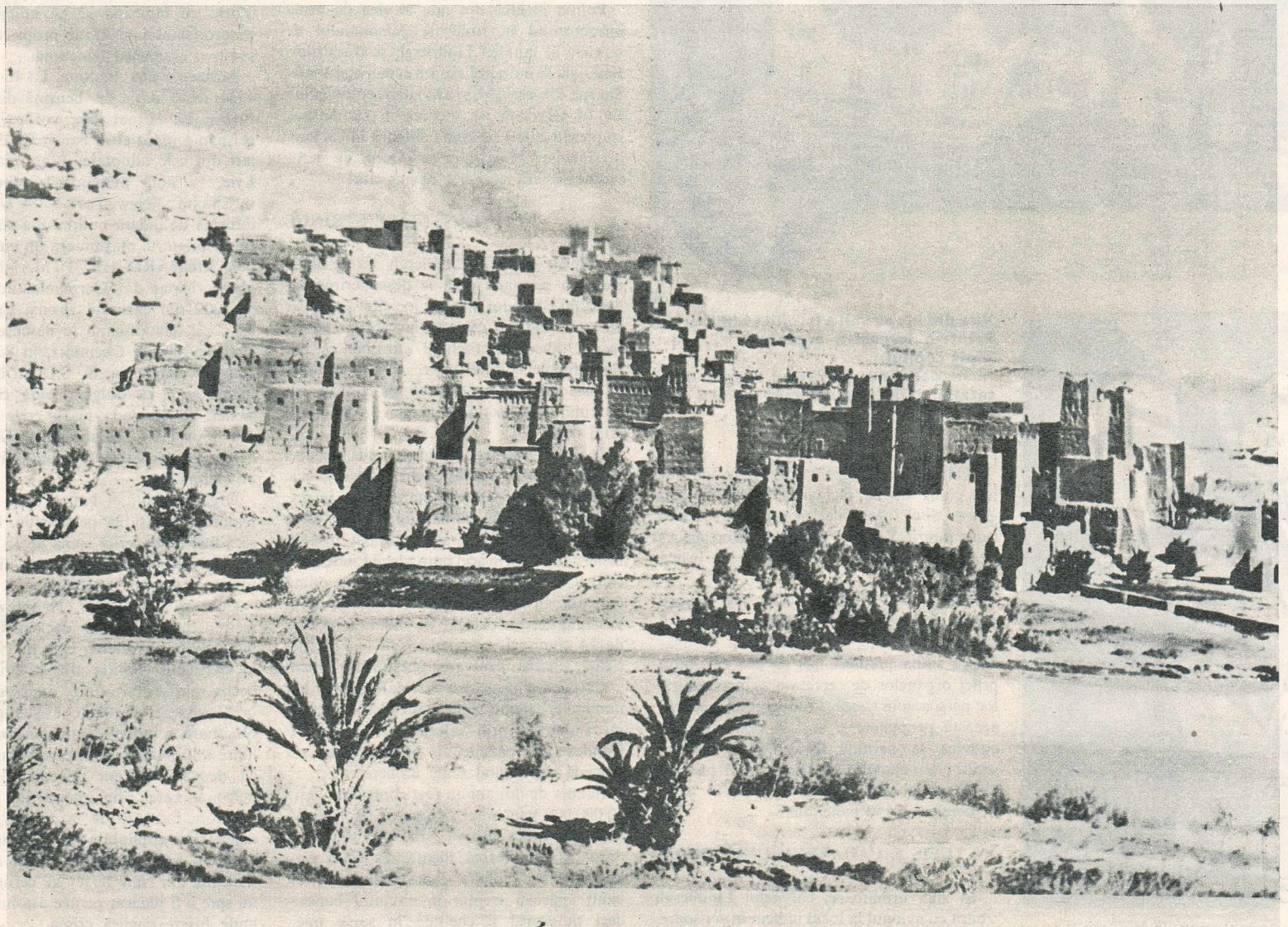
În fața organelor de cercetare și anchetă, ca și în fața Curții, Hauptmann a continuat să nege cu perseverență orice vinovăție. Dezbaterile au început la 2 ianuarie și au ținut pînă la 13 februarie 1935.

«Filmul» răpirii — așa cum l-am reconstituit cronologic mai sus — a fost stabilit în întregime sa abia la proces. Pentru a nu reveni însă asupra faptelor, vom spune doar că probele aduse de acuzare au fost cu totul convingătoare. Expertul grafolog A.S. Osborn, comparînd scrisorile adresate colonelului Lindbergh, doctorului Condon, ca și cea găsită în camera copilului, a conchis categoric că toate fuseseră scrise de aceeași mină, de către o persoană de origine germană, caracteristicile scrisului indicîndu-l pe Hauptmann drept făptaș.

Dr. Condon, audiat ca martor, a declarat răspicat că bărbatul cu care a dus tratativele și căruia i-a predat banii pentru eliberarea copilului a fost Hauptmann.

Alți martori au arătat că în jurul datei răpirii băiețelului l-au văzut pe Hauptmann în apropierea casei familiei Lindbergh. În fine, acuzatul a fost identificat la proces și de un șofer de taxi, care a dus o scrisoare din partea lui doctorului Condon.

Curtea îl găsi pe acuzat vinovat de crimă și îl condamnă la moarte. După respingerea recursului de către Curtea Supremă, sentința a fost executată la 3 aprilie 1936, încheind astfel o afacere judiciară care a reținut, ani de-a rîndul, atenția opiniei publice mondiale.

Volumele compacte ale clădirilor unui sat din sud.

MAROC, REGATUL SOARELUI

de Neaga GRAUR

Am sosit în Maroc într-o zi fierbinte, la două ore după ce lăsasem în urmă Parisul ploios și înnegurat, așa cum este el în mai toate anotimpurile. Am văzut Casablanca pentru întâia oară și am înțeles cu adevărat ce i-a generat numele: lumina. Orbitoare, puternică, iradiind din cer și din apă — lovind retina nedepinsă cu ea — pătrunde parcă și prin pori. Sub prezența ei dominatoare totul devine ireal de alb. Uriașul port internațional — cel mai mare din Africa — își desfășoară viața la fel de intens ca și alte asemenea cetăți în Europa.

SENTIMENTUL MARILOR DESCOPERIRI

Marocul, cu tot ce înseamnă el ca mod de

viață, trebuie văzut dincolo de Casablanca. A încerca să-l descrii e ca și cum ai vrea să înghesuși apele Mării Negre într-un pahar. Și totuși... Și totuși reporterii vor scrie mereu, iar oamenii vor citi note de călătorie, pentru că nesfârșită e frumusețea pământului și a oamenilor care-l populează și infinite datele care-i apropie și-i despart — înfinită dorința de a se cunoaște.

Cincisprezece kilometri de mare despart coasta europeană de cea africană. Dar lumea care începe dincolo de ape etalează caractere, dimensiuni, forme și culori care uimesc ochiul european. Este lumea care a adus Spaniei o arhitectură profund originală și omniurii algebra și cifrele arabe. Memoria acestui pământ populat de arabi și berberi a înmagazinat cuceriri și invazii, culmi de știință și

prăbușiri, multă, foarte multă dragoste și ură. În decursul istoriei la frontierele țării s-au așezat portughezi, spanioli, francezi, care au remodelat orașe, au construit drumuri, au adus vapoare, au înființat industrii și școli.

Marocul — răscruce a trei continente — fost cândva un fel de buric al pământului și devenit un fel de pământ al făgăduinței pentru cei ce-și doreau o rapidă îmbogățire, s-a transformat în ceea ce este azi: o țară în curs de dezvoltare. Paradoxal pământ și fără asemănare prin excesul de dărnicie și zgîrcenie. Viața pare aici mai ușoară, dar și mai dură. Neajunsurile — mai profunde, dar mai suportabile decât oriunde. Bucuria de a trăi e înțeleasă în sensul cel mai viu și mai cuprinzător cu putință. Mie, țara mi-a apărut

ca o feerie care ametește prin exotism, și natura — luxuriantă, suprasaturată de lumină și voluptate a culorilor. Pe pământul fierbinte și roșu al Africii de nord ai putea să cutreieri mereu și mereu, avînd sentimentul marilor descoperiri. Acest sentiment l-ai încercat și eu pe drumurile lungi ale coastei atlantice, pe poteci de munte, unde peisajul semeț este punctat de siluetele la fel de semețe ale arabilor călări, înghesuită în autobuze printre copii și femei voalate, în trenuri rapide ce leagă între ele orașe moderne, în târgurile — suks — tradiționale, periodice sau permanente. În bazar, prin pestriț tătăzuire de businessmeni cu caftane, se poate cumpăra tot ceea ce Alah, în nemărginita sa înțelepciune, a dăruit marocanilor: mășline portocale, berbeci, seu de oaie, salbe de aur

bob, piei de capră, curmale, lapte, șofran, ardei roșu tare, ceai verde, zaruri.

O FRENEZIE DE CULORI

Am pătruns în aceste suks-uri amestecându-mă printre flăcăi și femei care oferă spre cumpărare mici podoabe de argint admirabil cizelate, printre bărboși cu burnusuri lungi, ce-și tirăsc agale papucii cu talpa tare, femei acoperite cu văluri, de sub care nu se vede nici vârful nasului și care te fulgeră cu privirile ochilor negri (poate cei mai negri și cei mai splendizi din ciți mi-a fost dat să văd), turiști veniți de pe toate meridianele lumii. Am văzut asemenea bazare, unele în Atlasul mijlociu, altele în orașe sau kasbah-le. Dintre toate, cel mai viu rămâne în memorie cel din Marrakech. În această citadelă — fostă capitală — menționată și pe timpul Almoraizilor și a cărei moscheie, Kutubia, are un pandant la Sevilla, trecutul și prezentul arab și etalează fastuos palatele cu arabescuri de piatră și aur, crenelurile zidurilor roșii — oste, altădată, de apărare — minaretele, întinile, imensele grădini de măslini și curmale, străzile străjuite de portocali, palnereriile, ruinele unor castele medievale, galerii de artă modernă, biblioteci, hoteluri de lux, automobilele anului 1968, bănci, spitale, școli.

Ofrenezie de culori și strălucire se revărsă din factoriile negustorilor — din suk-ul permanent aci. Și din toate miile de obiecte asupra cărora mi s-a oprit privirea — până azi îmi revin în memorie pielăria fină (cuvântul marochin evocă o îndeletnicire și o reputație străveche), bijuteriile de aur și de argint, cizelate cu migală, somptuoasele esături de gaz înspicate cu fire strălucitoare de metal. Negustorii oferă cumpărătorilor ceai verde și țigări, în timp ce aceștia examinează mobilierul încrustat cu fildeș, harnașamentele, armele cele mai diverse cu totușă, majolică sau obiecte de cult.

MAROCUL MODERN

Dar Marocul nu înseamnă numai și în primul rând obiecte artizanale și pitoresc

oriental arab. El este o națiune ce se modernizează rapid. Țara se acoperă de o rețea de baraje, ceea ce înseamnă energie electrică și irigații. Este cea mai mare exportatoare de citrice și are o puternică industrie a tutunului și de conserve. Subsolul conține bogate zăcăminte de fier, zinc, plumb, magneziu, aur. În materie de fosfați ocupă unul din primele locuri pe glob. Răgazul scurt pe care l-am avut aici nu mi-a îngăduit să văd centrele industriale și industrializate. Am avut în schimb prilejul să cunosc oamenii care lucrează în institute de proiectare, universități, laboratoare. Unii dintre ei — intelectuali profunzi, capabili — au participat activ cu studii și cercetări și la reconstrucția Agadirului, alții lucrează în școli, spitale, bănci.

Reuniunea internațională la care am participat, dezbătând în mare problemele care interesează omenețea în materie de construcții civile, includea preocupările Marocului în acest sens. Studiile arhitecților și inginerilor de la Centrul de experimentări și cercetări din Direcția generală a urbanismului și locuințelor (Ministerul de interne) asupra problemelor reorganizării economiei văii Draa, ca și cele asupra mijloacelor de acțiune în mediul urban, reflectau scara și dimensiunile la care sînt privite și analizate problemele construcțiilor de locuințe în orașe și sate în Marocul modern. Spicuesc câteva date din vastul proiect de reorganizare a văii Draa — a cărui aplicare a și început de pe acum și care va fi terminată în 15 ani.

Riul, care coboară din Atlas și se pierde în Sahara, are, pe o lungime de aproximativ 170 km, nenumărate așezări omenești cu o economie rurală și de schimb — ca cea a oazelor sahariene — destul de inegal favorizată de traficul caravelor. Grupările sociale de aci, de origine berberă, arabă, neagră, la care se adaugă temporar (doar periodic) triburi nomade, cultivă în mod intens în primul rând curmalul (care de altfel crește și în chip natural), dar și ceai, orez, legume specifice, arbori fructiferi. Vastul proiect de valorificare a acestei văi

(Continuare în pag. 24)

Casablanca modernă.

Străduță specifică, în Medina.

Dintre plajele presărate de-a lungul celor 1 700 kilometri de litoral — atlantic și mediteranean — cea a Agadirului se numără printre cele mai pitorești și mai apreciate de turiști.

Frumusețe marocană.

MAROC, REGATUL SOARELUI

cuprinde, în afara planului de irigații — obligatoriu pentru lichidarea rămănerii în urmă a economiei — construirea unei ample rețele rutiere și un foarte original plan de sistematizare și construcții de locuințe.

UN COMPLEX PROGRAM DE SISTEMATIZARE

S-au conceput astfel așezări ce păstrează structura vechiului qsar (sat deșertic, de oază), cu rețele de străzi liniare ce coboară în pante sau terase uneori, cu locuințe obișnuite în orice kasbah (casă întoarsă toată spre interior, fără ferestre în fațada principală și incluzind în spațiul construit toate acareturile unei gospodării rurale). După plan, întreaga așezare nouă are de astă dată o piațetă centrală cu mici magazine și școli, băi comunale, moschei, ateliere artizanale, și este înconjurată de zidurile fortificate existente în jurul tuturor satelor marocane, indiferent unde și cum sînt ele așezate. Spuneam că se păstrează tradiția în aceste noi sate, în sensul că străzile sînt foarte înguste, pentru a se asigura un maximum de umbră și densități mari, deși viața actuală nu le mai justifică funcția. În decursul istoriei, rațiuni de apărare au fixat aici densitățile, și oamenii s-au deprins să locuiască cît mai grupat cu puțință. Rețelele de canalizare și lumină electrică,

mijloacele de transport, materialele de construcții — cărămidă, trestie, lemn, piatră, pa (cîteva experimentări cu beton și acoperișuri de tablă s-au dovedit cu totul ineficace în climatul excesiv de aici) — durata șantiei lor, asigurarea mîinii de lucru, normele de legislație, dreptul de proprietate, creditul de stat și cotele particulare etc. — totul este studiat, prevăzut, inclus în vastul proiect care a antrenat în definitivarea lui zeci și zeci de specialități.

Un al doilea studiu, privind mediul urban prezentat cu același prilej, privește construcția și reconstrucția orașului în genere, pentru a face față exploziei demografice și suprapopulării urbane. Lucrarea vastă, concepută pe bază de anchete sociale și calcule matematice, pe analize economice, pe densități și altele în marile orașe — Casablanca, Rabat, Meknès, Tanger, Fès, Tetuan, Mohammedia etc. — stabilește posibilități de înlocuire a bidon-vilurilor cu cartiere salubre și modalități de evoluție normală și rapidă pentru fiecare din orașele citate în parte. Orice încercare de a detalia acest uriaș și complex program ar însemna o reducere simplistă a lui. De aceea mă opresc aici.

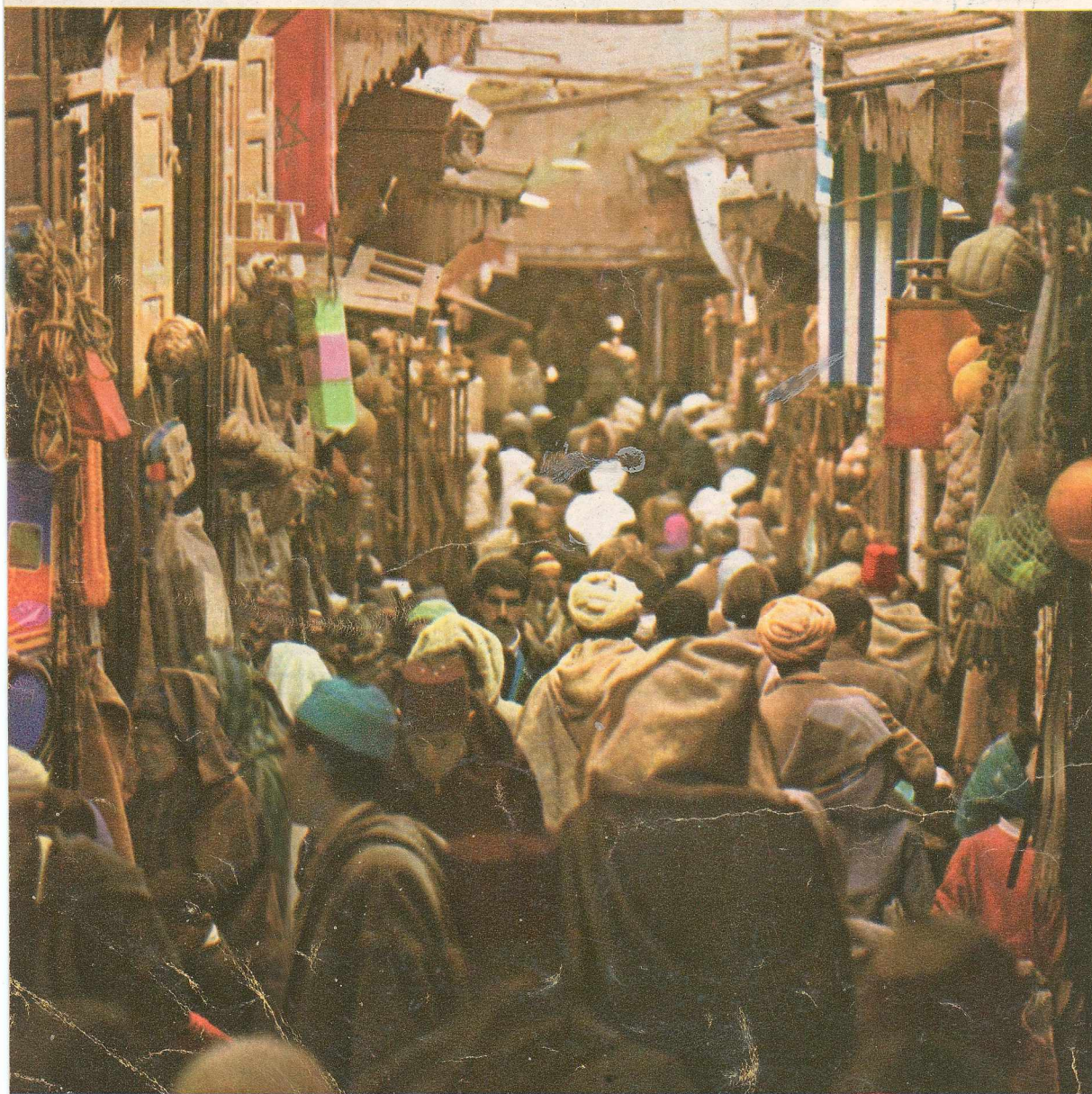
Agadirul însuși, reconstruit (după tragedia seismică de acum cîteva ani) este o strălucită demonstrație de competență profesională și talent.

*

În scurtele pauze dintre reuniuni, pe culoarele sălii conferinței, în scurtele plimbări oferite de gazde, am stat de vorbă cu

► În orașele moderne ale Marocului folclorul rezistă timpului.

Suks-urile: o mulțime pestriță și zgomotoasă, mărfuri de o infinită varietate — de la mingi de fotbal la obiecte de cult.

oameni admirabili. Distanțele și formația deosebite rămîneau undeva pe un plan secundar și o curiozitate lăuntrică, puternic dominată de discreție, își făcea loc între noi. I-am auzit vorbindu-mi despre baraje și irigații, despre originale sisteme constructive, despre rețeaua de învățămînt și noile reforme. Oamenii aceștia crescuți și educați sub soarele fierbinte al Africii, al căror rafinament de comportare și spirit de ospitalitate depășesc înțelesul obișnuit, mi-au oferit prilejul să le cunosc familiile, căminele, obiceiurile. Și dintre toate impresiile pe care le păstrez în legătură cu ei, cea mai puternică rămîne aceea a comunicării. Pentru că rareori mi-a fost dat să văd exprimată cu atîta forță această cerință esențială a umanității secolului nostru, care este voința de comunicare. Acea comunicare simplă, caldă, omenească și care-i face pe oameni să se apropie între ei, să se respecte, să-și acorde reciproc stima și înțelegerea.

...Am pe biroul meu o mapă subțire de marochîn, dăruită de gazdele din Agadir. Încrustațiile arabescurilor delicate de aur, verde, roșu, alb împletesc o rețea de linii fine într-o complicată geometrie imaginată de un meșter necunoscut. Și, ca într-un fantastic miraj, prin oglinzile ploii (care a început să cadă ca în fiecare toamnă) iradiază o lume ireală de culori și forme. Simt umbrele inserării, adierea imperceptibilă a frunzișului de mimoza și mirt, în timp ce vag și depărtat se îngîină o melopee arabă. Sub abajurul lămpii mapa săgetează scurte sclipiri de aur...

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Compania aeriană «Air France» s-a specializat în transportul cailor cu avionul. Este vorba de caii pursinge ai loturilor olimpice de hipism. Majoritatea țărilor europene participante la Olimpiadă au folosit serviciile Air France-ului, care afirmă că asigură cele mai bune condiții de confort.

● La Kiel (R.F.G.) va începe construcția unei clinici cu o capacitate de o sută douăzeci de paturi, specializată în tratamentul și combaterea cheliei.

● Nouă zile după catastrofalul cutremur din Iran, doi soți în Kakhk, al căror copil în vîrstă de zece ani a dispărut sub ărimături, s-au reîntors să caute puținele lucruri rămase în regi din gospodăria lor. Spre marea lor bucurie, printre ruine au regăsit copilul, rănit și atît de slăbit încît nu mai putea rîga după ajutor. Medicii declară că-l vor putea salva.

● Serviciile de informație din toată lumea sînt în căutarea unor noi mijloace de comunicare secretă, deoarece mesajele difrate, oricît de ingenios concepute, pot fi descifrate în citeva ore datorită unei mașini electronice special construite de un grup de matematicieni englezi, căreia nu-i rezistă nici un secret de cifru.

● Muzeul «Thomas A. Edison» din orașul american West Orange, consacrat invenției lămpii cu incandescență, a fost închis pentru șase luni. Motivul: i s-a defectat... instalația electrică.

● O bandă din Los Angeles a atacat o bancă exact în momentul cînd în birourile acesteia se aflau mai mulți polițiști care anchetau un alt «hold-up» înregistrat cu citeva ore mai înainte. Așa ghinion mai rar.

● Un senzațional caz de poligamie a fost adus în fața unei instanțe judecătorești din Cleveland (S.U.A.). Un anume Willy Benton, de meserie voiajor comercial, în vîrstă de 41 de ani, avea nu mai puțin de opt soții legitime, fiecare domiciliată în alt oraș. La interogatorii toate au declarat că Benton era un soț foarte bun. Instanța a anulat toate căsătoriile în afară de prima.

● Doi tineri italieni, Stefano Traversi și Luigi Luardi, din Busalla, au reușit să stea nemișcați ca statuile timp de 66 de ore adică aproape trei zile și trei nopți. Performanța a fost stabilită în cadrul unui concurs organizat de un club de luptă împotriva... plictiselii. Un al treilea participant a abandonat după atruzeci de ore, urlînd de... plictiseală.

● Un uriaș cimitir de mamuți și mastodonți din epoca preistorică a fost descoperit recent în regiunea Cercului Polar, pe malul din malurile fluviului Peciora. După deducțiile oamenilor de știință sovietici, aceste animale au fost ucise de oamenii primitivi, în urmă cu 20 000 de ani, pentru a folosi pielea și o parte în carcasa osoasă la construirea adăposturilor.

Despre ADAS (VII)

Continuînd convorbirea cu tov. PAVEL ȘTEFAN, directorul direcției asigurări de bunuri din Direcția generală ADAS, am aflat și alte amănunte privind asigurările de bunuri practicate de ADAS.

Red.: Care este asigurarea de bunuri cea mai solicitată?

P. Șt.: Ținînd seama de natura bunurilor pe care le posedă cetățenii, este, fără îndoială, ușor de arătat că, pe lângă alte forme de asigurări de bunuri, foarte des solicitată este «Asigurarea complexă a gospodăriilor cetățenilor». Din însăși denumirea ei rezultă că aceasta acoperă o complexitate de evenimente neprevăzute ce se pot întîmpla în gospodăria unui cetățean.

Red.: Ce se cuprinde în această asigurare?

P. Șt.: — aproape toate bunurile care se află într-o gospodărie, fie la oraș, fie la sat, bunuri aparținînd atît asiguratului și membrilor familiei acestuia, cît și altor persoane, dacã se află în folosința sau păstrarea asiguratului sau a membrilor familiei sale. De asemenea, în asigurare se cuprind și bunurile luate în deplasare de asigurat și membrii familiei, în aceeași sau altă localitate, pentru o valoare echivalentă cu 20 la sută din suma înscrisă în contractul de asigurare;

— persoana care a încheiat contractul, precum și soția (respectiv soțul acesteia), pentru cazurile de invaliditate permanentă sau de deces, produse de accidente la domiciliul asiguratului;

— cazurile de despăgubiri civile datorate proprietarului de sigurat și membrii familiei, pentru unele pagube la imobil, sau altor persoane pentru accidentarea lor ori avarierea bunurilor acestora, la domiciliul asiguratului.

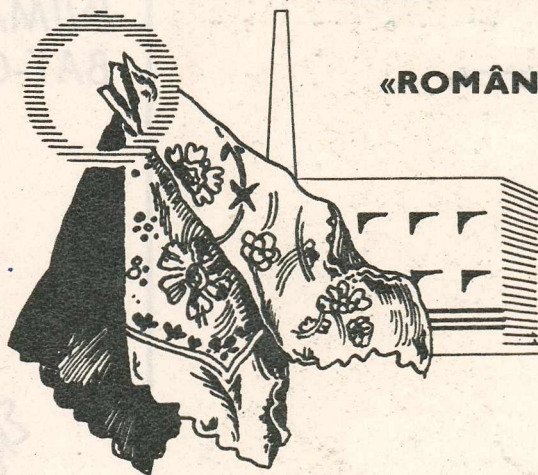
Red.: În ce cuantum se acordă despăgubirile sau sumele sigurate?

P. Șt.: Despăgubirile se acordă în limita valorii reale a pagubelor suferite la bunurile asigurate, fără a se putea depăși suma înscrisă în contract; în limita sumei înscrisă în contract, fără a se depăși suma de 10 000 lei pentru cazul de invaliditate permanentă sau 5 000 lei pentru cazul de deces, iar pentru sumele datorate altor persoane de asigurat și membrii familiei tot în limita sumei prevăzute în contract, dar pînă la maximum 30 000 lei.

Red.: Din cele ce ne-ați spus rezultă cît de necesară este asigurarea respectivă pentru fiecare gospodărie. Ce primă plătește de cei ce încheie o astfel de asigurare?

P. Șt.: Extrem de convenabilă: 0,20 la sută. De exemplu, pentru a asigura bunuri în valoare de 40 000 lei, pe timp de un an, se va plăti o primă de numai 80 lei.

Țesătoria de mătase și basmale

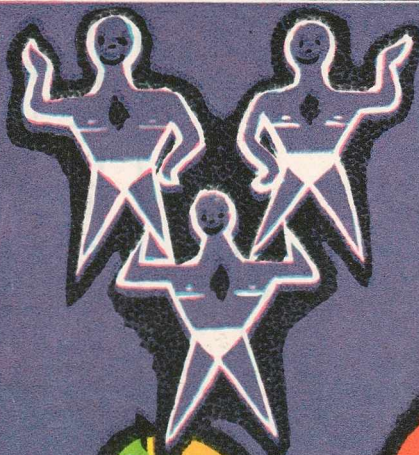
«ROMÂNIA MUNCITOARE»
Cluj

produce:

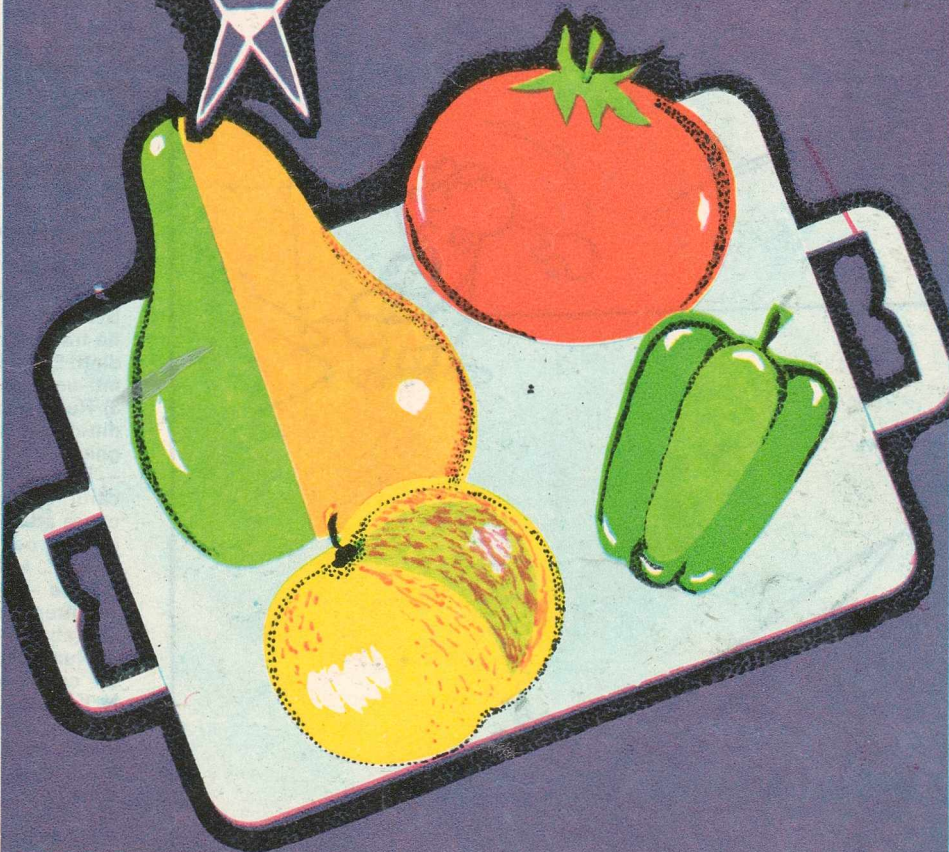
— ȚESĂTURI DE MĂTASE
ARTIFICIALĂ UNI

— BATICURI DE LÎNĂ
MERINOS, IMPRIMATE

— BROBOADE DE FIRE
DE LÎNĂ PIEPTĂNATĂ
ȘI DE MELANĂ

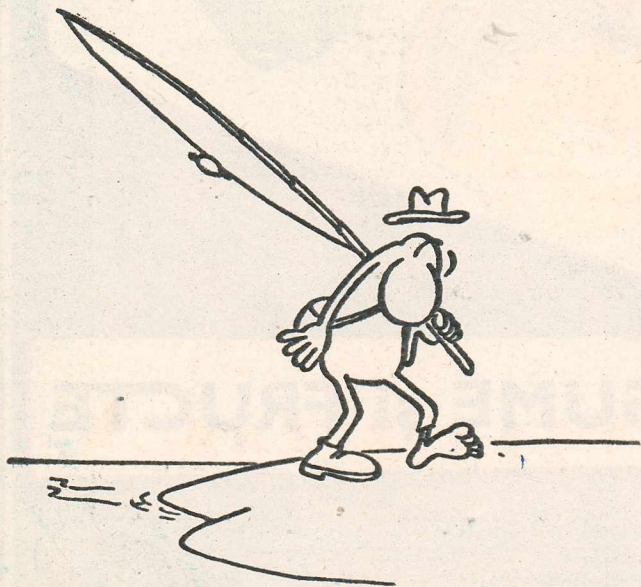
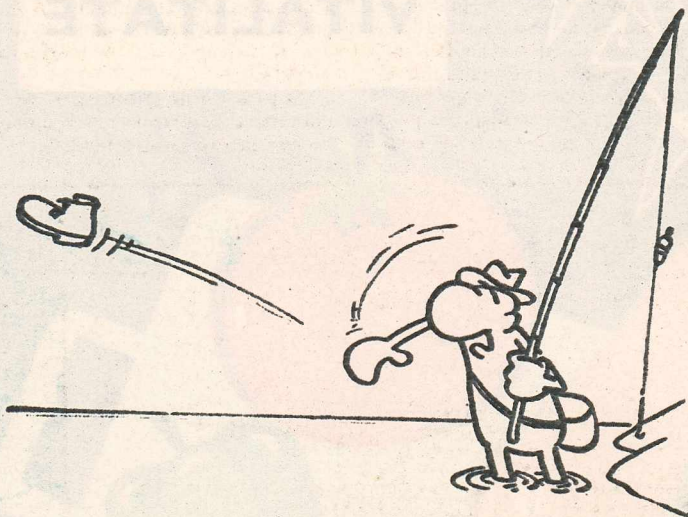
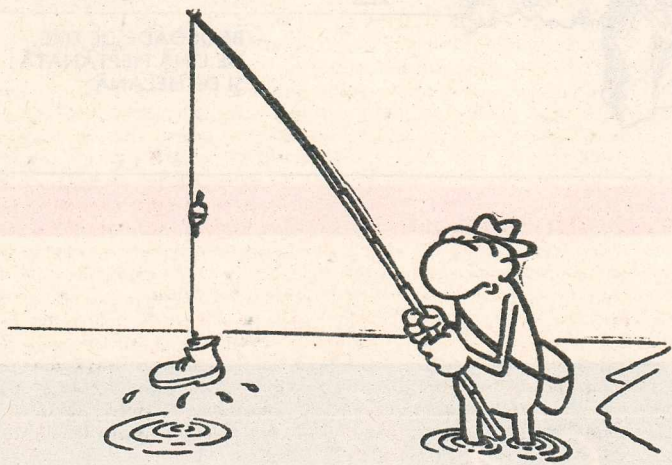

VITALITATE

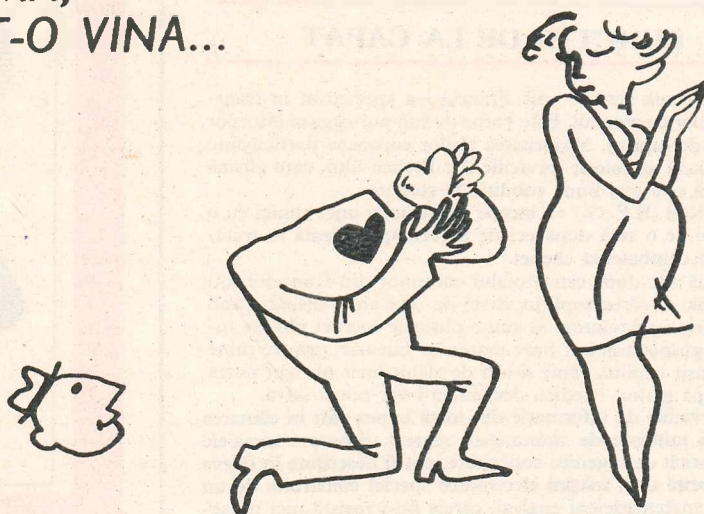

prin LEGUME ȘI FRUCTE

UMOR
de peste hotare

**INIMA,
BAT-O VINA...**

1	B	2	E	3	R	4	A	5	R	6	T	8	E	10	10	12	13
2			I	N	R	A	T							D	O	U	A
3	W	A	S			D	U	C	U	R					A	R	S
4	U	L			D	O	T	A					O	E	D	I	P
5			C	O	R	A				D	A				E	C	
6	A	M	A	R	O	C	I	U	N	E						U	C
7			T	N	I					I	A	C			S	I	D
8	A	L	I			R	O	M	A	N	I	E					L
9	Z	O	L	A			A	B	R	A					R	E	A
10	I	S	A	N	O	S				A	B	A	T	U	T		
11	L	I	R	A			A	R	I	E	R	A					L

ORIZONTAL: 1) Chirurul sud-african care a efectuat, la spitalul Groote Schur din Capetown, prima operație de transplantare a inimii — Inima... in dinți. 2) Cu inima împietrită — «...inimi într-un vals», operetă de Robert Stoltz. 3) Receptorul mișmelor — Personaj din «Cumpăna inimii» de Ștefan Gheorghiu — Păcălit (fig.). 4) Ușile! — Zestre — Fiul lui Laius, eroul mitologic al cărui destin a inspirat nemuritoare opere artistice. 5) Eroina nuvelei «Din inimă», de Ștefan Bănuțescu — Inimă... în final! — Zar la table. 6) Inimă rea — Miez de nucă! 7) Pronume — Întreprindere de alimentație publică (abr.) — Fără tragere de inimă. 8) Nume frecvent în Orient — «Inimă, de ce nu vrei să-mbătrânești?», de N. Kirulescu (pl.). 9) Celebru scriitor francez, autor, printre altele, a unei nuvele cu titlul «Două inimi» — Orașel în Chile — «Titircă, inimă...», supranumele lui Jupin Dumitrache din comedia «O noapte furtunoasă» de I.L. Caragiale. 10) Autoarea poeziei «Munții lumii, pe inima mea» — Cu inima

intristată. 11) Dacă vrei e monedă, dacă nu, e instrument muzical — Asigură circulația singelui de la inimă la organe și tesuturi (sing.).

VERTICAL: 1) Autorul poeziei «Toate inimile» (volumul «Am rechemat iubirea») — Casa inimilor sfărțiate. 2) Două inimi într-un vals! — Cu inima bună (pl.). 3) Poate fi... din toată inima — Autorul volumului de povestiri «Inimi fierbinți». 4) Doine! — A vrea din toată inima — Eroina schiței «Cu dragă inimă» de Ion Istrati. 5) A înălța drapelul. 6) Fără inimă (fem.). 7) Moment decisiv (reg.) — Picior de vers. 8) Pronume... familiar — Ars la inimă. 9) Orașel în Norvegia — Oază în Sudan. 10) Plouat — Răsărit — O sfoară de pământ. 11) Fructe — A scuza din toată inima. 12) Fiecare dintre cele două despărțituri de sus ale inimii — Subsemnatul. 13) Piatră semiprețioasă — Măsoară aurul... din inimioare.

Adam STOICA

Cuvinte rare: ABRA, DICA, ROAN, NABE.

Dezlegarea jocului «ÎNCEPUT DE STAGIUNE» apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) DISTRIBUTIE. 2) TEATRE — IRINA. 3) ACTE — CULISE. 4) LOC — SUNET — L. 5) ER — CAZUT — S — O. 6) NUMIRI — ESTETIC. 7) TRATATE — CAV. 8) IRITA — REGIE. 9) R — TRA — BANI — VV. 10) EROI — CAREURI. 11) COR — GORE — NIT. 12) ELEGANT — BISA.

AMARA DE IARNĂ A COMERȚULUI

aprovizionarea de toamnă-iarnă constituie l acesta o preocupare într-adevăr cu totul sebită a organelor și organizațiilor de partid, i a organelor de conducere, la toate nivelu- ale comerțului nostru. Planuri desfășurate acestei aprovizionări, vizind cantități de duse de tot felul care trebuie să intre în ozite și să fie puse la dispoziția consuma- lor pînă la finele anului și în primul semestru nului 1969, au fost întocmite în toate jude- țării. Pe urmele măsurilor luate a pornit. ămîna aceasta, și «Curierul» nostru. Și ucit atunci cînd vorbim de aprovizionarea iarnă gîndul ne duce în primul rînd la că- ă, să vedem cum ni se asigură produsele entare de bază.

RIJA NR. 1: CARTOFII

ă începem, bineînțeles, cu Bucureștiul. Dacă, otalitatea sa, fondul de legume și fructe ăzut a fi constituit pentru aprovizionarea oamnă-iarnă a municipiului București este 2,8% mai mare decît anul trecut, apoi în ce este cartofii creșterea este mai mare: circa 5. Din cele aproape 140 000 tone legume și te ce constituie acest fond, ponderea cea mare o au aceste legume: 66 400 tone car- (cu 20 400 t mai mult ca anul trecut). Adu- a în Capitală a unor asemenea cantități, ozarea și desfacerea lor implică, bineînțeles, uri speciale. În acest scop a fost și creat, sub ducerea Comitetului Executiv al Consiliului ular Provizoriu al Municipiului București, comandament special, la care participă dife- organisme și organizații subordonate Di- icii comerciale municipale și altor foruri. ina principală constă în terminarea evacuării ofilor de pe rampele de primire pînă la noiembrie, desfacerea cantității de circa nii tone pînă la 31 decembrie și însilozarea ste 26 mii tone care să fie desfacute în primul estru al anului 1969. Bineînțeles că numai unitățile de legume-fructe existente nu

s-ar putea asigura o bună desfacere a acestor mari cantități. De aceea s-a luat și o măsură specială: înființarea a 100 puncte volante de desfacere a cartofilor în diferite cartiere, inclu- siv în cele noi (Balta Albă, Drumul Taberei, Militari, Jiului-Scinteia etc.). Din păcate însă, calitatea cartofilor ce s-au livrat în septembrie și în primele zile ale lui octombrie a lăsat de dorit: mult noroi, mulți cartofi tăiați sau stri- cați etc.

O pondere mai mare decît în alți ani o capătă și livrarea cartofilor gata ambalați: 11 000 tone. Dintre acestea, 5 000 tone se vor ambala în saci de cite 25 kg, alte 5 000 tone în saci de cite 3 și 5 kg, iar din județele Harghita, Suceava și Covasna vor sosi 1 000 tone cartofi de calitate superioară, gata ambalați în saci de cite 25 kg.

LA CONSTANȚA, LA BACĂU, LA PIATRA NEAMȚ

Măsuri similare s-au luat — păstrînd propor- țile — și în alte municipii și județe ale țării. La Constanța sosește din unitățile agricole ale ju- dețului, dar mai ales din Suceava și Covasna, o cantitate totală de 13 mii tone cartofi; 8 mii tone se vor desface către populație și consumurile colective (spitale, creșe, cămine, cantine, ali- mentație publică etc.) pînă la 31 decembrie, iar celelalte 5 mii tone, însilozate, vor fi puse la dispoziția populației în primul semestru al lui 1969. Ca și la București, și aici s-a constituit un comandament special, sub conducerea unuia dintre vicepreședinții Comitetului Executiv al Consiliului provizoriu județean, care ia toate măsurile operative și din cinci în cinci zile infor- mează Comitetul Executiv asupra felului cum se realizează planul desfășurat de aprovizionare. Organizarea a 8 centre mari de desfacere a car- tofilor, plus a unor puncte sezoniere în cadrul unor mari unități economice de pe șantierele de construcții — iată alte măsuri menite să asigure o bună aprovizionare cu acest aliment de bază.

Cam tot așa se prezintă situația la Bacău (în total 9 500 tone cartofi) și la Piatra Neamț (6 500 tone). Dar trebuie să remarcăm că în aceste două orașe și în județele respective se acordă o atenție prea mică livrărilor la domiciliu. La Bacău se preambalează cartofi în saci a 60 kg; prea puțini sînt însă cetățenii care soli- cită livrări de acest fel, iar propaganda publici- tară făcută pentru asemenea aprovizionare e foarte redusă. În județul Neamț, deși producția globală de legume nu atinge decît 80% din cifra planificată (din pricina calamităților de astă-vară), totuși necesarul pentru aproviziona- rea populației și a consumurilor colective (spi- tale, cantine, alimentație publică etc.) este în întregime acoperit, fără a se aduce nimic din alte județe.

UNDE NE ESTE MUJDEIUL?

Urmările secetei de astă-primăvară și de astă- vară se vor resimți însă, vrînd-nevrînd, în unele domenii ale aprovizionării cu produse ali- mentare. Aprovizionarea cu ceapă uscată, fără a constitui o problemă atît de grea ca anul trecut, va da totuși, pe alocuri, unele bătăi de cap; nu vor prisosi conservele de mazăre — deși există cantități relativ îndestulătoare — nici unele compoturi și dulcețuri (caise, cireșe, vișine, căpșuni); despre usturoi însă nu avem ce vorbi: nu ne vom întîlni cu acest produs în magazinele pe care ne-am obișnuit a le denumi cu un termen desuet «Aprozar». În București vom avea cu o treime mai multă ceapă ca anul trecut: aproape 10 mii tone (dintre care 3 775 t însilozate); în Constanța 1 300 tone (500 t însilozate); în Neamț, 700 tone (cu aproape 20% mai mult ca anul trecut) etc. Cu toate aceste sporuri față de aprovizionarea din 1967-1968, se pare totuși că cererile nu vor putea fi satisfă- cute pe larg, cantitățile ce se pot asigura nefiînd totuși suficiente față de necesități. În județul Bacău, de pildă, s-a stabilit ca necesară cantita-

tea de 1 990 tone ceapă; recolta scăzută a dus la repartizarea unei cantități de numai 1 490 tone dar, întrucît aprovizionarea cu acest produs trebuie să fie asigurată numai din resursele județului, după cum ne-au mărturisit tovarășii de la Direcția comercială județeană, speranțele cele mai optimiste vizează cantitatea maximă de 1 000 tone. Ceea ce însumează numai jumă- tate din necesar. Pînă în ultima săptămînă din septembrie nu se primiseră decît vreo 200 tone!

Cît despre usturoi, precum am arătat, nici nu avem ce discuta. O serie de inițiative locale tind însă a asigura stocurile necesare condimentării piftuilor, fripturilor și cîrnaților din alimentația publică și industria locală. În județul Constanța, de pildă, O.C.L. Mixt din Medgidia reușise să realizeze, pînă la 21 septembrie, prin achiziții proprii, o cantitate de 1 000 kg usturoi, pe care o păstrează pentru necesitățile alimentației publice locale. Trustul de alimentație publică din Constanța însă, care necesită cantități mult mai mari, nu avea în stoc nici un sfert din tona pe care o înmagazinase organizația din Medgidia. Trustul alimentației publice din Bacău, în schimb, a achiziționat și însilozat pînă la aceeași dată 1 100 kg usturoi și vreo 6 tone de ceapă, iar cel din Piatra Neamț cam 2 000 kg usturoi.

Bineînțeles, asemenea cantități nu vor satis- face pe deplin necesitățile. Eforturile trebuie să continue.

În schimb, celelalte produse specifice acestui sezon sînt puse la dispoziție în cantități sufi- ciente: varza, ardeii și gogoșarii, fasolea uscată, pătlăgelele roșii etc. Cu spirit de prevedere, pricepere și hărnicie se lucrează, în același timp, în toate județele, la pregătirea produselor semi- industrializate — bulion, varză, castraveți și gogonele murate, alte murături, fructe deshidra- tate etc. — ale căror cantități — sperăm că și calități — vor depăși mult pe cele din anii precedenți.

Cu puțină grijă și osteneală cămările pot fi din vreme aprovizionate cu aproape tot ce ne este necesar pentru iarnă.

DRUM BUN CU TAROM!

<p>ATENA BEIRUT BERLIN BRUXELLES BUDAPESTA CAIRO COPENHAGA FRANKFURT ISTANBUL</p>	<p>LONDRA MOSCOVA PARIS PRAGA ROMA SOFIA TEL-AVIV VARȘOVIA VIENA ZÜRICH</p>
---	---

ÎN CURÎND ȘI ÎN ALTE ORAȘE
VOM PUTEA CĂLĂTORI CU

tarom
TRANSPORTURILE AERIENE ROMÂNE

COPENHAGA
BERLIN
MOSCOVA
LONDRA
CAIRO
ATENA

ROMA

CIUDAD DE MEXICO	Potrivit unui protocol încheiat zilele acestea, Franța va acorda Mexicului un împrumut de un miliard de franci. Din această sumă, 487,5 milioane franci vor fi destinate construcției unui metro pe pneuri.
DUBNA	Un adevărat matematician electronic este noul calculator realizat aici, care efectuează fără greș un milion de operațiuni pe secundă.
HOUSTON	După ultimele date, dintre cei 50 de oameni care au suportat o grefă cardiacă, 24 se află încă în viață.
EL RIAD	Zilele acestea a început construcția unei baze militare moderne pe teritoriul Arabiei Saudite, în apropierea graniței cu Republica Yemen. Lucrările vor dura doi ani, iar costul lor se va ridica la 300 000 000 dolari. Instalațiile de radar și telecomunicații vor fi furnizate de S.U.A. și Anglia.
TOKYO	Trei firme japoneze anunță simultan trecerea la producția de hârtie sintetică, care va fi furnizată la un preț mult mai mic decât cel al hârtiei obișnuite.
BRUXELLES	Continuă tratativele cu o firmă vest-germană care s-a oferit să instaleze o insulă artificială în largul litoralului belgian, la 28 km de Zeebrugge. Costul lucrării: circa 7 miliarde franci belgieni. Conducța petrolieră ce va lega insula de continent va permite aprovizionarea principalelor centre industriale ale țării.
PARIS	La 27 octombrie se va deschide Salonul internațional de alimentație, la care vor fi reprezentate 70 de țări. Se contează pe 200 000 de cumpărători, dintre care 20 000 vor veni din alte țări.
TABRIZ	În virtutea unui contract încheiat cu guvernul iranian, societatea vest-germană Daimler-Benz va construi aici o uzină de motoare diesel de diferite capacități. Producția anuală: 10 000 de motoare.
BUDAPESTA	Agencia M.T.I. anunță că în curând va începe construcția unei Case a presei — un bloc cu 10 etaje, care va adăposti principalele redacții și edituri din capitala Ungariei.

NEO-DARWINISM

de Aurel BARANGA

Un ilustru savant britanic a publicat de curând un studiu punând în circulație o afirmație științifică aparent inocentă, de fapt de o cutremurătoare semnificație: omul nu se trage din maimuță; e o maimuță, o gorilă în accepția absolută a biologiei, o gorilă care și-a pierdut părul.

Ipoteza nu mă ofensează, fiindcă respectivul om de știință, candidatul la Premiul Nobel, îmi explică și-mi risipește o înfinitate de nedumeriri. Abia acum îmi explic comportarea «beretelor verzii» americane în Vietnam, abia acum înțeleg ce se petrece în Nigeria, în Angola și în atâtea alte puncte ale planetei.

Și totuși, aprofundind chestiunea, iată că mi se deșteaptă în conștiință alte focare de dubii. De pildă: gorilele, vorbesc de gorilele acreditate și clasice, nu seucid între ele, pe cînd gorilele fără păr, da. Atunci? Și nu e unica întrebare tulburătoare. Alte probleme se pun minții mele chinuite: gorilele de junglă sau grădina zoologică nu-și transformă niciodată stocurile de banane sau de roșcove în arme. N-am auzit niciodată că gorilele consacrate ard sau aruncă în mare imense stocuri de cafea numai ca să-i mențină prețul pe piața mondială. Nu s-a întâmplat încă nicăieri, în nici o pădure tropicală, ca o gorilă cafenie să refuze să stea în același pom cu alta, roșcovană. Desfid să mi se arate un singur caz cînd o gorilă și-a abandonat puilul. Atunci e clar că ipotezele biologice vechi se încurcă și că bietul, naivul Darwin, e depășit într-un mod lamentabil! Și astfel, tot gîndindu-mă în nopțile astea lungi de echinox, am avut o revelație. Știu, sînt sigur: omul nu se trage din gorilă, ci gorila din om. N-am nici o îndoială. Public teoria și-mi pun candidatura la Premiul Nobel.

SOFIA

CĂRȚI DE PRETUTINDENI

Correspondență specială de la Dic. BABOIAN

Miine se deschide în saloanele «Universiada» primul Tîrg internațional al cărții organizat în R.P. Bulgaria. După cîteva luni de pregătiri intense, editurile bulgare sînt gata să participe în cadrul acestei manifestări culturale la o confruntare cu cîteva sute de case de editură din lumea întreagă.

Prin această primă ediție, care se va desfășura sub deviza «Cartea în serviciul păcii, progresului și prieteniei», Sofia devine — după Leipzig, Varșovia, Frankfurt și Belgrad — cel de-al cincilea oraș european care găzduiește un tîrg internațional al cărții.

La tîrg vor fi reprezentate toate editurile bulgare, casa de discursi «Balkanton», întreprinderea de fotografie aplicată și publicitară, Direcția pentru protecția drepturilor de autor, agenția Sofia-Press.

Într-o convorbire pe care am avut-o cu directorul general adjunct al întreprinderii de stat pentru export și import de carte «Hemus», Dimităr Stavrev, acesta a arătat că scopul primului Tîrg internațional al

cărții este acela de a demonstra pe de parte volumul mare al activității editoriale sub semnul orînduirii socialiste și pe de altă parte de a crea condiții pentru dezvoltarea legăturilor dintre editurile bulgare și străine și stimularea în general a comerțului de carte. Încă de la prima sa ediție Tîrgul de la Sofia se bucură de o participare masivă: aproape 220 de edituri din țările socialiste și 200 de edituri din țări capitaliste.

Vizitatorii se vor întîlni miine cu expozitiile pe care le prezintă aici case edituriale celebre din Franța, Anglia, S.U.A., R.F.G., Italia, Olanda, Belgia, Austria și alte țări. Cartea țărilor socialiste va fi prezentată de întreprinderile de comerț exterior Artia-Praga, Cartimex-București, Artia-Polona și Ruch-Varșovia, ca și de marile edituri sovietice și iugoslave.

140 de oaspeți din diferite țări și-au anunțat sosirea la tîrg. Cărțile expuse vor fi în majoritate achiziționate și distribuite de «Hemus» în cadrul unui bazar care se va deschide într-o altă sală din oraș.

STOCKHOLM

O TEMĂ DE ACTUALITATE

Correspondență specială de la Nicolae LUPU

Într-o dimineață luam micul dejun la restaurantul Grand Hotel din Stockholm, cu un om de afaceri care lucrează în domeniul industriei aluminiului. Din vorbă în vorbă am ajuns la dezbaterile inițiate a doua zi după alegerile din Suedia cu privire la creșterea intervenției statului în orientarea și dezvoltarea economiei.

— Nu prea vād să iasă mare lucru din această dezbateră — îmi spunea comeșeanul — pentru simplul fapt că în trecut nu s-a făcut mare lucru, iar în viitor nu vād cine ar putea face apel la resursele financiare guvernamentale. Ne vom descurca și așa.

— Chiar și în sectoarele unde investițiile sînt legate de mari riscuri, de lungă durată?

— Desigur — mi-a precizat — nu se poate da încă un răspuns definitiv.

Am comunicat această reacție unuia dintre experții de frunte ai ministerului de finanțe cu care m-am văzut a doua zi.

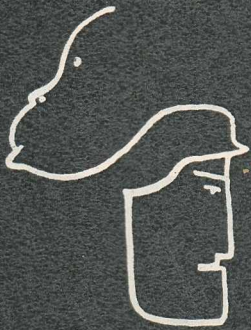
— Da — a afirmat interlocutorul — unele cercuri de afaceri privesc cu rezervă asemenea inițiative. Dar considerăm rezultatul alegerilor drept un mandat pentru acțiunea mai energică în acest domeniu. Există de altfel diferite metode. De pildă, pentru a stimula și orienta activitatea în domeniul creării de centrale atomo-electrice, guvernul, împreună cu societatea particulară «Asea», a constituit o firmă

«Asea-Atom», în care partenerii participă fiecare cu 50 la sută, urmînd ca acela procent să fie respectat și în împărțirea profiturilor.

La precizările expertului trebuie adăug că a fost creată o societate publică de dezvoltare economică, dotată cu capital social inițial de 18 milioane coroane suedeze. Societatea are drept obiectiv esențial favorizarea progresului tehnic și ameliorarea posibilităților de dezvoltare și exploatarea a noilor produse, în special în sectorul public. Cercurile sindicale consideră că măsurile luate sînt încă insuficiente și de aceea, după cum îmi declara deputatul Hagnell, exponent de frunte al sindicatului muncitorilor din industria metalurgică, se pune, pe de o parte, problema reorganizării celorlalte întreprinderi de stat pentru a le face mai eficiente, iar, pe de altă parte, a utilizării mai largi a unor mecanisme obștești în scopul mobilizării resurselor financiare adecvate. În acest sens mi s-a subliniat că numai fondul peștii, în administrarea căruia sindicatele au un rol predominant, va ajunge în 1975 la 30 miliarde coroane, putînd pune la dispoziție mijloace considerabile pentru influențarea politicii economice.

Tema promite să reprezinte punctul dominant al dezbaterii politice și economice a actualei legislaturi suedeze.

Aspect din capitala Mexicului, în timpul recentelor ciocniri dintre polițiști și studenți.

COMENTARIU

Dilema electorală americană

de Silviu BRUCAN

Mai sînt doar cîteva săptămîni pînă la 5 noiembrie — ziua alegerilor prezidențiale în S.U.A. — și cetățeanul american se află mai mult ca oricînd în fața unei dileme tragice. Dilema este cuprinsă nu numai în întrebarea: căruia dintre candidați să-i acorde votul, ci și în necunoștința a ceea ce va urma dacă unul dintre aceștia va intra în Casa Albă.

Într-un articol consacrat acestei dileme «din care nu se poate ieși», James Reston arată că cetățeanul nu se află nici în fața unui «erou», ca în 1952 și 1956 în persoana generalului Eisenhower, nici în fața unei «deosebiri ideologice» (care nu s-a dovedit chiar așa de mare) între Goldwater și Johnson, ca în 1964, ci trebuie să aleagă între «doi candidați nepopulari» — Nixon din partea republicanilor și Humphrey din partea democraților. Desemnarea acestora de către cele două convenții de partid rămîne un exemplu clasic al puterii pe care o are mașinăria politică modernă de a se interpune între conducători și conduși și de a ignora pînă la dispreț aspirațiile și preferințele acestora din urmă. Și dacă această potență s-a afirmat într-un mod atît de strigător în sistemul politic american, este pentru că alegerile din acest an au loc într-un moment cînd Statele Unite sînt confruntate cu probleme grave și ascuțite atît pe plan intern cît și pe plan extern: statutul de oprinare economică și socială a populației negre, nemulțumirea tineretului și monstruosul război din Vietnam — toate conținînd o încălcătură explozivă atît de evidentă în ultimii ani încît nu mai poate fi ignorată.

Alegătorii — subliniază Reston — cer «o schimbare», iar nici unul dintre candidați nu oferă așa ceva. Richard Nixon vede în lozinca «Lege și ordine» un fel de panaceu universal al tuturor problemelor, ceea ce în esență înseamnă extinderea și intensificarea reprimării polițienești. Hubert Humphrey, legat prin mii de fire de actuala administrație Johnson, căreia de altfel îi datorează și desemnarea sa la convenție, încearcă din toate puterile să scape de această ipotecă politică prin ceea ce presa americană numește «jumătăți de măsură». Este tipică în această privință declarația sa: «Voi fi dispus să opresc bombardamentele în

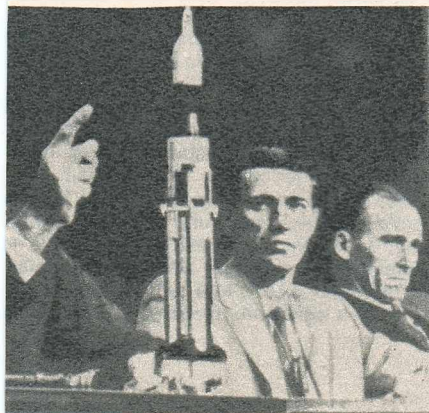
nord», pe care a cuplat-o imediat cu sprijinirea regimului de la Saigon și alte condiții inacceptabile pentru poporul vietnamez. Cît privește pe al treilea candidat, din partea așa-numitului «partid american independent», Wallace, platforma sa rasistă și agresivă, întărită recent prin asocierea cu generalul pensionat Curtis LeMay, poreclit «omul cu bomba atomică», a devenit centrul de raliere al grupărilor de extremă dreaptă.

Nixon, pe care sondajele de opinie îl indică deocamdată pe primul loc, urmărește o «strategie sudică» bazată pe cucerirea majorității statelor din sud, a celor de «margină», plus cîteva din statele mari de pe cele două coaste ale Americii. Pozițiile politice pe care le adoptă sînt subordonate acestui scop.

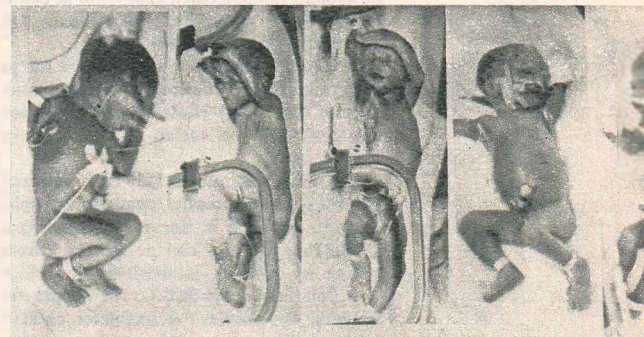
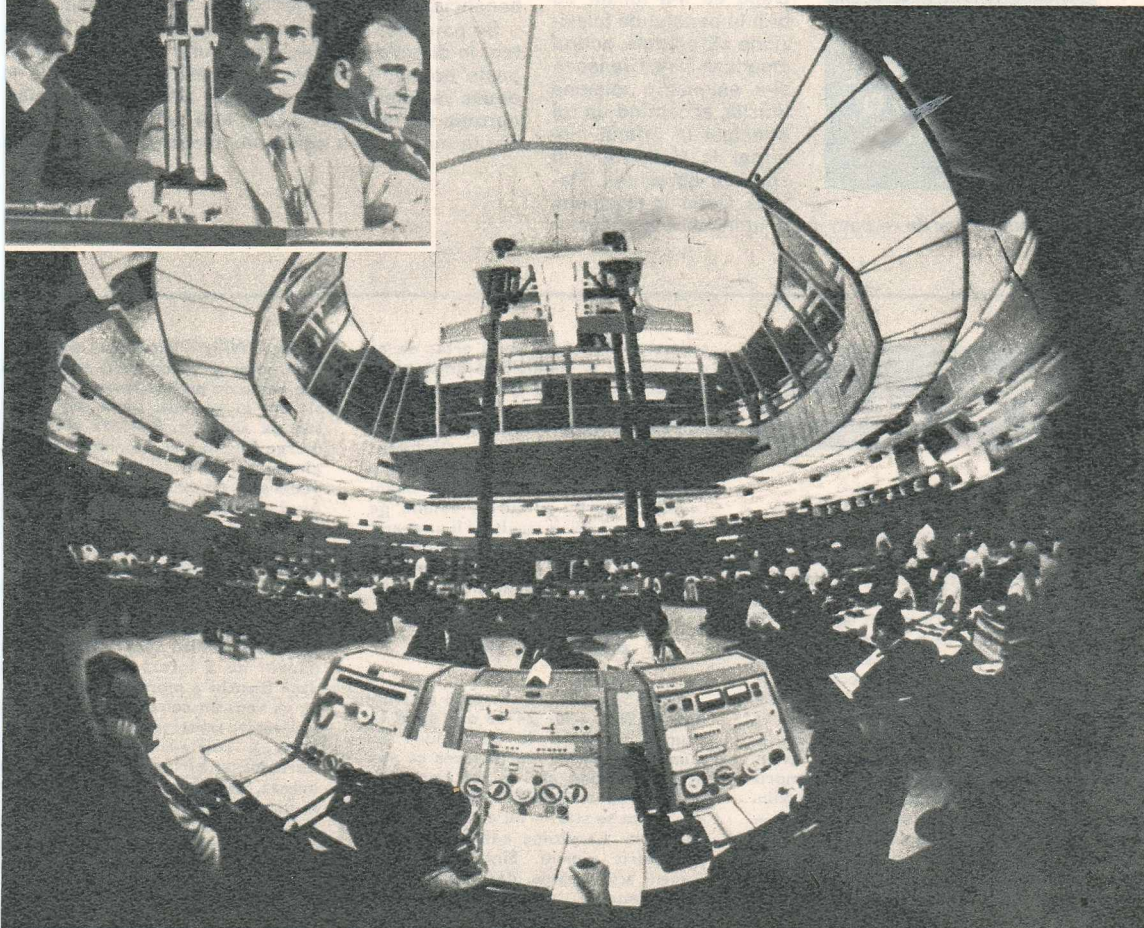
Strategia electorală a lui Humphrey țintește refacerea acelei coaliții populare din timpul lui Roosevelt — syndicate, negri, minoritățile nemulțumite, cercurile intelectuale și alte forțe sociale din centrele urbane din nord — care a asigurat majorității masive partidului democrat timp de trei decenii și jumătate. Programul său politic nu servește însă strategia sa.

Deși șansele lui Wallace de a cîștiga alegerile sînt reduse, efortul său tactic de a împiedica pe vreunul dintre cei doi candidați principali de a cîștiga o majoritate suficientă pentru a intra în Casa Albă poate crea o situație constituțională care să-l proiecteze pe reprezentantul extremei drepte într-o postură de arbitru politic. Observatorii sînt de părere că trebuie făcut totul pentru a evita o asemenea evoluție în fața urnelor.

Fapt este că sistemul politic american, bazat pe rotația celor două mari partide, nu mai funcționează ca «o mașină bine unsă» și că faza critică în care a ajuns ar putea să-și găsească expresia într-un procentaj înalt de abțineri de la votul din 5 noiembrie. Rămîne de văzut dacă pînă la această dată fatidică administrația Johnson va întreprinde ceva pentru a sălta pe Hubert Humphrey de pe locul doi. Nu este un secret pentru nimeni ce anume trebuie făcut în acest scop.

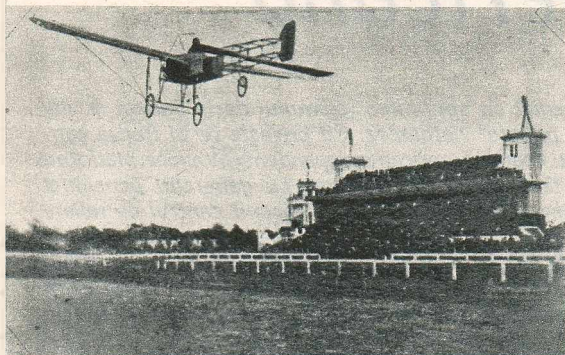
Aminată în mai multe rînduri, lansarea navei spațiale americane «Apollo-7» a fost prevăzută, în sfîrșit, pentru 11 octombrie. În fotografia din stînga: o conferință de presă a celor trei cosmonauți — Walter Schirra, Donn Eisele și Walter Cunningham — care se vor afla la bordul navei timp de 11 zile. În fotografia de jos: centrul de urmărire a evoluției navei de la Cape Kennedy.

În ziua în care implinea vîrsta de 30 de ani, Sheila Ann Thomas (fotografia de sus) a dat naștere — la o maternitate din Birmingham — la 6 gemeni. Imediat după naștere, unul dintre nou-născuți a decedat. La închiderea ediției, starea altor doi era deosebit de critică.

ARHIVA-FOTO

PRIMUL ZBOR ÎN ROMÂNIA

În anul 1909 numărul aviatorilor din întreaga lume nu era mai mare decât al cosmonauților din zilele noastre. Printre aceștia, cel mai temerar, francezul Louis Blériot, se afla în frunte; la 25 iulie el a realizat cea mai cuceritoare performanță a timpului — traversarea Canalului Minecii cu un monoplan. Trei luni mai târziu — la 18 octombrie 1909 — același Blériot face primul zbor pe cerul României. Fiind invitat de Automobil Clubul Român, el și-a adus în țară — cu trenul — faimosul monoplan și, în cadrul unui miting organizat la hipodromul Băneasa, a efectuat primele demonstrații de zbor văzute în țara noastră. Programul zborurilor a durat aproape o oră, aviatorul făcând trei decolări, la ultima atingând uluitoarea înălțime de... 75 de metri, «spre marea uimire a celor o sută de mii de ochi care urmăreau plutirea plină de grație a monoplanului...», cum spun ziarele timpului. Înțelegem din această relatare că nemaivăzutul spectacol atrăsese un număr de 50 000 de bucurășteni, cifră record pentru epoca respectivă.

În fotografie: o aterizare în fața tribunelor hipodromului.

COMPUTER

- Centrul național francez de exploatare a oceanelor pregătește pentru anul 1969 un vast plan de cercetări oceanografice. Fondurile alocate în acest scop se ridică la circa 130 000 000 franci.

- Racheta americană «Titan 3-C», lansată recent la Cape Kennedy, a plasat pe orbită 4 sateliți de diferite tipuri și dimensiuni. Cel mai mare cântărește 215 kg.

- Televiziunea și radioul în R.F.G. : 14,5 milioane posesori de televizoare; 18,8 milioane abonați radio. Pentru anul viitor se contează pe vânzări substanțiale: 1,9 milioane televizoare alb-negru; 240 000 color.

- Cele 103 companii aeriene care fac parte din Asociația internațională a transporturilor aeriene (I.A.T.A.) contează pe o creștere cu 230% a traficului aerian de pasageri... pînă în anul 1980.

- Cercetătorii americani, care încearcă să găsească soluții pentru combaterea poluării aerului, arată că în fiecare lună aproximativ 40 de tone de praf cad pe fiecare kilometru pătrat în centrele industriale ale S.U.A.

- 350 de gări din R.F.G. vor adopta curînd sistemul de trimitere a bagajelor călătorilor la domiciliu.

- Investițiile pentru programul spațial american s-au ridicat în ultimii zece ani la aproape 50 000 000 dolari. Jumătate din această sumă este destinată pregătirii trimiterii unui om în Lună.

- În prezent U.R.S.S. numără aproximativ 800 000 de cercetători științifici. Statistica arată că 40% dintre ei sînt femei.

DISPUTA FALKLAND

acest subiect litigios cu omologul său britanic, Michael Stewart, la New York, cu prilejul sesiunii Adunării Generale a O.N.U.

Situate în Atlantic, la aproximativ 600 kilometri de coastele Argentinei, aceste insule au fost descoperite în 1592, fiind colonizate în 1764 de malvini, după numele marinarilor din Saint Malo-Malouins, aduși aici de navigatorul francez Bougainville. Acești coloniști au dat de altfel și numele arhipelagului, căruia înainte de cucerirea engleză i s-a zis Arhipelagul Malvinelor.

Stăpînirea britanică (sub formă de colonie) datează din 1833 și a fost instituită la capătul unor dispute cu spaniolii. Dar cam tot de atunci argentinienii au contestat englezilor dreptul de a stăpîni insulele. Revendicate succesiv de mai toate guvernele argentinienne, insulele Falkland au devenit în ultimii ani obiectul unei dispute accentuate.

Argentinienii se declară pretendenți, pe baza calității lor de urmași ai coloniștilor spanioli. Ei resping plebiscitul propus de Londra, argumentînd că din punct de vedere juridic este fără valoare actul unei puteri de a ocupa un teritoriu, a-și aduce în el oamenii săi și a-i pune să strige că se pronunță în favoarea ocupanților. Trebuie să se vadă mai întâi, susțin argentinienii, cui aparține teritoriul respectiv; dreptul de a se instala se naște numai în cazul cînd e vorba de un «pămînt al nimănui». Or, este binecunoscut faptul că la venirea englezilor aici lucrurile nu stăteau de loc așa.

Poziția argentiniană s-a menținut cîva timp la nivelul doleanțelor, dar începînd din 1966 Anglia a trebuit să accepte tratative concrete, care însă au fost mereu tergiversate, prelungindu-se fără rezultat pînă în prezent. La insistențele engleze de a se organiza un referendum, cercurile conducătoare argentinienne și-au manifestat deschis ostilitatea, iar în urmă cu cîtiva vreme au făcut precizări concludente: 1) suveranitatea Argentinei asupra insulelor Malvine — cum sînt numite ele la Buenos Aires — nu poate fi pusă la îndoială (declarația a președintelui Onganía); 2) Argentina nu va accepta nici un plebiscit; 3) restituirea insulelor către Argentina «constituie primul obiectiv al guvernului argentinian» (declarații ale ministrului de externe, Mendez).

Ion D. GOIA

AVENTURA ÎN CARE „EL FUGITIVO” A ESUAT...

în «Beretele verzi» — cum este intitulat acest film —

După ce s-a lansat cu brio în serialul de televiziune «Evadatul», actorul american David Janssen și-a asumat o misiune dificilă, acceptînd un rol principal în primul film² turnat la Hollywood în sprijinul agresiunii Statelor Unite în Vietnam.

CRONICA DE TREI SECADE

Om și Ti-Ni

Lumea specialiștilor în aliaje metalice stă cu gura căscată — exagerez, desigur, specialiștii nu stau decît pe gînduri — în fața lui 55-Nitinol sau, mai duos spus, Ti-Ni; mai cinic: un aliaj nou de nichel și titan. La o anumită temperatură, Ti-Ni se deformează ca orice metal, se maturizează precum omul. Încălzit peste temperatura de deformare, miracol și magie: aliajul se întoarce la forma originală, «reamintindu-și» fiecare unghi, fiecare curbă a acelei vîrste. Ti-Ni are memorie, memoria stărilor inițiale. Se caută explicații științifice, se umblă la atomi, la neutroni — totuși nu se știe de ce alte aliaje n-au memoria lui Ti-Ni; dar așa e firesc între oameni: unii țin minte, alții — nu. De ce? Așa. Eu o iau altfel, fără știință, fiindcă așa-mi convine: de mult s-a

constatat că natura imită arta; de ce n-ar începe și metalele să imite omul atoatecreator? Din cînd în cînd, la anumite temperaturi ale vieții, omul simte nevoia adîncă de a se opune de formărilor sale și e gata să se întoarcă la forma originală, nealterată. Mulți o și fac, regăsindu-și adolescența, unghi cu unghi, curbă cu curbă, uimind pe cei din jur; Ti-Ni îi ascultă și îi urmează. Omul — spune o carte sfîntă — e tare ca metalul și slab ca musca. Dar iată, și metalul e tare ca memoria și slab ca omul.

Alpina în flăcări

În cea mai celebră cursă de automobile a lumii, «cele 24 de ore de la Le Mans», s-a ajuns la perfecțiune nu numai în evitarea morții (ceea ce nu-i prea important, căci ea tot vine) ci și în ocultura tragediilor vieții care — după cum se știe — nu e decît o lungă circulație. La ultima ediție, de pildă, n-a murit nimeni. Sînt doar cîtiva oameni arși sîntos, dar comunicatele sînt minunate: «șocat, contuzii multiple, pronostic favorabil» — se zice

Janssen interpretează rolul unui ziarist care, socotind că americanii nu trebuie să intervină în «războiul din Vietnamul de sud, pleacă la fața locului să convingă de justetea crezului său. Or, la Saigon și împrejurimi, personajul interpretat de toștul «evadat» înduioșează de medicul american care tratează o rănită vietnameză rănită la un picior și de alte situații asemănătoare și, convins de un ofițer superior (al cărui interpret este John Wayne), ajunge la concluzia că nu mai trebuie să critice intervenția S.U.A. și represiunile la care dedau faimoasele «berete verzi» — membri ai corpului expediționar american, specializat în reprimarea lup de eliberare a poporului din Vietnamul de sud...

Dar în această ultimă aventură «El Fugitivo» nu a avut norocul care i-a permis să dovedească nevinovă doctorului Richard Kimble. După o primire rece față de critica americană, apoi de cea engleză, filmul a ceput să fie huiduit în alte țări unde a fost prezent pentru ca, de curînd, în Liban, rulara filmului să împiedicată de spectatorii revoltați și, la cererile stăruitoare ale opiniei publice, să fie interzis de oficialități.

Florin UDRI

DEFICITUL TURISTIC AMERICAN

Se pare că apelurile pînă la șeful Johnson pentru reducerea volumului turismului american peste graniță — element important în hemoraia valutară a S.U.A. — n-au fost ascultate. După așteptările lui Robert P. Kan, directorul execu-

al Comisiei prezidențiale pentru turism, fără aplicarea unor măsuri drastice de frînare în viitorii ani a cheltuielilor turiștilor americani peste graniță, deficitul turistic anual va sporii pînă la 5 miliarde dolari anual, față de 2 miliarde de dolari anual, cît este acest deficit astăzi.

Adresîndu-se participanților la conferința anuală a Asociației pentru cercetările asupra călătorii turistice R. Pelikan a reproșat agențiilor de turism americane nu-și coordonează de loc eforturile în vederea atragerii vizitatorilor străini în S.U.A. Este de notat că în călătoriile turistice organizate pentru cetățenii străini nu oferă condiții avantajoase, similare cu cele de care beneficiază turiștii americani în țările străine.

Se pare însă că eforturile guvernului de la Washington, în direcția reducerii numărului de turiști americani peste hotare, se lovesc nu numai de tendințele de opoziție manifestate de cetățenii S.U.A., ci și chiar de opoziția Congresului S.U.A. față de stabilirea unor poziții mari pentru călătoriile turistice în străinătate.

I. MIHNEA

despre Willy Mairesse. Dacă un om e șocat și cu contuzii multiple nu are parte de pronosticuri favorabile sîntem în cea mai bună dintre lumi sau pe aproape. Escalada progresului merge însă și mai departe — unde gîndul nu gîndește — dacă avem vedere în cît timp a fost scoasă de pistă Alpina incendiată a lui Mauro Bianchi, lovită violent de parapeți. E nevoie de doar 30 de secunde. Jumătate de minut toșta pe patru rînduri a fost stinsă și evacuată. E minunat. Dramele nu durează mai mult de patru clipi. E minunat. Cursa nu s-a întrerupt, bolizii și-au văzut de drum nimeni nu a întors capul ca să vadă dacă Bianchi e mort sau nu, toți știau că va veni un comunicat medical (cînd a venit: arsuri pe mîini și pe față, fleac...). Toți s-au obișnuit să nu oprească dacă frînele cuiva se dezecbrează, dacă o mașină arde sau un om ia foc. Dramele se sting în viteză, cîndile — în obișnuință, obișnuință — în fleacuri. E minunat. Sau astăzi tragedia...

Radu COSAS

FLACĂRA — ALBUM

Margaret Lee, actriță italiană de origine engleză, cunoscută publicului nostru dintr-o scurtă apariție în filmul «În genunchi mă întorc la tine».